

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenként egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	200 holdig	15 pengő
	500 "	30 "
	1000 "	60 "
	2.000 "	90 "
Ezen felül	3000 "	120 "
	4000 "	150 "

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 "

OMGE postatakarékpénztári esekszáma: 10.399

Lappótdíj OMGE-tagoknak:

Negyed évre 8 pengő, fél évre 15 pengő, egész évre 28 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutschenbacher Emil dr.,
az OMGE ügyvezető-igazgatója

Felelős szerkesztő: Dörschug Tibor

Segéd-szerkesztő: Vermes András

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut. 25. Telefon: 189-922

Előfizetési árak:

„Rádió gazdasági előadások” című füzetekkel együtt

Belföldre

OMGE tagoknak:

Negyed évre 8 pengő
Fél évre 15 "

Egész évre 28 "

Előfizetőknek:

Negyed évre 12 pengő
Fél évre 22 "

Egész évre 40 "

Külföldre

OMGE tagoknak:

Negyed évre 10 pengő
Fél évre 18 "

Egész évre 36 "

Előfizetőknek:

Negyed évre 14 pengő
Fél évre 26 "

Egész évre 48 "

Postatakarékpénztári esekszáma: 26.576

Gondolatok és tervek az új termelési és terménybeszolgáltatási rend körül.

A Közellátási Értesítő legújabb számában több cikk is foglalkozik a terménybeszolgáltatásnak az új, 1943/44. gazdasági évre tervezett és alapelveiben rendeltetleg már körvonalazott rendjével, amelyet lapunk múlt számának mellékletében részletesen ismertettünk.

Szász Lajos közellátásügyi miniszter „Termelni kötelesség!” című vezető cikkében összefoglalja azokat az okokat, amelyek az új termelési és terménybeszolgáltatási rend bevezetésére indították a kormányt. A korszerű háború körülmények közötti kíméletlensége — úgymond — nem ismeri különbséget harctér és hátsó ország, katona és polgár között, hanem totálisan az egész nemzetet, az ország egész lakosságát hadba szólítja.

Ennek a hadbaszólításnak éppen olyan tervszerűséggel kell a belső arcvonal, a termelő munka terén végbemennie, mint a hadsereg mozgósításánál a vezetésénél. A belső arcvonalat az ipar és a mezőgazdaság együttesen alkotják, tehát mindkettőnek termelő munkáját célszerűen kell irányítani. A gyári és egyéb ipari üzemekben ez könnyebben megvalósítható, mert hiszen az ország háborús érdekből a hadfelszerelés szolgálatába állítja az ipar fokozottabb teljesítőképességét és hazai nyersanyagainak hatékonyabb kihasználásával pótolja mindazokat a hiányokat, amelyek a nehezen hozzáférhető vagy hiányzó anyagok kiesése következtében mutatkoznak. Más a helyzet a mezőgazdaságban, amely az ország legnagyobb hadiüzeme és amelyben a termelők milliói évről-évre visszatérő rendszeres munkájukkal vesznek részt a hadviselésben, mikor a hadsereg ellátásáról, az ország fogyasztásának zavartalan kielégítéséről és a szövetséges erejének gyarapítására szánt nélkülözhető feleslegekről is gondoskodniuk. A haditermelésnek két elengedhetetlen kelléke a *tervszerűség* és a *munkafegyelm*. Ennek érdekében minden hadiüzemet jól meg kell szervezni, mindenki előtt ismertetni kell, hogy mi az a feladat, melynek teljesítését tőle várjuk s hogy miképpen oldhatja azt meg a leggazdaságosabban, munkájának teljes kihasználásával.

Majd így folytatja cikkét a közellátásügyi miniszter: „Ismerjük a magyar gazda szorgalmát, kitartó és szívós munkáját és ismerjük azt a sok nehézséget is, amellyel ma még meg kell küzdenie. Eppen ezért *tervszerűséget* viszünk be a mezőgazdasági termelésbe, hogy ezzel megkönnyítsük milliók munkáját és biztosítsuk az

ország ellátását, ami alaposan előkészített és pontosan kiszámított terveket igényel, akárcsak a hadvezetés.” A továbbiakban kifejti Szász Lajos, hogy nem szabad a gazdát bizonytalanságban tartani afelől, hogy mi lesz termésével, hanem előre meg kell beszélni és őszintén mondani, mi az a mennyiség, mellyel egy háborús gazdasági év közellátási szükséglete biztosítható. Így aztán a gazda is tudja előre, mit és mennyit kell a szükségletek fedezésére termelnie, s hogy mit csinálhat terményeinek azzal a részével, amely a kötelező beszolgáltatáson felül számára megmarad. Eszerint a mezőgazdasági termelési és beszolgáltatási kötelezettséget pontosan szabályozó új termelési rend nemcsak a közellátás, hanem a mezőgazdasági termelés érdekeit is szem előtt tartja. Számot vet a magyar föld tájégségeinek sajátosságával és nem akarja erőszakosan megváltoztatni a mezőgazdasági üzemeknek gyakorlati tapasztalatok alapján kialakult rendszerét, hanem csak irányítani és tájékoztatni kívánja a magyar gazdákat, hogy céltudatos termelő munkájukkal miképpen járuljanak hozzá a háborús nehézségek enyhítéséhez. Hangsúlyozza, hogy a kormány egyenlően és igazságosan kívánja megállapítani a beszolgáltatás mértékét és minden termelőre méltányos és elviselhető kötelezettséget ró. Emellett jutalmazni óhajtja a köteles részen felül beszoigáltatandó mennyiségeket, mert fokozni akarja a termelői kedvet, a szorgalmat, az ügyességet és találmányosságát.

Ahhoz azonban, hogy ez az irányított termelés meg is hozza a tőle várt eredményt, feltétlenül szükség van a legteljesebb *munkafegyelmre*. A kormány ezt is a legerélyesebb rendszabályokkal fogja biztosítani s a hanyagságot, az önzést, a közérdekű kötelezettségeljesítés alól való kibuyást a legszigorúbban meg fogja torolni. Nemsokára megkezdődnek a tavaszi munkák, a gazda hozzákezd földjének gondos megműveléséhez, mert tudja, hogy az ország ellátása elsősorban attól függ, hogyan terem az idén a magyar barázdá. Ezt kell minden gazdának odaadó munkájával, tőle telhetőleg elősegítenie és pillanatra sem szabad szem elől tévesztenie, hogy „termelni kötelesség!”

A Közellátási Értesítő folyó hó 3-i számának többi cikkei közül megemlítjük „A földadó-kataszter” címűt, amely azt próbálja megindokolni, hogy az új terménybeszolgáltatási kötelezettség miért terheli a gazdákat a kataszteri tisztajöve-

TARTALOM:

- Gondolatok és tervek az új termelési és terménybeszolgáltatási rend körül. (M. E. dr.)
- Magyar agrárszakasjtól. (Fabricius Endre.)
- A kisgazdák tulajdonvédelmi rendszerének megváltoztatása. (Fodor Jenő.)
- Az átirókítés. (Deseő Jenő.)
- A baromfiak és emlősállatok takarmányértékesítése. (Zsoltay Artúr dr.)
- Sertéshizlítás erjesztett abrakokkal. (Zalán Szabó Miklós.)
- A dohányjégbiztosítás. (Fluck Jenő dr.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismertetés.
- Gazdáltsági mozgalmak.
- A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének közgyűlése.
- Hidvegyéri lótenyésztők nagygyűlése Szombathelyen. (Ty.)
- Az OMGE közleményei.
- Vegyes közlemények.
- A gabona- és terménypiac helyzete.
- Állatpiaci szemle.
- Tűzsdé, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

delem arányában? A válasz az, hogy „nincs más megbízható és igazságos alap a termelők teljesítőképességének megállapítására”. Elismeri, hogy üzemi felvételek és talajvizsgálatok alapján pontosabb adatokat lehetne kapni, de az ország kezen 15 millió kat. holdnyi szántóföld-területére ilyen részletes munkát a háború közepén elvégezni lehetetlenség volna. Ebben igazat is adunk a cikkíróknak, aki azonban tovább megy és azt igyekszik bebizonyítani, hogy a kat. tisztajövedelem a föld értékének és termelőképességének elfogadott és általánosan használt mérőeszköze, amelynek ebbeli szerepét és jelentőségét a gazdasági adatok az adófizetésnél mindenkor elfogadta és igazságosnak találta. Amde lényeges különbség van közöttük, ha a földadó fizetési kötelezettsége vagy ha a termés egy részének beszoigáltatására irányuló kényszer igazodik a kat. tisztajövedelemhez. A terméseredmény ugyanis nem növekszik arányosan a kat. tisztajövedelemmel, amely a termőföldek hozadékességét nem is tükrözheti híven, hiszen az osztályba sorozás más szempontokat is figyelembe vett. A kataszteri tisztajövedelem legfeljebb csak a középértékben, a 10-12 koronás földeknél ad a termelői képességre vonatkozóan is elfogadható összehasonlítási alapot, ellenben azt senki sem állíthatja, hogy a 20 koronás kat. tisztajövedelmű föld kétszer annyit teremne, mint a 10 koronás, viszont az 5 koronás csak feleannyit. Eppen ezért javasolta az OMGE a kat. tisztajövedelem alapulvétele mellett a beszoigaltatási kulcsnak a középvoalattól kezdve felfelé progresszív és lefelé progresszív alapon való arányosítását, amely kiigazítás mellett ennek az alapnak az alkalmazása jóval kevésbé volna aggályos.

Garantált, fajazonos, ellenőrzött, nemesített **Takarmányrépamagvak**
Cukorrépamagvak beszerezhetők

Telefon: *121-640

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályánál
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz. (Székház)

Nagyon érdekes és tanulságos a Közlelési Értesítő folyó hó 3-i számának következő két másik cikke, amelyek közül az első azt fejtegeti: „Mit akar az új termelési és beszoigáltatási rend?”. Az új rend a cikk szerint abból indul ki, hogy közlelést csak akkor lehet jól csinálni, ha van miből. Ezért elsősorban arra törekszik, hogy megszerezze a mezőgazdaságtól a lakosság ellátásához szükséges terménymennyiséget, másodsorban pedig, hogy azt helyesen és igazságosan ossza szét az ellátatlanok között. Minthogy pedig mezőgazdasági területünk és termelésünk átlagos termés mellett bőségesen lehetővé teszi a háborús fejadagok biztosítását, a cikkírő szerint alapos remény van e terv sikerére, ami elsősorban gyakorlati végrehajtásától függ. Ezután kifejti a cikkírő, hogy mit jelent a lapunk mult számában is ismertett 100.500. számú közlelésügyi miniszeri rendelettel megállapított terménybeszoigáltatási kötelezettség? Megmagyarázza, hogy a jövő gazdasági évben minden mezőgazdasági területnek szántóföld területe kat, tisztajövedelmének minden aranykoronája után 50 kg búzaérték kell beszoigáltatnia, mégpedig ebből 20 kg-nyi értéket kenyérmagból és egyéb meghatározott terményekből és termékekből, 30 kg-nyit pedig más tetszőleges, a rendelet függelékében felsorolt mezőgazdasági cikkekből, a gazda szabad választása szerint. A búzaérték úgy értendő, hogy a beszoigáltatás mennyisége tekintetében a búza értékeként értékeljük és ehhez viszonyítjuk a többi termények. A kiszámítás módszere az, hogy egy métermáza búza 100 pont értéket képvisel és a rendelet mellékleteiben feltüntetett valamennyi többi termény és termék beszoigáltatási értéke ilyen búzapontokban van megadva. Így pl. a kukorica pontértéke 90, az ékezesi burgonyáé 33, a disznósírté 1200, a máké 500, vagyis 100 kg búzaértékben 111 kg kukoricát, 300 kg burgonyát, 8,3 kg disznósírt, 20 kg máköt lehet beszoigáltatni.

Kiemeli a cikk, hogy a közlelés céljára szükséges mennyiséget meghaladó termények értékesítését és forgalombahozatalát az új rend nem kívánja szűk korlátok közé szorítani, hanem az a gazda, aki leadta aranykoronáinként 50 kg búzaértékű terményeit a megállapított áron, az ezenfelül megmaradó terménymennyiséggel szabadon rendelkezik, illetve azt gazdaságában tetszés szerint felhasználhatja, vagy értékesítheti és amit abból közlelés céljára kíván beszoigáltatni, azért prémiumot is kap. Ettől a cikkírő két előnyös hatást vár: hogy az új rend kihúzza a talajt a zúgforgalom és a feketepeiac alól, másrészt pedig, hogy ily módon a kormányzat kezébe kerül a termelés irányítása „merek és az élet természetével ellenkező parancsok kiadásának kényszerítése nélkül”. Ami pedig azt illeti, hogy a kat, tisztajövedelem minden aranykoronája után kirótt 50 kg búzaérték túlságosan magasnak látszik, a cikkírő hangsúlyozza, hogy enyhíti ezt egyrészt a beszoigáltatási kötelezettségnek kizárólag a kataszteri birtokveken szántóföldek gyanánt feltüntetett területekre való korlátozása, másrészt pedig az, hogy „az országos átlagnál gyengébb termés esetén is 170 millió búzapontszámnyit kitevő összes termésértékből csak 70 millió pont értékű termény beszoigáltatását, vagyis a termés felénél is kevesebbet ír elő a tervet”.

Mint ahogyan kezdettől fogva hangsúlyozták, a cikkírő is elismeri, hogy a terv sikere „fokozottan függ a gyakorlati végrehajtástól, illetve ennek precíz és minden kis részletet figyelembe vevő megszervezésétől”. Maga is kidomborítja, hogy az új rend az ország mezőgazdasági terméshozamának majdnem felét, minden szem búzát, minden darab tojást már előre elkészített esztorna-hálózatba kíván bevezetni. Hozzáteszi, hogy ilyen nagyszabású szerkezet csak decentralizáltan képzelhető el, de a helyi szervek felelősségének, valamint a központi irányításnak és felügyeletnek egyidejű érvényesítésével. Sajnos, a gyakorlati kivitelezésre nézve a cikkírő már nem ad olyan áttekinthető és világos képet, mint aminőt magáról a tervezetről rajzolt. Csak annyit mond, hogy a gyakorlati végrehajtásban három szervezetnek jut föfeladat: a vármegyei és községi önkormányzatnak, a még kiépítendő közlelési hivatali apparátusnak és a terményeket

felvevő kereskedelmi hálózatnak. Ezek közül „teljesen új szerv lesz” a vármegyei és községi közlelési bizottság, a közlelési hivatali szervezet pedig „alapos kiépítésre és megerősítésre szorul”, míg a kereskedelmi szervezet „többkevesébbé adva van” az úgynevezett „egykezesben”, habár ezek szerkezetében is gyökeres változásokra van szükség.

Látjuk tehát, hogy éppen a végrehajtás előkészítése és a siker érdekében elengedhetetlenül szükséges szervezés ró még súlyos feladatokat a közlelési kormányzatra s nem tudjuk, vajjon bevállal-e a cikkírőnek az a reménye, hogy a július 1-ig még rendelkezésre álló öt hónap „bőven elegendő idő ahhoz, hogy — ellentétben az eddigi háborús intézkedések legtöbbjével — az ország közlelési biztosító új rendszer kellő felkészültséggel indulhasson meg az új gazdasági évben”. Ez mindenestre kívánatos. De ne feledjük, hogy a szervezet kiépítésén kívül számtalan olyan kérdés vár még tisztázásra, amelyeket a rendelet kapcsán a gyakorlati élet úgyszólván napról napra vet fel és amelyeknek előzetes megvitatása megoldása nélkül a gyakorlati végrehajtás semmire sem lehetne mentes a zökkenőktől. A mezőgazdasági érdekeltséget állandóan foglalkoztatják ezek a vitás kérdések. Hogy — a már kifejtettéknél kívül — csak néhányra utaljunk közülök: nem tartjuk igazságos megoldásnak a gazdasági eselések gabonajárandóságának a nem számitását a beszoigáltatásba, holott közvetlenül közlelési célt szolgál és összeütközést hoz létre a termelő gazda beszoigáltatási és munkaadó terménybérfizetési kötelezettségének teljesítése között, kivált mindkettőt nem fedező gyenge termés esetén. Nem látjuk tisztázva azt sem, hogy a hónapos munkások élelmiszeri járandósága, lisztellátása, gabonaterménybéré, zsir- és szalonna-járandósága stb. miként számíthat be a leadási kötelezettségbe? Az arányos elbánás szempontjából ugyanúgy, mint a rétel és legelőt, nem szabadna az évelő takarmányfélék természetére fordított szántóföldterületet sem beszámítani. Tisztázandó volna, hogy a gazdák egymás közötti abrak-, takarmány- és vetőmagvásárlásai miként tudatnak be a kötelező beszoigáltatásba? Vajjon a gazdasági év végén függőben maradt leszállítások betudása miképpen oldható meg pi egy a következő gazdasági évre átmenő hízalással? Nem látjuk tisztázva az egyes gazdaságokkal való leszállítás gyakorlati keresztülvitelének módját, ellenben ezen a téren neméremek nehézség és ebből származható aránytalanság és hibaforrás lebeg a szemünk előtt. Alapvető kérdésnek tartjuk, hogy a beszoigáltatási kötelezettség csak olyan szántóföld alapul vételével legyen megállapítható, amelynek termése a beszoigáltatásra kötelezett rendelkezése alá kerül. Eserint kivételt kell tenni a szegődményfölddel, a hadiüvegyek-

nek kiadott földterülettel és részes művelés esetén a szántóföld-területnek azzal az aránylagos részével, mely nem a birtokosnak terem. Vagy pl. az elemi károkat másként kellene a beszoigaltatás szempontjából számításba venni, mint a földadó-elengedésnél, mert az elpusztult termés után pénzben talán még valahogy kiszurkolható a károsult gazda az adó egy részét, de természetesen meg sokáig folytathatók ezt a sorozatot — a rendelethez mellékelte táblázatot célszerű volna kiegészíteni, mert pl. miért hiányzik belőle a ló, vagy a hagyma-, saláta-, sárgarépa-, paraj- és egyéb főzelékmag, miért nem lehet a juhgomolyát és zsíros tehénsajtokat a zsiradékok közé beszámítani a vaj mintájára stb., stb.?

A rendelkezésünkre álló ter, sajnos, nem engedi meg a Közlelési Értesítő többi cikkeinek ismeretét, de röviden mégis felemlítjük, hogy egyik következő cikk ügyesen kidolgozott gyakorlati példát közöl arra nézve, hogy a törpebirtokos Kovács András 4 kat, hold szántóföldje kötelezettségét és miképpen tehet annak gyakorlatilag elegendő. A példa persze aránylag kedvező feltételekből indul ki, rosszabb termés esetére pedig azzal vigasztalja meg Kovács Andrást, hogy „jó termés esetén többet szolgáltathat be az előírásnál, gyengébb termés esetén pedig éppen csak be tudja szolgáltatni”. Végül tanulságos az a cikk is, amely a külföldi terménybeszoigaltatási rendszereket ismerteti, különösen a német országit, olaszországit, svájcit, belgiumit és a finn rendszert. Mindezek egybevetése alapján a cikk szerzője arra a megállapításra jut, hogy a magyar rendszer „sok vonatkozásban, hatékonyság, megbízhatóság és szociális igazság szempontjából felette áll a legtöbb európai állam vonatkozó rendelkezéseinek”. Szerény nézetünk szerint ezt inkább a gyakorlat mutatja majd meg legjobban, mert hiszen az egyes ismertettei rendszerek mögött már több-kevesebb esztendő tapasztalata áll. Közlelésünk és mezőgazdasági termelésünk érdekében egyaránt ósztintán kívánjuk, hogy a jövő igazolja a Közlelési Értesítő bizakodó jóslatát. Ennek valóra válásához a magyar gazdák odandó munkásságára bízást számíthat az olyan termelési és terménybeszoigaltatási rend, amely az ésszerűen megállapított szükségletekhez mérten senkítől sem követel többet, mint amennyit teljesíteni tud, amely ezt a kötelezettséget arányosan osztja meg a termelők között, szabad érvényesülést engedve azok egyéni szorgalmának, gazdálkodási tapasztalatainak, találmányosságának és termelő munkájuk folytonosságának biztosítására irányuló fáradozásainak, szóval amely rend — végrehajtható.

M. E. dr.

Magyar agrárszaksajtó.

Az Országos Magyar Sajtókamara a kamara harmadik szakosztálya és a magyar szaklapok érdekképviseleti csoportja kezdeményezésére január 25-től február 3-ig Budapesten, a Müesarnok termében rendezte az első magyar szaksajtókiállítását, amelynek fő célja a magyar szaksajtó mai állapotának, fejlődési színvonalának feltüntetése, emellett a szaksajtó első termékeinek vázlatos bemutatása volt, hogy a fejlődés ennek alapján is szembeötlő legyen. Az első országos szaksajtókiállítás természetesen a magyar agrárszaksajtó is bemutatást nyert, ami nemcsak azért volt helyénvaló, mert az ország lakosságának túlnyomó többsége a mezőgazdasági érdekeltség körébe tartozik, de azért is, mert a hazai szaksajtó első termékei éppen a mezőgazdasági szakból kerültek ki.

Hazai szaksajtóirodalmunk több mint másfélszáz esztendő múltja tekinthet vissza. Szaksajtótermékeink megjelenésére vonatkozó vállalkozások a XVIII. század második felében indultak meg, amikor ezek a vállalkozások még nagy nehézségekbe ütköztek és a sikerüket illetően nem nagy reménnyel keesegtettek. Ebben az idő-

ben a hazai művelődés még nem állott azon a színvonalon, amely egy szaklap fenntartásához szükséges lett volna és a kiadók, szerkesztők nem számíthattak megfelelő számú olvasóra. Eppen ezért a szaklapok kiadására irányuló első vállalkozások ebből a szempontból érdemelnek különös figyelmet, de még inkább elismerést, hiszen e lapok szerkesztői és kiadói, mint úttörők segítettek szakművelődésünket a fejlődéshez.

Hazai agrárszaksajtóink „első termékének az 1783-ban, Pozsonyban megjelent „Magyar újság a földművelésről” című szaklapot tekinthetjük, amely azonban néhány szám után megszűnt és ugyane sorsra jutott az 1796-ban Bécsben megjelent „Magyar újság, mely Magyar- és Erdélyországban a mező gazdaságot irányozza” című szaklap is. Kiszántói Pelte Ferenc által 1814-ben Bécsben megindított, majd Pesten megjelentetett „Nemzeti gazda” című hetilap már hosszabb élettartamú volt, ez már négy és fél esztendőig bírta az anyagiakkal való küzdelmet. Megindulásakor 242 előfizetője volt, akik közül gazdatiszt 38%, keresztény felekezeti lelkész 11,5%, tanár 3,5%, orvos 3%, megyei, városi tisztviselő 26,5% volt és csak a többi volt birtokos. Ugyanekkor a „Magyar Kurir” 1200 és a budai német újság 2300 példányszámban jelent meg.

Veszünk: la búkrönköt

hámozási minőségben 40 cm és 4 folyómétertől.

Veszünk: boksafaszemet

minden mennyiségben, azonnali és későbbi szállításra.

Ajánlatot!

**Fűrészelt Faáru
és Tüzelőanyag Kereskedelmi Kft**
Budapest, X., Józsefvárosi p.-u. VIII. kapu.

Telefon:
136-598

A mutatkozó nehézségek és az előző példák dacára *Angyalffy* Mátyás 1824-ben megindította Pesten a „*Mezei gazdák barátja*” című, hetenkint kétszer megjelenő lapját, amely vállalkozás különös nehézségét a lap megjelenésének sűrű időpontja jellemzi. A lap 1831-ben szűnt meg, de közben anyagi nehézségek miatt két évig is szünetelt. *Angyalffy* kedvét azonban vállalkozásának kudarcra nem vette el, de okulva az előzők, 1832-ben „*Mezei gazda*” címen már csak évnegyedes folyóiratot adott ki, amely leginkább külföldi írók szakeikkeit közölte fordításban. Ez a vállalkozás is azonban a lap hatodik füzetével megszűnt, mert mint a lap utolsó füzetében mondja, „honunk ezen első és egyetlen gazdasági folyóiratának további folytatását az elegendő résztvevők hiánya miatt kénytelen jelen füzettel befejezni”. *Gazdaközönségünk* tehát a szakirodalom pártolására nem volt még elég érett és sajnós, ez a megállapítás csaknem az utolsó időkig is fennáll, mert gazdatársadalmunk részéről a szakajró iránt megnyilvánuló támogatás még ma is igen sok kívánni valót hagy hátra.

Angyalffy Mátyás vállalkozása idején az Országos Magyar Gazdasági Egyesület már fennállott és hivatásának megfelelően a hazai mezőgazdaság fejlesztése egyik eszközeként 1836 november 14-i váhuzsimányi gyűlésén szaklap kiadását határozta el, noha tudatában volt az anyagi nehézségeknek és annak, hogy a kiandó agrárszakajró csak ráfizetéssel fog járni. A szaklap 1837 júniusában „*Gazdasági tudósítások*” címen *Kacsórics* Lajos, az OMGE akkori titkára szerkesztésében jelent meg. Az egyesület a szakajró kiadására vonatkozó korábbi tapasztalatokból okulva, amely szerint a sűrű időközben megjelenő szaklap kiadására hazai gazdaközönségünk még nem érett meg, úgy határozott, hogy a lapot csak évnegyedenként jelenteti meg és abban szakajrokat kivül az OMGE működésére vonatkozó értesítéseket is közli.

A „*Gazdasági tudósítások*”-nak 1840-től külön melléklete volt a „*Rohonci közlemények*” című lap, amely a *Klauzál* Imre vezetése alatt állott rohonci gazdasági intézet egyéni dolgozatait közölte. Az OMGE kiadványainak szétválása nehézségekbe ütközött, ezért az OMGE felkérésére az egyesület egyes vidéki tagjai vállalkoztak arra, hogy a címükre küldött nagyobb lap-példányszámot vidékükön az előfizetőkhez eljuttassák, míg *Andrássy* György grófnak, az egyesület alelnökének utánjárására a Helytartó Tanács a lapok postai szállítását engedélyezte. Mindkét lap 1841-ben megszűnt, amely esztendőben a „*Gazdasági Tudósítások*” 750 példányszámban jelent meg.

Az OMGE által 1837-ben indított „*Gazdasági tudósítások*” megszűnésének nem annyira anyagi voltak az okai, hanem az olvasók változott felfogása, amely immár sűrűbben megjelenő szaklapot kívánt és így adta ki az egyesület a „*Magyar Gazda*” című hetilapot, ugyancsak az egyesület titkára és előadója szerkesztésében. Ez a lap szakajrokkal mellett az OMGE szakuléseinek, közgyűléseinek tudósításait is közölte. A lap elevenebb szerkesztése folytán és az előfizetők gyűjtésére irányuló propaganda hatására a „*Magyar Gazda*” előfizetőinek száma 1848-ban már 1300 volt, de ez év decemberében a lap megszűnt, mert szerkesztője, *Török* János, az OMGE titkára, a szabadságharc honvédei közé állott.

A hazai mezőgazdasági szakajró istápolása az OMGE megalakulása óta elsősorban az egyesületre hárult, s az ezt a feladatot a lehetőség szerint becsülettel teljesítette is. Amidőn a „*Magyar Gazda*” című szaklap megszűnt, 1849 január 1-vel a kéthetenként egyszer megjelenő „*Gazdasági*

Lapok” című szakfolyóiratot adta ki, mert mint a lap első számában mondja: „folyóirat a mezőgazdaságnak egyenlő több sohasem volt és ha ez igénytelen lapot életre nem hozzuk, jelenleg éppen minden gazdasági lap nélkül vagyunk”. Agrárszakajrók helyzetét ebben a korszakban ez a kis idézet élénken megvilágítja és egyszerűsített elbék tárja az OMGE-nek a hazai mezőgazdaság és gazdatársadalom érdekében tanusított kitérő magatartását.

A szabadságharc után 1861-ben hazai gazdaközönségünk rendelkezésére három mezőgazdasági szaklap állott és pedig az OMGE kiadásában 1849 óta megjelenő „*Gazdasági Lapok*”, továbbá az egyéni vállalkozók által kiadott „*Magyar Gazda*” és „*Falusi Gazda*” című szaklapok, de mindháromnak összesen alig volt 2000 előfizetője. A szakirodalom pártolása az önművelődésre való törekvés hiánya miatt csak lassan terjedt és szakajróirodalmunk is csak ennek arányában fejlődhetett. A gazdasági élet fellendülésével, a mezőgazdasági üzemek korszerű fejlesztésével, amelyben az OMGE szakulésével élénken közreműködött, szakajrók helyzete is javult és szakajroink mind szám szerint, mind tartalmi értékben egyre gyarapodtak.

Hazánk fennállásának évezredes évfordulója idején már komoly agrárszakajróról beszélhetünk. Ez időben indult meg az OMGE kiadásában a „*Köztelek*” is, amelyet szakirodalmi értékben és szerkesztési színvonalában *Baross* Károly, *Rubinek* Gyula és *Buday* Barna emeltek naggyá, akik a későbbi korra is kiváló szerkesztői és írói gárdát neveltek úgy, hogy a „*Köztelek*” lap azóta is hazai agrárszakajrók vezető orgánuma. Az OMGE a „*Köztelek*” lap mellett számos különleges célú havi vagy félhavi szaklapot is adott ki. Az OMGE-nek hazai agrárszakajrók fejlesztésére irányuló munkássága mellett egyre-másra indultak újabb és újabb agrárszakajrok, amelyek hazai mezőgazdaságunk fejlesztését hivatottak előmozdítani. A gazdatársadalom megerősítése is jobb irányban haladt, a gazdák lassan átértékelték, hogy az agrárszakajró támogatása és megerősítése saját érdeküket szolgálja, mert a hazai mezőgazdaság fejlesztésére és a gazdatársadalom jogos igényeire vonatkozó kívánságaik egyedüli szócsöve a hazai agrárszakajró.

A Budapesten rendezett első magyar szakajrókiállítás a magyar agrárszakajróra vonatkozóan tanulságos statisztikai adatokat is szemléltetett. Eszerint 1942-ben agrárszakajróink száma 71 volt, ezek közül általános jellegű 8, csak földművelési és növénytermesztési irányú 8, szőlészeti 7, erdészeti 2, vizsgazdasági 1, állattenyésztési 18, érdekképviseleti 16, bányászati 1, agrárszövetkezeti pedig 15. A felsorolt számok azonban valószínűleg helyesbítésre szorulnak, bizonyára nagyobbak, amit igazol az is, hogy ugyan csak a kiállításra a megjelenés helyét feltüntető kimutatás szerint Budapesten 79, az Alföldön 12, Dunántúlon 11, Észak-Magyarországon 6, Kelet-Magyarországon és az erdélyi részen 2, Délvidéken 1, vagyis összesen 131 agrárszakajró jelenik meg, tehát több, mint az előbbi összeállításban kimutatták.

Arra a kérdésre, hogy a jelenleg megjelenő agrárszakajroink mennyi idősek, érdekes választ ad a kiállítás közölt következő kimutatás: 1-5. évfolyamában van 13 lap, 6-10-ben 14 lap, 11-15-ben 9 lap, 16-20-ban 10 lap, 21-25-ben 3 lap, 26-30-ban 3 lap, 30-35-ben 2 lap, 36-40-ben 3 lap, 41-45-ben 4 lap, 46-50-ben 4 lap, 51-55-ben 2 lap, 56-60-ban 2 lap, 61-65-ben 1 lap, 72-ben 1 lap, 74-ben 1 lap, 75-ben 1 lap és 81-ben 1 lap.

A hazai agrárszakajrok megjelenési időszakát tekintve évente kétszer egy lap jelenik meg, évente 6-szor 2 lap, havonta egyszer 3 lap, havonta 2-szer 15 lap, havonta 3-szor 1 lap, kéthetenként 3 lap, hetenkint egyszer 10 lap, hetenkint többször 1 lap és rendszeretlenül 1 lap.

Hazai agrárszakajroink előállítási költségeire vonatkozólag ad tájékoztatást a szakajrókiállítás alábbi kimutatása: Folyóiratok portózája 83,394 P, szerkesztéssel kapcsolatos egyéb portóköltség 27,874 P, telefon 30,186 P, nyomdaköltség 711,966 P, írói tiszteletdíjak 117,436 P, összesen 970,856 P. Kerekén tehát egymillió pengőre tehető az az összeg, amely az agrárszakajró révén a hazai gazdasági élet vérkeringésébe jut.

Az agrárszakajrókat 1942-ben 1742 számban 18,756 oldalzammal jelentek meg és 7746 agrárszakajrokat közöltek. A hazai egész szakajrókat tekintve 1942-ben megjelent 14,262 közgazdasági, 10,661 művelődési, 7784 nemzetnevelési, 7746 agrár, 7328 vallásos, 4708 idegen nyelvű, 2824 művészeti, 1218 műszaki, 526 munkaadói és alkalmazottai, 346 hivatalos szaklap. A szakajrokkak számát tekintve tehát az agrárszakajrokkak száma negyedik helyen áll, de ha feltételezzük, hogy közgazdasági szakajrokkak között is jelentékeny számmal közölnek agrárszakajrókhoz hasonlókat, úgy azt mondhatjuk, hogy hazai szakajrókban száma négyre az agrárszakajrokkak harmadik helyen állanak.

Hazai agrárszakajrók fejlődési lehetősége még igen tág és az elsősorban gazdatársadalmunk megerősítésére és a támogatás készségének múlik. Szakajrókat tekintetében mind szám szerint, mind az értéket illetően hiányoznak, de mindenesetre hiányoznak tapasztalható gazdatársadalmunk olvasási készsége tekintetében. Vannak még gazdák és nemcsak kiscgazdák, hanem sajnós, nagyobb gazdák is, akik szakajrókat alig olvasnak, pedig a mezőgazdasági téren való boldogulás lehetőségének egyedüli útja az önművelődés, a szakismeret fejlesztése, amelyet megszerezni pedig elsősorban az agrárszakajró útján lehet.

Fabrics Endre.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Közelítő: Surányi János dr.

A kiscgazdák talajművelési rendszerének megváltoztatása.

Írta: Fodor Jenő.

Mióta a talajtani tudomány megállapításait a gyakorlati gazdák is igyekeznek javukra fordítani, mind nagyobb érdeklődés nyilvánul meg az ú. n. Manninger-féle talajművelési rendszer iránt. A „*Köztelek*” folyó évi január 17. számában egy gyakorlati gazda, *Ujvárossy* István bérő. Az ekenélküli talajelőkészítés ősziek alá” című cikkben mutatott rá nagyon helyesen a rendszer előnyére.

A közép- és nagybirtokon a rendszer alkalmazásának nincs is akadály, mert itt a feltételek (traktor, társas, kultivátor, a tábla kedvező alakulása, stb.) adva vannak. A gazdák maradásán mulik tehát, ha azt nem alkalmazzák. Egészen más a helyzet azonban a kiscgazdaságokban, ahol az első szempillantásra úgy látszik, hogy ezek az első feltételek hiányoznak. Lássuk az akadályokat és lássuk, el lehet-e azokat az útból háritani?

A kiscgazdákknál elsősorban is hiányzik a nagyobb gépielő (traktor), amely a széles fogatású társas és kultivátor vontatásához szükséges. A kiscgazdák keskeny szalagpárcelláin a széles porhonyitokat megfelelően kihasználni nem lehet. A

Monori Mag

Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság Monori Magkereskedése

Budapest, VIII., Rákóczi-út 7.

Tel.: 144-460. Sürgőncím: Granarium

Vevők és eladók vagyunk az összes időszakos magvakban!

keskeny földön a társa vagy kultivátor csak egy irányban járatható. Legnagyobb akadály azonban a gazdamaradiság, amely minden újítással szemben ellenáll. Pedig igazán itt volna az ideje annak, hogy a kiscgazdák eddigi helytelen talajművelési rendszerüket megváltoztassák. A sok felesleges szántás, a nyári hónapokban a szántás eldolgolásának elmulasztása, s ezáltal a talajélet leromlása óriási táplálóanyagvesztéssel jár, ami számokban ki sem fejezhető és műtrágyákkal — különösen a háborús viszonyok között — nem is pótolható.

Két dologra van szükség: helyes propagandára és alkalmas talajművelő eszközökre, amelyek segítségével az új rendszer bevezethető.

A propaganda a téli gazdasági iskolák, a tanfolyamok, a szaksajtó és az érdekképviseleti szervek feladata. Amint alább látni fogjuk, a kiscgazdák is megtalálhatják azokat a talajművelő eszközöket, amelyek alkalmazásával a Manninger-féle talajművelési rendszert követhetik.

Egyik ilyen eszköz: a *tarlóhántó kis kettes eke*. Mivel ezeket a kis kettes ekéket (Bächer-gyártmány) gazdaságomban már 20 év óta állandóan alkalmazom, saját gyakorlati tapasztalataim alapján állíthatom, hogy ennek az eléggé meg nem beszülhető eszköznek a segítségével a Manninger-féle talajművelési rendszer a legkisebb gazdaságban is megvalósítható. Ennek a rendszernek a lényege a *talaj beérelése*, ami csakis a sekélyen porhanyító munka révén állhat elő. Az már egészen mellékes, hogy a megkívánt munkát társával, kultivátorral, avagy sekélyen járó, de tökéletesen porhanyító kettes ekével állítom-e elő. Az általam is használt kis kettes ekék vidékemen a kiscgazdák körében is nagyon el vannak terjedve. Haladni vágyó kiscgazdáink hamar felismerték óriási előnyeiket, ami a jó és nagy munkateljesítményben nyilvánul meg. Nyári napokon egy pár könnyű lófogat játsza szánt meg vele 2 kat. holdat. Az eke jól fordít és tökéletesen porhanyít. Mivel az eke csak sekély szántásra alkalmas, sohasem igényel egy pár gyengébb lófogatnál nagyobb vonóerőt. Az egy fogattal rendelkező legkisebb gazdának sem kell tehát mások segítségét igénybe vennie, ami a társak és kultivátorok alkalmazásánál el nem kerülhető. Nincs szükség a kiscgazda-szalagföldeken a különben is megvalósíthatatlan keresztbe való megmunkálásra.

Az őszi talajelőkészítési munka az előveteményhez igazodik. Manninger is elsősorban a korán lekerülő növények után következő búzákat alá valósította meg a szántás nélküli talajművelési rendszerét. Mármost az a kérdés, hogy a kiscgazdák e növények után következő búza alá a vetés idejére miképpen tudják talajukat tökéletesen beérelni?

Az őszi keverék, biborhere, zabosküköny, repace, len és mák után a tarlót sekélyen felhántjuk, majd lehengerzzük. Ezek a növények kedvező állapotban hagyják vissza a talajt, s így az idejében végzett tarlóhántás feltétlenül porhanyítóan végezhető. Feltétlenül szükséges azonban még a porhanyító munkájú szántást is hengerrel megjáratni a talajbeérelés meggyorsítása végett. Eddig az volt az általános szabály, hogy a sekély tarlóhántást kövesse a *mély forgató szántás*, majd a sekélyebb vetőszántás. Ez az idejétmúlt rendszer káros, mert a talaj mélyebb felforgatása által a beérelési folyamatot megzavarja s a talajt kiszáradítja. E helyett a vetésig a *sekély szántást* annyiszor ismételjük meg, ahányszor a talaj kigyomosodása vagy összeülepedettsége (záporosok) megkívánja. Az időjárástól függ, hogy a sekély szántást a vetésig egyszer vagy kétszer kell-e ismételtetni. A tavalyi száraz időjárás következtében a talaj olyan tökéletesen beéredett, hogy a

tarlóhántás és vetőszántás közé nem kellett más szántást beiktatni.

Talajporhanyításra, amely esetleg a tarlóhántás és vetőszántás között végezhető, a kiscgazdák nagyon jól felhasználhatják a fogatos lókapákat is.

Vöröshérét termelő vidékeken sokszor nagy gondot okoz a gazdáknak a löherföldeket búza alá előkészíteni. A löhere, amint tudjuk, igen jó búzaelővetemény, de nagyon sokszor a rossz munka akadályozza a termés kedvező kialakulását.

A régi gazdák azt tartották, hogy a löheretarlót vagy egyszer, vagy háromszor kell megszántani. A kétszeri szántás rossz, mert a másodikkal felforgatjuk az elsővel leszántott tarló- és gyökérmaradványokat. Tapasztalataim szerint ez a fel-fogás is megdőlőnek tekinthető.

1941 nyarán kötött agyagtalajomon a löheretarlót kaszálás után kettes ekékkel sekélyen lebuktattam, majd meghengeriztem. Az idejében végzett tarlóhántás porhanyó volt. Vetésig kiadós esőt nem kaptunk. A talaj tökéletesen beéredett. A talajlök hatalmas munkát végeztek, a tarló- és gyökérmaradványok nagy részét felemesztették. Eső hiányában a vetésidő nagyon kitolódott. Végre is nem várhattam, s a talajt megpróbáltam egyes fogatos ekékkel megszántani. Traktortársa nem állott rendelkezésemre. Az egyes ekéket nem vette be a föld, sekélyen járta pedig túrta a földet és rosszul fordított. Elővettem a kis kettes ekéket. Ezek sekélyen járva porhanyító munkát végeztek s igen jól fordítottak. A búzát későn vettem el, ősszel ki sem kelt és ennek ellenére kat. holdankint 146 q termést adott minden műtrágya alkalmazása nélkül.

A kapások után következő búza alá ma már a nagyobb birtokokosok közül sokan — nagyon helyesen — nem szántanak, hanem porhanyítókkal dolgozzák el a talajt. Ez természetesen a talaj beéreltségétől függ, mert hiszen a fogatos kapával simán művelt kukorica, vagy a jól kapált dohány után a keresztbe-hosszába járatott traktortársa ideális magágyat adhat, azonban a kiscgazda a kapások után is szántani kénytelen. Ilyen esetekben is alkalmasabb a kettes eke az egyes ekénél, nemcsak szaporább, de jobb munkájánál fogva is. Idővel hozzájuthatnak kiscgazdáink fogatos, kis szélességben dolgozó és talajporhanyításra alkalmas kultivátorhoz is, azonban egyelőre a kis kettes ekék és a fogatos lókapák lesznek azok az eszközök, amelyekkel a talajelőkészítő munkákat elvégezhetik.

A Sack-féle gerendelyes ekére szerelhető kettes eketést a gyakorlatban nem vált be, mert munkája nem tökéletes és nagyobb vonóerőt igényel.

A kiscgazdák nagy részének a tavaszi növények alá végzett rossz és hiányos talajelőkészítő munkája közismert. Még igen sok helyen nem buktatnak tarlót és az őszi szántást is elhanyagolják. De még ott is, ahol a tarlóbuktatás kezd meghonosodni, azt látjuk, hogy a feltört, sekélyen rögzösen szántott földet nem dolgozzák el boronával és hengerrel. Pedig a hantokban maradt talajban a baktériumok nagy része kipusztul s a talaj nem érkezik be. De a gyommagvak is hiányosan kelnek ki. A szapora és jó munkát végző kis kettes ekék elterjesztésével ezen a téren is javulna a helyzet.

Az őszi szántások növelésére beigért jutalom az egész országban kedvező hatású volt. A kiscgazda még a korán őszi szántásba vethető tavaszi növények alá is szeret tavasszal szántani. Fél a talaj kigyomosodásától. A *sekélyen* végzett tavaszi szántás, az alföldi tájak kivételével, nem is jelent veszélyt. A mérszűregény, összefolyósodó talajokon, különösen a későn vethető növények alá sokszor elkerülhetetlen is. Erre a célra is legalkalmasabbak a kettes ekék.

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény végrehajtása során a földművelésügyi kormány számos kisebb gépet is fog a kiscgazdák között kiosztani. A rendelkezésre álló összeg célszerű és okos felhasználásával sokat lehetne tenni a kiscgazdák talajművelési rendszerének megújítására érdekében. Nem Sack-ekéket, vagy más olyan eszközöket kellene a kiscgazdák között kiosztani, amelyeket már ismernek és rendszeresen használnak, hanem az általuk eddig még nem használt olyan talajművelő eszközöket (kettes ekéket, fogatos lókapát és kultivátort), amelyek segítségével az eddigi helytelen talajművelési rendszerüket megváltoztathatják.

A mezőgazdasági gépgyártás racionalizálásánál is ezt kellene szem előtt tartani és mielőbb a belföldön kell előállítani azt a kis kettes eke-típust, fogatos lókapát és kultivátort, amelyeket a kiscgazdák haszonnal alkalmazhatnak.

Az ország szántóföldjének nagyobbik hányada ma kiscgazdák kezén van. Ez az arány a földművelésreform végrehajtása során még inkább a kiscbirtokok javára fog eltolódni. Feltétlenül szükséges tehát a kiscgazdák természetlagainak a növelése. Ennek egyik legfontosabb előfeltétele eddigi helytelen talajművelési rendszerük megváltoztatása.

SZARVASMARIHATENYÉSZTÉS

ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető Weilmann Oszkár dr.

Az átörökítés.

Írta: Desse Jenő.

Haeckel Ernő, az evolúció legfelkeltebb szószólója szerint az egyén fejlődése nem egyéb, mint a törzsfelépítés menetének gyors és rövid ismétlése.

Az ember életnyilvánulása a petesejtben indul meg. Az embrió fejlődésének kezdeti szakán egyszerű és a végienyek testi sajátosságait mutatja. Majd többszörűvé válik, s ebben az állapotában a tömlősök és férgek szervezetére emlékeztet. A fejlődés további szakaszán a halak, békák, gyíkok és madarak embrióhoz olyan feltűnően hasonlít, hogy a megkülönböztetés csaknem lehetetlen. Ilyenkor a halakhoz hasonlóan kopolytűi vannak, s a kopolytűket a halakhoz teljesen hasonlóan, hat külön véredény látja el vérell. Fejlődőfélben levő vegetatív úszólátszerűek, újjai között úszóhártya feszül, csak a fejlődés további szakaszain tűnnek el a törzsfelépítés fokozatai és ekkor veszi fel az embrió fajtát jellemző testalkatát és szervezeti sajátosságait.

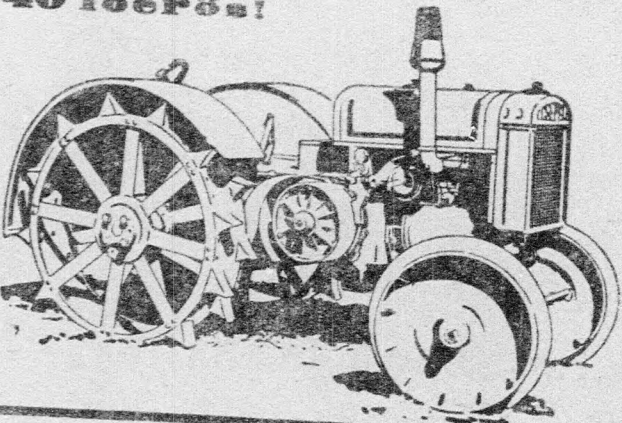
Az evolúció története azon fordul meg, hogy a jellemvonások és változások hogyan adódnak át egyik nemzedékről a másikra. Ez a tétel az átörökítés törvényéhez vezet.

Kezdjük az önmegtermékenyítéssel. Valamennyi baba egy szülője van. A beltenyészés eredménye az egyforma alakos. Biztos, hogy valamennyi utódnak ugyanolyan kromoszóma bendevezése van, mint szüleinek. Biológiai nyelven a baba, mint szülei, nagyszülei, dédszülei, továbbá gyermekei, unokái, dédunokái, stb. tisztavonalat képviselnek, valamennyinek azonos a belső szervezete, ami változatlanul megy át nemzedékről-nemzedékre. És ha a baba megis variál, nyilvánvaló, hogy a variáció nem veleszületett, hanem azt külső tényezők okozzák.

A tisztavonalak tanulmányozása megmutatta, hogy az, ami öröklődik, változatlan marad nemzedékek hosszú során át. A mikroszkóp kétségtelessé tett, hogy az öröklési anyag a kromo-

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemeltetés!

Hosszú élettartam!

Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon. Több éves referenciákkal szolgálunk.

Gyártja: WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.T., Csepel

Eladási központ:

„AGRARGLOBUS” Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.T.

Budapest, V. ker., Szent István-körút 12. szám — Telefon: 126-681 — Sürgőny cím: Agrobudapest

7121

szomákban rejlik. De sem a tisztavonalakon végzett kísérletek, sem pedig a mikroszkópi megfigyelések nem mondanak semmi biztosat az átöröklés természetéről és összetételéről. A probléma kulcsát Mendel abbé egész más úton találta meg. Módszere, amellyel az átöröklést tanulmányozta, abból állt, hogy a növényfajokat és változatokat hibridizálta és ennek eredményeit megfigyelte. A mexikói eredetű *Mirabilis Jalapa* kert virágának sok változata ismeretes, van közöttük tiszta fehér és tiszta piros virágú. Ha egy tiszta piros virágút egy tiszta fehér virágúval keresztezzük, az összes utódok rózsaszínűek lesznek. És ha most beltenyésztes útján szaporítjuk ezt az első hibrid-nemzedéket, a második nemzedékben három különböző típust találunk, lesznek tiszta piros virágú növények, lesznek tiszta fehér virágúak és lesznek rózsaszínűek. Ha a kísérletet tovább folytatjuk és a piros virágúakat önmagukkal vagy más piros virágok porával termékenyítjük meg, az összes utódok piros virágúak lesznek. Ugyanez az eset a fehérvirágúaknál is, ahol hasonló eljárás után tiszta fehér virágú utódokat nyerünk, míg a rózsaszínűek utódai ismét piros, fehér és rózsaszínű virágokat hoznak. És ez így megy tovább, akárhany nemzedéket vizsgálunk meg. Mendel abbé, amikor e tényekre magyarázatot keresett, feltételezte, hogy a növények öröklési mechanizmusában egységek vannak, amelyek ezt vagy azt a vonalat szabályozzák s ezek az egységek önmagukat örökítik át és nem keveredhetnek egymással. Ezeket az egységeket nevezzük gén-nek. Ezeket az egységeket, a géneket a kromoszómák hordozzák. Az embernek 24 anyai és 24 apai származású, összesen 48 kromoszómája több mint 5000 gént tartalmaz, amelyek mindenike egy valamely meghatározott öröklődő tulajdonság hordozója. Az a mód, ahogy ezek a gének kapcsolódnak — márpedig a kapcsolódásnak millió és millió változata lehetséges —, határozza meg a nemet, a szem színét, a hajszínt, mint például a fizikai és elméleti képességeket.

Vegyünk egy másik kísérletet az állatvilágból. A japán táncos egér eltorzult, belső fület örökölt, aminek következtében egyensúlyérzéke annyira megzavarodott, hogy órákon át körben forog. Ha ezt a táncos egeret egy normális egerrel keresztezzük, az első hibrid-nemzedékben nyoma sem lesz a keringési hajlamnak, és a nemzedék csupa normális eger lesz, járásuk és füllük kifogástalan. Pedig genetikailag ezek is kevert alakok, mint a *Mirabilis* rózsaszínű hibridjei, testük minden sejtje egy táncoló és egy normális gént tartalmaz, azonban az utóbbi elnyomja az előbbi. A következő nemzedékben, amelyet az első hibrid-nemzedék továbbtenyésztéséből nyerünk, már nagyon is kitűnik, hogy hibridekkel, kevert alakokkal van dolgunk, mert háromféle egeret kapunk. Vannak közöttük valódi táncolók, valódi normálisak, amelyek megfelelnek a *Mirabilis* második nemzedékében észlelt piros és fehér virágú növényeknek, azonkívül a rózsaszínű virágoknak megfelelő kevert alakot is kapunk, az első hibrid-nemzedékéhez hasonló egereket, amelyek viselkedés és anatómia tekintetében egészen normálisak, de kromoszómaikban ott lappang a táncos gén, amely egyik-másik utódban aztán teljes erővel fellép.

Ez az eset nyilvánvalóan párhuzamos a *Mirabilis* esetével, csak az a különbség, hogy itt a hibridek nem átmenetiek, hanem jellegükben valamelyik szülőikre hasonlítanak. Ilyen esetben a győztes vagy érvényesülő gént dominánsnak, a vesztes recesszívnek mondjuk. A recesszív, lappangó gén valamely törzsből nemzedékről-nemzedékre észrevétel nélkül halad át, teljesen elnyomva domináns, uralkodó ellenfele által úgy, hogy nehéz felismerni és kigyomlálni. Sokszor bizony nagyon veszélyes ez a lappangó gén. Az emberben gyakran fellép egy öröklött testi fogyatékoság, olyan erős sükettség, amely könnyen süketnémasághoz vezet. És ez recesszív. Ha valaki ilyen süketnémasági gént hordoz magában, viselkedése teljesen normális marad. Ez ránézve nem jelentős. De ha ez az ember olyan egyénnel házasodik, akiben ugyanez a betegség lappang, gyermekei részint normálisak, részint pedig normálisan viselkedő hibridek, éppen olyanok, mint szüleik. Jól hallanak és rendesen beszélnek, személyileg nem fenyegeti őket semmi baj. Ha azonban két ilyen süketnémasági gént hordozó hibrid házasodik össze, fennforog a lehetőség, hogy egy abnormális gént hordozó ondósejt megtermékenyít egy abnormális gént tartalmazó petesejtet, ami aztán kiváltja a lappangó kórt és tiszta recesszivitást, süketnémaságot eredményez. A valószínűségi arány 1:4. A veszély megvan, bár a baj bekövetkezése nem bizonyos.

A faj nem állandó, hanem fejlődő, evolváló. A környezet kiválóan működése bizonyos változatokat előnyben részesít, sokat elnyom, a fajt

állandóan esiszolja. Az élőlények általában egyre jobban alkalmazkodnak azokhoz a viszonyokhoz, amelyekben élnek. Az uralkodó gének minden egyes nemzedékben vizsgálva esnek át, vagy átmennek vagy megbuknak. A vizsga a dominánsok részére van rendezve, de mellettük a recesszívok is átészíthatnak. A lappangó gének mindig okozhatnak meglepetést. Ezért van az, hogy a beltenyésztes csökkentheti a törzs átlagos színvonalát. *East* és *Jone* Amerikában kukoricával kísérletezve, intenzív beltenyészést hajtottak végre azért, hogy tizenkét nemzedéken át önmagukkal poroztatták be növényeiket. A lappangó bélyegek eltűntek és a növény egy sereg tisztán tenyésző vonalra különült. Voltak kerek, lapos, szintelen és színes, több szemű és kevesebb szemű, nagy és kis magvú csövek. És a faj csöveléke is előtűnt, voltak törpe és meddő, sárga és albinó, gombabetegségre hajlamos törzsek és olyanok, amelyek eltorzult gyökérzetük folytán nem álltak egyenesen. Miután a gének izolálódtak, kiválasztották a legkiválóbb törzseket, ezeket egymással keresztezték és így olyan törzset nyertek, amelyben megvoltak az eredeti törzs kiváló tulajdonságai, míg a lappangó gének ki lettek küszöbölve. A beltenyésztes útján tehát meg lehet tisztítani a törzset a benne lappangó káros terhétől.

A „Köztelek” multévi 42. számában közzétett „A coli-vérhas leküzdése” című közleményem végére érte az állatvilágot, hogy nem csupán a beltenyésztes, hanem az állat életét veszélyeztető katalizma, a fertőző betegség, ez esetben a coli-vérhas is, lappangó, káros géneken alapulhat és kiválogatás által kiküszöbölhető.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Báldy Bálint.

A baromfiak és emlősállatok takarmányértékesítése.

Irtó: Zajlay Artúr dr. kísérletügyi főigazgató.

Az állat takarmányát elsősorban fenntartására fordítja, a fenntartó részt meghaladó anyagból pedig húst, zsírt, tejet, tollat, munkát állít elő — a takarmányban foglalt emészthető táplálékanyagokat különböző mértékben értékesítve. Feladatunk annak vizsgálata, eltérő módon értékesítik-e a baromfiak és az emlősállatok takarmányukat?

1. Állataink testsúlynövekedésének lefolyása.

A testsúlynövekedésre vonatkozó adatokat a táblázat tünteti fel, ami az összehasonlítást is megkönnyíti.

A táblázat adatai szerint a baromfi sokkal gyorsabban növeli testsúlyát, mint az emlősállat. Ez okból a baromfi fontos szerepre hivatott az ország lakosságának élelmezésében. Így pl. 1000 jérec 5 hónap alatt kerekén 10 q. nagy részben húsból álló elősúlyszaporulatot érhet el számbajövő befektetés nélkül.

Jelentős szerep jut még a baromfinak a népélelmezésben a tojástermelés révén is. A tojás ugyanis kitűnően emészthető fehérje- és zsírtartalma folytán, korra való tekintet nélkül, teljesen pótolhatja a húst az emberi élelmezésben, ami a tojássárga és a tojásfehérje összetételéből érthetővé válik. A tojássárgában ugyanis 15–16% fehérje és 30–35% zsír van, míg a tojásfehérjében 12% a fehérje, 25% a zsír mennyisége. A tojás ezek szerint kitűnő, az emberi táplálkozásban nélkülözhetetlen termék.

2. A baromfiak tojástermelése.

A tyúkok, illetve általában a baromfi kiváló takarmányértékesítése kitűnik abból, hogy a kellen tartott és tojáshozamra kitenyészített 2 kg-os tojó 150 drb., átlagban 55 grammos tojást termelhet, vagyis a 2 kg-os tyúk önsúlyának 4–5-szörösét adja vissza tojásban 1 év alatt. Minthogy pedig 1 kg (18–20 drb) tojás kalorikus, vagyis táplálóértéke tekintetében pótolható 1 kg borjúhúst, úgy 1 tyúk évi tojástermelése egyenértékű 75–83 kg borjúhússal. *Mig azonban 1 kg borjúhús előállítására — Wellmann Oszkár adatai szerint — átlag 470 kg keményítő-értéket igényel, addig a tyúknak 1 kg tojás előállítására 280 kg keményítőérték elegendő.*

A tojótyúk egy évi takarmányfogyasztása átlagban 36 kg. Ezzel az aránnyal csekély takarmány mennyiséggel a tojótyúk nemcsak fedezi a tojástermelés és a fenntartásával járó energiaszükségletet, hanem még gyarapítja is testsúlyát, amennyiben húst és zsírt is rak le szervezetében, sokféle termelésével bizonyítva, hogy eleségét, kitűnően értékesíti. Ugyancsak nagyon jó takarmányértékesítő a többi baromfiféle is.

A ludak tartására gazdáinkat a hús-, zsír- és tojástermelésen kívül a finom lúdtoll is serkenti, mert a ludak évente 2–3-szor megkopaszthatók. A kopasztott állatokat természetesen jól kell etetni, mert a tollképződéshez sok táplálékanyag kell. Az 5–6 kg-os lúd után 200 g tollat kapunk, ebből 50 g a pehelytoll. Az emdeni ludak után 300 g tollat is kaphatunk, ebből 80–100 g a pehelytoll, vagyis 4–5 lúd után számíthatunk 1 kg tollra.

Nagy jelentősége van a lúdtartásnak azért is, mert a lúd nagy és izletes mája igen keresett, értékes kiviteli cikk.

3. A baromfiak zsírtelmeztése.

A baromfiak közül a csirke, kacs és lúd nemcsak a hús és tojástermeléssel, illetve tollazatukkal hálálja meg igen jól kihasznált takarmányukat, hanem ezeket a baromfiféleségeket életük bármely szakában aránylag rövid idő alatt felhizlalhatjuk. Legjobban hiznak az egy éves tyúkok, amelyek 14 nap alatt mintegy 30%-os súlygyarapodással eladásra, illetve levágásra alkalmas állapotba jutnak.

A kacsákat rendszerint a vedlés után 5–6 hónapos korban fogják hizóba, s 2–3 hét alatt többnyire jól meghízhatnak, akár természetes módon maguk szedik fel takarmányukat, akár tömésel történik hizlalásuk. A tömés alatt 10–15 kg kukoricát fogyaszt el a kacs s ez alatt 3–5 kg testsúlyt ér el, a ludakat 4 héten át etetik, illetve tömik körülbelül 16–24 kg kukoricával, aminek hatására 5–7 kg összes testsúlyhoz jutnak.

A kacs és a lúd hizlalása különösen a zsírtelmeztés szempontjából fontos, amennyiben a kacs tapasztalat szerint átlagban kerekén 15, a lúd 185 kg zsírt rakhat le testében, de egyidejűleg a hizóba fogott baromfiak húsállománya és mája is számottevően növekedik. Gyakorlati megfigyeléseink szerint a kacs és a hizlalási idő alatt elfogyasztott eleség 6%-át fenntartására, 4%-át májának kifinomítására, 40%-át hústermelésre és 50%-át kiolvasható zsír előállítására fordítja. Ha tehát a hizlalt kacs takarmányfogyasztását a hizlalási idő alatt átlagban 125 kg-nak vesszük, úgy a kacs 625 kg kukoricából 15 kg zsírt állít elő, vagyis 1 kg zsír előállítására 416 kg kukoricát igényel.

Amennyiben a hizóba fogott lúd kukoricafogyasztását átlagban 18 kg-nak vesszük, úgy közelítőleg e mennyiség 5%-át használja fel fenntartására, 25%-át húsállomáyanak gyarapítá-

Állataink testsúlynövekedése.

Az állat fajtája	Az első mérés időpontja, eredménye	Az utolsó mérés időpontja, eredménye	Az első és utolsó mérés között lefolyt idő	A végsúly a kezdeti súly hányadosa
Csirke	kikelés után 40 g	10 hetes kor 440 g	10 hét	11:00-szeres
Csirke	" " 40 "	20 " " 1040 "	20 "	22:5-szeres
Pulyka	" " 60 "	6 hónapos " 6000 "	6 hó	100:00-szeres
Kacs	" " 50 "	3 " " 2500 "	3 "	50:00-szeres
Lúd	" " 60 "	5 " " 3000 "	5 "	50:00-szeres
Bikaborjú	választás után 75 kg	2 éves " 750 kg	23 "	10:00-szeres
Őszborjú	választás után 65 "	2 " " 530 "	23 "	8:2-szeres
Mangalicamalac	3 hónapos kor 16 "	4 hónapos " 22 "	1 "	1:37-szeres
"	4 " " 22 "	5 " " 28 "	1 "	1:28-szeres
"	5 " " 28 "	6 " " 34 "	1 "	1:20-szeres
"	6 " " 34 "	7 " " 41 "	1 "	1:28-szeres
"	7 " " 41 "	8 " " 48 "	1 "	1:28-szeres
"	8 " " 48 "	9 " " 55 "	1 "	1:15-szeres
"	9 " " 55 "	10 " " 63 "	1 "	1:15-szeres
"	10 " " 63 "	11 " " 71 "	1 "	1:13-szeres
"	11 " " 71 "	12 " " 78 "	1 "	1:10-szeres
"	3 " " 16 "	12 " " 78 "	9 "	4:87-szeres

sára, 20%-át májának* növelésére és 50%-át zsír előállítására. 9 kg kukoricából 185 kg zsírt állíthat elő, vagyis 1 kg zsír előállítására 486 kg kukoricát használ fel, ami kerekén 40 kg keményítőértéknek felel meg. Ugyancsak 4 kg keményítőértéket használ fel a sertés is 1 kg zsír termelésére. Ezek szerint gyakorlatilag a hizó kaesa és a hizó lúd éppen olyan jól értékesítik a kukoricát, mint a sertés. Ezt a gyakorlati tapasztalatot szabatos tudományos kísérletek is megerősítették.

A lúdszír és a kaesaszír értékének megítélésénél tekintetbe veendő az is, hogy a zsírokból főzésre vagy sütésre kerekén 30%-kal kevesebb kell, mint a sertészsírból annak ellenére, hogy a kétféle zsír kalorikus értékében lényeges különbség nincsen. Ellenben eltér a sertészsír a baromfiak zsírtól abban, hogy utóbbi alacsonyabb olvadáspontja, nagyobb viszkozitása és egyéb fizikai és kémiai sajátosságai tekintetében közelebb áll az olajhoz, mint a sertészsír. A baromfi zsír étrendi hatása és ízletessége is kedvezőbb, mint a sertészsír, ami igazolja, hogy a lúdszír piaci ára magasabb, mint a sertészsír.

Összefoglalva az elmondottakat, megállapításainkat a következőkben foglalhatjuk össze:

a) A baromfiak gyorsabb növekedési képességük folytán szakszerű tartásuk esetén néhány hónap alatt vágóképes állapotba jutnak.

b) Takarmányukat a baromfiak igen jól értékesítik. Így a naponként és fejenként átlag 100-120 g szemes eleséget fogyasztó 2 kg-os tyúk 1 év alatt 150 drb. átlagban 55 g-os tojást termelhet. Ez a tojás mennyiség súly tekintetében eléri a tyúk testsúlyának 4-5-szörösét. Táplálásiérték szempontjából 1 kg, vagyis 18-20 tojás egyenértékű 1 kg borjúhússal. A borjúnál naponként 1 kg-nál nagyobb testsúlygyarapodást a legerőltetettebb etetéssel sem érhetünk el. Míg azonban 1 kg borjúhús előállítására átlag 470 kg keményítőértéket igényel, addig a tyúknál 1 kg tojás előállítására 280 kg keményítőérték elegendő.

c) A baromfiak nemesek hús- és tojástermelésük által tűnnek ki, hanem igen jó zsírtermelők is. Hízalásukra 2-4 hét elegendő, míg a sertésnek 4-6 hónapig tartó hízalásra van szüksége.

d) A baromfi 1 kg zsírt ugyanannyi takarmányból — pl. 5 kg kukoricából — termel, mint a sertés, emellett a kaesaszír és a lúdszír általános gyakorlati megállapítás szerint kerekén 30%-kal kiadósabb a sertészsírnál, amelynél ízletesebb is.

e) A lúdtartásnak a hús-, zsír- és tojástermelésén kívül még azért is nagy a jelentősége, mert a lúd mája igen keresett kiviteli cikk, másrészt ugyancsak fontos kiviteli áru a lúdtoll is, átlag 4-5 lúd után jutunk 1 kg tollhoz.

TAKARMÁNYOZÁS

ÉS ÁLLATELETTAN.

Rovatvezető: Welsch István dr.

Sertéshízalás erjesztett abrakkal.

Irta: Zalán Szabó Miklós.

A sertéseket hízalás előtt a következő módon készítjük elő: kb. 15-20 napig kapnak fejenként és naponta 2 kg korpát, vagy 2 kg csutkájjával megdarált kukoricát és 2 kg főzött burgonyát.

Ez idő után a szokásos módon hízóba állítjuk a sertéseket. Gazdaságunkban a hízalás a következő módon és adagolás szerint történik. A hízalást 3 kg árpadarával kezdjük, ezt kb. 10 napig adjuk, utána 15 napig 25 kg árpadarát és 1 kg kukoricadarát adunk, vagyis napi 35 kg abrakot. Kb. 15 napig a napi adagot 2 kg árpadarában és 2 kg kukoricadarában adagoljuk. Utána 30 napig 2 kg árpa- és 3 kg kukoricadarát adunk. Ezután kb. 45 napig naponta 5 kg kukoricadarát etetünk.

Amikor a sertéseket hízóba állítjuk, rögtön megkezdjük az erjesztett takarmánnyal való etetést. Nagyon fontos, hogy a sertések a takarmányt minden reggel és este pontosan a megszabott időben kapják meg. Felesleges talán em-

litenem, hogy a hízaláshoz dohos, romlott takarmány nem használható.

A takarmány elkészítése: A darát az etetés előtt 12 órával készítjük elő, ugyanis ennyi idő feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a takarmány a kellő erjedési fokot elérje.

A takarmányt az etetés előtt 12 órával szárazon betesszük az edénybe. Sertésenkint 35 g élesztőt feloldunk langyos vízben (nem forró vízben, mert a forró víz megöli az élesztőgombákat), s ezt az oldatot ráöntjük a száraz darára és a darával jól összekeverjük. Ezután felöntjük a darát szokásos módon vízzel, annyira, hogy a víz a darát ellepje. Az így elkészített abrakot meleg helyre tesszük, az edényt zsakkal és fedővel jól letakarjuk, mert csak így tudja a takarmányban lévő élesztő a takarmányt erjedésbe hozni.

A 12 órai erjedés után a takarmánynak kellemes, savanykás szaga van. Az erjesztett takarmányt a sertés nagyon szívesen eszi, könnyen emeszt, étvágytalanság nem fordul elő, az utolsó napig mohón eszik.

Ezzel a hízalással gazdaságunkban 4 év óta foglalkozunk. A múlt évi hízalási idényben gondot okozott falunkban az élesztő beszerzése, s ezért — kísérletképpen — a kovászos erjesztésre térünk át. A kovászolt (készíthető kenyérszítóból vagy búzakorpából) azonban napi 2 dkg-ot, vagyis egy-egy etetéshez 1 dkg-ot használtunk sertésenkint.

Az 1942 szeptember 21-én hízalásba fogott 75 vegyes sertés átlagsúlya 57 kg volt. E sertések 1943 január 19-én elierék a 1227 kg átlagsúlyt, vagyis 4 hónap alatt darabonként átlag 115 kg-ot gyarapodtak.

A gazdaság saját szükségletének fedezésére levágott sertések — gondos és pontos felügyelet mellett — az alábbi részletezés szerinti anyagot szolgáltatottak átlagban:

56% fehér árú, ebből 12% a hár, a többi szalonna. 44% vörös árú, ebből 56% a máj, tüdő, szív és vese, a többi hús. 17% a bél, bélszír és a 12 órai kopálás után maradt bélsár.

Ezzel a hízalási módszerrel 100 kg takarmány után 20-22 kg súlygyarapodást értünk el.

Erjesztett takarmánnyal való hízalásnál a kanlított és öreg sertések szalonnája is puha, húsa ízletes. Kiolvastás után nagyon kevés a tepertő, amely körülmény a szalonna teljes érettségét igazolja.

Aki a közölt előírásokat pontosan betartja, az első kísérlet után csak erjesztett takarmánnyal fog hízalni. Igaz, egy kis gondot és munkát ad az erjesztés, de meghozza gyümölcsét súlyban, zsírban egyaránt.

A dohányjégbiztosítás.

Irta: Fluck Jenő dr.

Rátky Frigyes főintéző a „Köztelek” folyó évi 2. számában közzétett cikkében foglalkozik a Magyar Dohányjégbiztosításról írott cikkeimmel és „A dohánytermelők jégbiztosítási alapja” szabályzata ellen három kifogást emel.

A legnagyobb hibának tartja azt.

1. hogy a jégbiztosítási rendszer bonyolult,
2. hogy a gazda bizonytalan atekintetben, hogy kap-e és milyen összegű kártérítést,
3. hogy az alap nem fizetett kártérítést akkor, ha a vélelmezett jövedelem elérte vagy meghaladta a jégverés évében elért tényleges jövedelmet.

Mielőtt Rátky Frigyes által hibaként felsorolt észrevételekkel foglalkoznánk, szeretném megvilágítani Rátky barátomnak a dohányjégbiztosításra vonatkozó szellemes, értékes és egészen egyéni, új javaslatát.

A javaslat szerint minden termelő dohánytermését kat. holdankint egyöntetűen és kötelezően 7 q-ra kellene biztosítani; a 100 kg-kinti átlagár a körzeti átlagár lenne.

Ez a gazda szemnek igen tetszetős javaslat azonban súlyos igazságtalanságot rejt magában. Igazságtalan elsősorban azért, mert minden egyes dohánytermelő termését egyöntetűen 7 q-ra kellene biztosítani tekintet nélkül arra, hogy előzetesen ténylegesen mit ért el. Egyenlő lenne tehát annál is, aki talán sohasem ért el 7 q-s átlag-

termést, de annál is, akinek évtizedeken keresztül mindig nagyobb termése volt. Igazságtalan lenne ez különösen akkor, ha az országos holdankinti termés is 7 q-n alul maradna, mert a gazdát az alap rovására jogosulatlan előnyhöz juttatná.

Hasonlóképpen igazságtalan a biztosított érték megállapításánál a körzeti átlag egyöntetű számításbavétele az előbb ismertetett okok miatt. De különösen akkor volna ez igazságtalan, ha valamilyen ok miatt (szélszél, aszály stb.) a körzeti átlag igen alacsony lenne. A jégbiztosítást szenvedett termelő előtt nem lehetne megokolni azt, hogy csak feleannyi kártérítést kap, mint a szomszédos körzet termelője. Mi történne akkor, ha a jégverés évében az országos átlag alatta maradna a 7 q-nak? A járulékot, illetve a biztosítási díjat a javaslat szerint is a tényleges beváltási ár után kellene fizetni. Ez esetben tehát a járulékbévitel a kártérítésre nem lenne elegendő, így a járulékbévitel mértékét kellene felemelni, még olyan esztendőben is, amikor a jégbiztosítás normális volt. És ha ez több éven át ismétlődne, amint az az utóbbi években tényleg elő is fordult, súlyos ráfizetéssel járna, vagy pedig a járulékot kellene igen magasra emelni.

A dohányjégbiztosítás kérdésével immár több mint hat év óta állandóan foglalkozom és ismerem az összes panaszokat, kifogásokat, kívánásokat, így nyugodtan mondhatom, hogy a javaslat elfogadása esetén még több volna a panasz, mint most, mert azt sehogy sem lehetne megmagyarázni a termelőnek, még kevésbé a kérészeknek, hogy akkor, amikor 10 q-s termésük és mondjuk 160 P-s átlaguk szokott lenni, ha 100%-os jégbiztosítást kapnak, akkor 1600 pengő helyett — 7 q-s termés és 80 P-s átlag mellett — csak 560 pengőt kapnak holdankint. Az eddigi rendszer szerint ha nem volt kártérítés, volt beváltási ár, de a javasolt rendszer szerint se beváltási ár, se kártérítés nem volna. Ez pedig igen gyakran előfordulna és ez ellen, a javasolt rendszer mellett, alig lehetne orvoslást találni.

Véleményem szerint téves ennek a kétségtelenül igen szellemes javaslatnak az a része is, amely elvetné a kárszázalék kiszámításánál az eddigi rendszert, vagyis a 10 évi átlagok alapulvételét és ehelyett 5 évi átlagok alapján javasolja a kárszázalék meghatározását.

Szerintem a 10 évi átlagok számításbavételétől nem lehet, de nem is szabad eltérni, mert igen veszedelmes lenne. Gondoljunk csak az elmúlt öt évre. Ezek közül csak egy év volt normális, az 1938-as; tehát ha ez alapon történne a kárszázalék megállapítása, újból igen sok panasz adódna. A 10 évi átlagok alapulvétele adatok hosszasan tanulmányozása után történt. Így nyert ugyanis megállapítást az, hogy az igazságtalanságokat csak ezen az alapon lehet kiküszöbölni és csak így lehet a nagy többség érdekeinek megfelelően és a valóságot leginkább megközelítően a kárszázalékot és a tényleges átlageredményeket meghatározni.

A javaslat sok fontos körülményt nem vesz figyelembe, de nem ad útmutatást számtalan egyéb olyan kérdésre sem, amelyekkel pedig feltétlenül foglalkozni kell. Így többek között nem tesz javaslatot arra sem, hogy miképpen történne a kárbeesés, a kárszázalék megállapítása, kifizetése stb. Ezek olyan lényeges kérdések és olyan szervesen összefüggnek a javaslattal, hogy az ezekre vonatkozó elgondolásokat is ismertetni kell, mert nélkülük nem lehet véglegesen állást foglalni sem a javaslat mellett, sem pedig ellene.

En a magam részéről igen örülök ennek a javaslattal, mert régóta vártam. Kértem ugyanis a dohánytermelő gazdaközönseget, hogy a jégbiztosítási javaslatomhoz szívesen hozzá, ha jobbat tud, tegyen javaslatot, ismertesse elgondolását, mert csak ezen az alapon lehet a kérdést közmegnyugvásra megoldani. Rátky Frigyes javaslata igen értékes, ötletes és ami a legjobban megragadja az embert, az a javaslat tetszetősége. Kétségtelenül igen kedvező a javaslat abból a szempontból, hogy 7 q holdankinti termés után a termelő minden körülmények között kapna kártérítést, tehát akkor is, ha a jégbiztosítás ellenére 10-12 q-s átlagtermése lenne, vagyis jóval meghaladná a több évi átlageredményeit.

Külső gazdák!

A HANGYA SZÖVETKEZET ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ ALOSZTÁLYA, BUDAPEST, IX., KÖZRAKTÁR-U. 34.

Bpesti szállitványok címzendők:

Szarvasmarha-, borjú- és juhoknál:

Bpest-Ferencváros-Marhavásártér.

Sertéseknél:

Bpest-Ferencváros-Sertésvásártér.

az állatértékesítés minden ágazatában a legkedvezőbb feltételek mellett áll a gazdatársadalom rendelkezésére. Foglalkozik mindenféle tenyész-, haszon-, hizott állat, valamint a beállítási való szűk és szarvasmarha vételével, eladásával és bizományi értékesítésével.

Hízalási hiteleket folyósít kedvező feltételek mellett.

Minden má állat kivétel a legelőnyö ebben bonyolult le.

Szakértőt meghívásra a helys írás köld.

Urakalnak!

Ipari hízalók!

Táviratcím: „Hangya Budapest”

TELEFONOK: Közp.: 181-329, 187-890

Ferencvárosi sertésbizományosság: 132-713

Üjpesti sertésbizományosság: 295-584

Ferencvárosi marhabizományosság: 144-226

Véleményem szerint, mint már fentebb kifejtettem, ez nem igazságos, de nem is megokolt, még önkéntes biztosítás esetén sem, de mégkevésbé megokolt akkor, ha a biztosítás kötelezővé válik. Ismételtelen hangsúlyoznom kell, hogy a mezőgazdasági kötelező biztosításnak világszerte az a sarkalatos elve, hogy olesó díjtétel mellett a katasztrófális károk súlyos következményeitől megóvja a termelőt és annyi kártérítést adjon, amennyi a termelés zavartalan folytatására elegendő. Erre való tekintettel minden körülmények között kerülni kell az olyan megoldásokat, amelyek lehetővé teszik azt, hogy a termelő jégkár esetén nagyobb jövedelemhez jusson, mintha természetesen jégkár nem érte volna.

Sohasem szabad elfeledkezünk arról, hogy jégkárt nem szenvedő termelők is vannak. Ezeknek az érdekét is szem előtt kell tartani, különösen a jégkárbiztosítás kötelezővé tétele esetén.

Ami már most Rátky Frigyesnek a dohányjégkárbiztosítás eddigi rendszere-ellen emelt három kifogását illeti, meg kell jegyezmem, hogy az eddigi rendszer egyáltalán nem bonyolultabb, mint a Rátky-féle javaslat szerinti rendszer lenne. Egyedül a vélelmezett jövedelem, vagyis a biztosított érték meghatározása látszik bonyolultnak. Ez azonban nem a termelőt terheli, hanem azokat, akik azt kiszámítják. Előnye viszont az, hogy — amint azt biztosítási szakemberek is elismerik — leginkább megközelíti a tényleges átlagjövedelmeket és nem általános, hanem egyéni, vagyis emellett sokkal ritkábban adódnak igazságtalanságok, mintha egyöntetűen, mindenkinél egyenlő lenne a biztosított érték.

A másik kifogás az, hogy a gazda bizonytalan afelől, hogy kap-e és milyen összegű kártérítést. A Rátky-féle javaslat szerint tényleg tudná a gazda, hogy kap kártérítést, de hogy mennyit, csak a körzeti bevéltetésének befejezése után tudná meg, mert a körzeti 100 kg-kinti átlagár csak akkor állapítható meg. A gazdát a családostól ez esetben sem lehetne megóvni, mert a várt 160 P-s átlagár helyett, e rendszer mellett is, kaphatna 80 P-s átlagár alapján kártérítést még teljes kár esetén is, ami sokkal súlyosabb hátrányt jelentene, mint az, ha azért nem kapott kártérítést, mert a jégverés ellenére is nagyobb jövedelme volt a dohányból, mint átlagosan szokott lenni.

Ismételtelen kérem a dohánytermelő gazdaközönséget, hogy szöjlon hozzá a dohányjévedék alábbi ismertetett javaslatához is, mert ezt az Állandó Dohánytermelési Szaktanács már elfogadta, tehát a részletes kidolgozás után esetleg életbe is lép. Azután már nehezebb azt módosítani.

Ez a javaslat röviden az alábbi. A jégkárbiztosítási rendszer az eddigi lenne azzal a módosítással azonban, hogy a vélelmezett jövedelem, a biztosított érték meghatározásánál figyelembe vétetnék a kártérítés címén kifizetett összeg.

A biztosított érték megállapításánál az összehasonlítás alapjául szolgáló körzeti holdankinti átlaghozam, a körzet 5%-osnál nagyobb jégkára esetén, a jégkár mérvének megfelelően emeltnék.

További ilyen módosítás lenne az is, hogy abban az esetben, ha egy körzetben egy dohányfajta kevés számú termelő termel és így jégkár esetén nem lehetne kellő pontossággal a vélelmezett jövedelmet meghatározni, akkor a körzeti átlag helyett annak a dohányfajtának az országos átlageredményei vétetnének az összehasonlítás alapjául a vélelmezett jövedelem megállapításánál.

A dohányjévedék további javaslata az volt, hogy a járulék, illetőleg biztosítási díj mérve emelkednék azoknál a termelőknél, akik az alapot jobban igénybe veszik. Pl. ha a jégkárt szenvedett termelő részére megállapított kártérítés meghaladná az általa biztosítási díj, illetőleg járulék címén eddig fizetett összeg kétszeresét, az általa

nosnál magasabb, tehát 5% helyett 6%-os járulékot fizetne. Ha pedig a kártérítés címén megállapított összeg a járulék címén befizetett összeg háromszorosát meghaladná, a fizetendő járulék az átlagosnál 1 1/2%-kal magasabb lenne. A járulék így emelkedne 1/2%-onként, négyszeresenél 2%-kal, ötszörösenél 2 1/2%-kal és így tovább.

A járulék 10% fölé nem emelkedhetne. Ezek természetesen még nem végleges számok. A valóságban ez az emelkedés bizonyára kisebb lesz. Az elv tulajdonképpen az, hogy aki jobban igénybe veszi az alapot, többet fizessen. A 10%-os járulék nem olyan magas, ha tekintetbe vesszük, hogy a biztosító magánvállalatoknál az átlagos díjtétel is magasabb ennél. Ennek a javaslatnak az előnye az, hogy később az általános díjtételt le lehetne szállítani.

A jelenlegi biztosítási rendszer ellen elhangzott kifogások legnagyobb része akkor merült fel, ha az alap nem fizetett kártérítést azért, mert a dohánytermés beváltási ára elérte, vagy meghaladta a vélelmezett jövedelmet, a biztosított értéket. Ez ellen a panasz ellen a jövedék a felülbiztosítási rendszer bevezetését javasolta. Ennek a kizárólag önkéntes jelentkezés alapján megoldandó felülbiztosításnak lényegileg meg egyezzenek kell lennie a biztosító magánvállalatok jégkárbiztosítási rendszerével.

Ezek szerint tehát a felülbiztosítási alap kötelező önkéntes beléno termelőnek meghatározandó időpontig (pl. június hó végéig) be kellene jelenítenie a felülbiztosított holdankinti értékét, megjelölve, hogy hány q-t milyen okkinti átlagárral kíván biztosítani. Ezt a felülbiztosított értéket a termelő, ha addig jégkára nem volt, július 15-ig leszállíthatja, vagy felemelheti. A felülbiztosított érték megállapításának, továbbá felmérésének és leszállításának módját is szabályozni kellene még pedig oly módon, hogy az nem lehet magasabb, mint a termelő 5 vagy 10 évi holdankinti átlagtermésének 25-30%-kal emelt összege. Ezt július 15-ig 10-15%-kal lehet csak felemelni, illetőleg leszállítani.

A biztosítási díjat a termelő a felülbiztosított érték után fizeti és az a dohánytermés beváltási árából kerül levonásra.

A felülbiztosítási díj mérvét a biztosítástechnikai számítások alapján kell majd megállapítani, számolni kell azonban azzal, hogy a felülbiztosítást csak azok a termelők vállalják, akiknél gyakorlati van jégkár. A kockázat tehát nagy, ezért a felülbiztosítási díjnak is ehhez kell alkalmazkodnia. A biztosító magánvállalatoknál a jégkárvidékek dohányjégkárbiztosítási díjtétele 14% körül mozog, tehát a felülbiztosítási alap sem tudia sokkal olesóbban megoldani a teljes kártérítés nyújtását. Mindenesetre, ha a dohánytermelők érdekképviselete által kifejezett óhajnak megfelelően a pénzügyminiszter a felülbiztosítási alapnak a kezelését is a dohányjévedékre bízna és az iragztatási költségeit elvállalná tereáia terhére, akkor az adminisztrációs és viszontbiztosítási költségek elesenek és így csak a kártérítések és a jégkárbeeslési költségek terhelnék a felülbiztosítási alapot.

A kárbeeslés a lennehezebb kérdése a felülbiztosításnak. Több alkalommal kifejtettem már, hogy a tövön, vagyis zölden a dohány mennyiségét pontosan megbecsülni nem lehet, a minőséget pedig csaknem lehetetlen. Csak jóslás az, hogy milyen lesz a dohány a szárítás után, hogyan esomóznak majd a kertészek stb. Nem kétséges az, hogy a kertészek, ha tudják azt, hogy kárunk teljesen megtérül, nem sokat törődnek majd a csomózással. Ez esetben pedig óriási jövedelemkiesés mutatkozhatik, vagy rendkívül nagy lehet a különbség a tényleg elért beváltási ár és a felülbiztosított érték között. Eppen ezért ilyen beeslést, amikor a termés mennyiségét, minőségét és a jég által okozott kár összegét is meg kell állapítani, nem lehet egy emberre bízni, vagy legalább is nem célszerű egy kárbeeslés esetleg jó vagy rossz ítélete alapján határozni.

Leghelyesebbnek mutatkozik az a megoldás, hogy háromtagú bizottság állapítsa meg a kárt, a bizottságot úgy kell összeállítani, és működését úgy kell szabályozni, hogy abban a termelő és a felülbiztosítási alap szakértője is részt vehessen és a teljesen érdektelen elnöknek döntő szava legyen.

A felülbiztosítási alappól kapná meg a termelő azt a különbözetet, amely a kárbeeslés bizottság által összegezően meghatározott kár és a jégkármegetérítési alap által megállapított kártérítés között mutatkozik. Addig, míg a felülbiztosítási alap elegendő tartalékalappal nem rendelkezik, ha az évi bevételből a károk teljes egészében fedezetek nem volnának, a felülbiztosítási alap bevételét aránylagosan fel kellene fordítani és a jégkárosult felülbiztosító termelők között oly módon, hogy bizonyos összeget a tartalékalap képzésére vissza kellene tartani.

Pl. ha a felülbiztosítási alap évi bevétele a kárbeeslési költségek levonása után 80 000 P-t tenne ki, ezzel szemben kártérítésekre 100 000 P-t kellene kifizetnie, akkor a bevételből 10 000 P-t a tartalékalap képzésére lehetne fordítani és a megmaradó 70 000 P szolgálna a kártérítésekre, mégpedig úgy, hogy minden termelő a részére járó kártérítési összeg minden penzójé után tényleg csak 70 fillér kártérítést kapna.

Ezáltal el lehetne kerülni azt, hogy az alap vesztéses legyen. Természetesen addig kellene így eljárni, míg elegendő tartalékalap össze nem gyűlné, illetőleg amíg megállapítható lesz, hogy a felülbiztosítási díj meghatározandó mérve tényleg helyesen állapítottat meg. Ezt feltétlenül fev kell megoldani, mert az alap a felülbiztosítási alap ráfizetését nem vállalhatja. A két alappal teljesen különállónak kell lennie.

Röviden ez volna a javaslatom, amely már a közeli jövőben részletes kidolgozás után tárgyalás alá kerül. Éyért rendkívül fontos volna, ha a dohánytermelő gazdaközönség érdekvételeit sürgősen eljuttatná a dohányjévedékhez.

Rátky Frigyesnek is értékes javaslatát részleteiben kidolgozva be kellene küldenie a dohányjévedéknek, hogy a dohánytermelők legilletékesebb érdekképviselete is tárgyalhassa és részletesen foglalkozhasson azzal.

Rátky Frigvest ezért a kétségtelenül érdekes és értékes javaslatáért elismerés és köszönet illeti meg. A maem részéről is köszönöm a tárgyilagos hozzászólását.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutsehbacher Emil dr.

A közellátási miniszter körrendeletei a kukoricá beszoigáltatás ellenőrzéséről.

A közellátási miniszter 502.000. szám alatt körrendeletet intézett valamennyi városi polgármesterhez és községi előjárósághoz, amelyben hivatkozik arra, hogy a kukoricadézsma beszoigáltatásának határidejét a multévi 110.310. számú rendelet 1942. évi november 30-ban állapította meg. Ezt megelőzően a polgármestereknek, illetve a községi előjáróságnak minden áttaluk kiadott gabonalap 4. táblázatában be kellett írniuk, hogy a gabonalap tulajdonosai összesen mennyi szemesen számított kukoricát tartozik a Hombárnak beszoigáltatni a kukoricával bevetett terület kat. holdjainak számát az illető járásra megállapított dézsmaükséssel megszorozott, s így kiszámított mennyiség szerint. Ha a község vagy város szántóföldterületének kat. tisztajövedelme 10 aranykoronán alul van, akkor a község vagy város a beszoigáltatás előírásánál megfelelő százalékos levonást eszközölhetett és az így kisebbített mennyiséget kellett a gabonalapra beírni. Ugyanez volt az eljárás akkor is, ha a termelő elemi kár folytán földadó-elengedésben részesült.

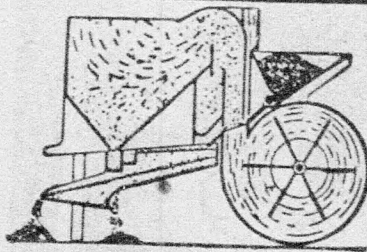
A beszoigáltatásra előírt kukoricamennyiségből az a termelő, aki közülettel bérhizlalási szerződést kötött, hízostertésenkint 3 és 1/2 métermagzást visszatartíthatott, feltéve, hogy a bérhizlalási szerződést a közellátást hivatal jóváhagyta és ennek alapján a szükséges kukoricamennyiséget a közellátási felügyelőség a beszoigáltatás alól mentesítette, amiről a községek és városok

KÁLMÁN-MEDICAGO egytetemes örlő- és zúzógép

Szegmentesítővel, acél konstrukció 8 nagyságban

„A“-typus már 3 HP-vel hajtható!

TRIUMPHATOR

az összes terményeket és aprómagvakat tökéletesen tisztítja és osztályozza.

Kizárólag kapható:

KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkerskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14. sz.

3096-0011 - MEDICAGO 0010

Telefon: 14 006 317 100

hivatalos értesítést kapnak. Ezeket a hivatalos értesítéseket legkésőbb február közepéig szétküldik, s azok alapján a polgármesterek és községi előljáróságok minden termelőnél bejegyezhetik az általuk vezetett nyilvántartásban a beszolgáltatás alól mentesített kukorica mennyiségét, amely levonandó a beszolgáltatásra előírt dézsma mennyiségéből. Akinek pedig február 10-ig közülettal kötött bérhizlalási szerződés alapján kiadott mentesítés legkésőbb február 10-ig nincs a birtokában, annak az előírt kukoricadézsma teljes egészében be kell a Hombárnak szállítani. A községi előljáróságok és a polgármesterek pedig kötelesek a B) mintájú nyilvántartást lezárni és az egyes termelők által beszolgáltatandó kukoricadézsma mennyiségét február 10-én megállapítani, figyelembe véve, hogy vételi jecek ellenében egyes termelők február 10-ike előtt adták-e már át és mennyi kukoricát a Hombárnak. Az előljáróságok és a polgármesterek kötelesek azokat a termelőket, akik a megállapított teljes dézsma beszolgáltatási kötelezettségüknek még nem tettek eleget, felszólítani a három napon belül való szállításra, amelynek elteltevel meg kell indítani a kihágási eljárást és szükség esetén karhatalom igénybevételével is gondoskodni kötelesek a kukoricadézsma sürgős behajtásáról. Ha pedig a termelő a reá kirótt dézsma egy részét már feltakarmanyozta volna, kivételesen ugyan olyan mennyiségű más szemesgabona beszolgáltatásával is eleget tehet kukoricadézsma kötelezettségének. Az előljáróságok és polgármesterek folyó hó 15-ig írásban jelentést tesznek tett intézkedéseikről a közzétartási kormánybiztosnak, aki a jelentéseket jegyzék kíséretében folyó hó 20-án terjeszti fel a közzétartási hivatalhoz.

A közzétartásiügyi miniszter 583.905. szám alatt másik körrendeletet is intézett a közzétartási kormánybiztosokhoz, amelyben utal arra, hogy a Hombár jelentései szerint a kukoricabeszolgáltatás eddig csak aggályosan kis mértékben történt meg. Tekintettel arra, hogy a kukoricát részben a kenyérgabona pótlására, részben a honvédség és a hadiüzemek hízalási szükségleteire, részben pedig a községek, városok és törvényhatóságok által kötött bérhizlalási szerződések abrakszükségletének kielégítésére feltétlenül meg kell szerezni, a közzétartási miniszter rendeletében arra szólítja fel a közzétartási kormánybiztosokat, hogy a beszolgáltatás gyorsítása érdekében haladéktalanul tegyenek meg minden lehetőt.

Tájékoztató közli a körrendelet, hogy kukoricára vásárlási engedélyt folyó évi január 1. óta nem adott ki, s ilyen engedély senki részére nem is adható. A december 20-tól kezdve jóváhagyás végett beterjesztett bérhizlalási szerződéseket a közzétartási hivatal többé nem hagyhatja jóvá, tehát február 10-ig mindenki, akinek hízalás címen feloldásra jogcíme volt, a felmentést okvetlenül megkapja. Azokban a vármegyékben, városokban és községekben, ahol a kirótt kukoricadézsma teljes mennyiségben nem folyt be, a közzétartási miniszter kivétel nélkül valamennyi gazdának a helyszínen való elszámolását fogja elrendelni azzal, hogy a beszolgáltatást szükség esetén karhatalommal is végrehajtsák.

A munkafegyelem biztosítása.

Lapunk múlt számának mellékletében közöltük a földművelésügyi miniszter 211.000. számú rendeletét a mezőgazdasági munkabérmegállapításra a folyó évben kötelező új irányelvekről, úgyszintén ismertettük a 419. M. E. számú kormányrendeletet is a mezőgazdasági munka elvégzésének biztosításáról. E két nagyfontosságú és a mezőgazdasági termelés folytonosságát biztosítani hivatott rendelet végrehajtása tárgyában a földművelésügyi miniszter külön körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez. Ennek alapján a vármegyék alispánjai mindenütt tájékoztatták a mezőgazdasági munkaadókat és munkavállalókat a munkabérről kapcsolatos jogszabályokra vonatkozóan.

Igy nevezetesen tudnivaló, hogy a munkás a legkisebb megszabott munkabérről való jogáról semmi körülmények között sem előre, sem utólag nem mondhat le. Sőt, ha a felek kevesebbet kötöttek is ki a megállapított legkisebb munkabéreknek, a munkásnak akkor is a hivatalosan megállapított legkisebb munkabért kell kifizetni és a munkás a valóban fizetett és a legkisebb munkabér közötti különbségre vonatkozó követelést a végelszámolást követő három hónapon belül érvényesítheti.

Viszont kihágást követ el és 600 pengőig terjedhető pénzbírsággal büntetendő az a munkás, aki a hivatalosan megállapított legmagasabb gazdasági munkabér-

nél többet köt ki, vagy többet követel, úgyszintén büntetendő az a munkaadó, vagy intézkedésre jogosított megbízottja is, ha a hatóságilag megállapított legnagyobb munkabérről többet ígér, vagy többet fizet.

Nagyjelentőségű rendelkezés az is, hogy a munkás a hatóságilag megszabott és öt megillető munkabért csak abban az esetben követelheti, ha a vállalt kötelezettségét becsületesen teljesítette. Ellenkező esetben a munkaadó gazdának jogában áll a munkabér kifizetését megtagadni és 24 órán belül a községi előljáróságához fordulni, amelynek a munkásnak ki nem szolgáltatott munkabért letétbe kell helyezni. A fegyelmezetlen és rosszul dolgozó munkást, vagy napszámost ezenfelül 600 pengőig terjedhető pénzbírsággal lehet sújtani, ha munkáját szándékosan rosszul végzi, vagy kötelességét hanyagul teljesíti.

Az állategészségügyi szabályrendelet egyes szakaszainak módosítása.

A földművelésügyi miniszter 58.142. szám alatt folyó hó 4-én kiadott rendeletével módosította az 1932. évi 100.000. számú állategészségügyi végrehajtási utasítás egyes szakaszait. Így nevezetesen a 220. szakasz oda módosul, hogy keleti marhavész fellépése, vagy gyanúja esetében feltétlenül, ragados száj- és körömfájás járványa esetében pedig a szükséghez képest és a járvány terjedkedése vagy rosszindulatú jellege szerint teljes községi zárlat elrendelésén felül még veszkerületet is kell alakítani.

Ugyanígy értelemben módosítja a rendelet a végrehajtási utasítás 371. §-át, amennyiben a községi zárlattal nem lehet megakadályozni a járványosnak minősített ragados száj- és körömfájásnak más község vagy város területére való elhurocolását.

A 373. § azzal a rendelkezéssel egészül ki, hogy a másodfokú állategészségügyi rendőri hatóság a járványos betegségek helyhez kötése érdekében betilthatja állatvásárokat, állatkiállításokat, állatdíjazásokat tartásait, vagy állatoknak csoportos felhajtatását a fertőzött községben és a veszkerületbe tartozó községekben és városokban.

A végrehajtási utasítás 383. §-a odamódosul, hogy ragados száj- és körömfájás miatt zárlat alatt álló község vagy város területéről hasított körmű állatokat azonnali levágás céljából köz- vagy magánvágóhidra az elsőfokú állategészségügyi rendőri hatóságtól nyert engedéllyel szabad vasúton, hajón, vagy más járművön szállítani, illetve hajítani. A lábóhajításra azonban csak az engedélyt adó hatóság illetékessége alá tartozó területre, vagy a szomszédos járás vagy város területére rendőri kísérettel adható az engedély. Más törvényhatóság területére való átvitelhez a másodfokú állategészségügyi rendőri hatóság hozzájárulása szükséges.

A végrehajtási utasítás 384. §-át a most kiadott rendelet teljesen új rendelkezésekkel pótolja, amelyek szerint a ragados száj- és körömfájás miatt zárlat alatt álló község vagy város veszmentes helyeiről hasított körmű állatokat halaszthatatlan aratási vagy szántásvédelmi munka vézése miatt, vagy legelőhiány, vagy más természeti ok, továbbá költözökös miatt szabad az elsőfokú állategészségügyi rendőri hatóság engedélyével a veszkerületbe tartozó más községre vagy városba vinni, de az ilyen állatokat a rendeltetési helyen 14 napig, lehetőség szerint, elkülönítve kell tartani és megfigyelni, amit az állategészségügyi hatóság ellenőríz.

Végül módosul a végrehajtási utasítás 385. §-a is, amennyiben ragados száj- és körömfájás miatt alakított veszkerület nem fertőzött községből hasított körmű állatokat öt nap alatt történő levágás céljára más község vagy város közvágóhidjára, sőt azonnali levágás céljából magánvágóhidra is szabad az elsőfokú állategészségügyi rendőri hatóság engedélyével szállítani.

A MÁV fuvardíjtöbblet visszatérítéseinek új rendje.

A MÁV folyó évi január 1-től kezdve a fuvardíjtöbblet visszatérítésénél az eddigi gyakorlattól eltérő fontos újítást léptetett életbe.

Espedig a MÁV igazgatóságának központi leszámoló hivatala által megállapított és az egyes vasúti állomásokkal közölt díjtöbbleteket — forgalomra és összegre való tekintet nélkül — az állomásfőnökök és az állomáselőljáróságok fizetik vissza az igényjogosult feleknek, vagyis azoknak, akik a fuvardíjt fizeték. Az állomáskezelő kiadórségek helyett a visszatérítést az erre kijelölt szomszédos állomásfőnökség, vagy állomáselőljáróság végzi.

A MÁV állomások egymásközt, úgynevezett helyi forgalmában beszedett fuvardíjából a fuvaroztató felek által megállapított és igényelt kisebb összegű fuvardíjtöbbleteket is visszafizethetik az állomásfőnököknek és az állomáselőljáróságok az igényjogosultaknak, vagyis azoknak, akik a fuvardíjt fizették. Mégpedig azok a nagyobb állomások, ahol pénztárfőnök van, fuvarokmányonként legfeljebb 50 pengőt, a többi állomásfőnökök és az állomáselőljáróságok pedig fuvarokmányonként legfeljebb 20 pengőt fizethetnek vissza. Állomáskezelő kiadórségi állomásokon ilyen fuvardíjt visszatérítés nincsen.

Amennyiben a visszatérítést nem maga az igényjogosult kéri, tehát engedmény, megbízás, cesszió, stb. alapján továbbra is csak a MÁV igazgatóságának leszámoló hivatala (Budapest, I. Mészáros-utca 19.) téríthet vissza fuvardíjtkülönbözeteket. A díjtöbblet visszatérítését az erre a célra készült nyomtatványon kell kérni, amely nyomtatványt a vasúti állomásokon díjtalanul kapható.

A vagyonváltásbúza februári ára.

A pénzügyminiszter 71.005. számú rendeletével a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejtében fizetendő búza árat, február hónapra szóló érvénnyel, továbbra is 30 pengőben szabta meg.

A fényüzési forgalmi adókulesok felmentése és rendkívüli fényüzési adó bevezetése.

A fényüzési forgalmi adó kulesait utólag az 1941. évi 3700. M. E. számú kormányrendelet olyan módon szabályozta, hogy a pénzügyminiszter az általa kijelölt fényüzési tárgyak és vállalatok fényüzési adóval való megrovására hatalmazta fel, amelynek kulesa legalább 5% és legfeljebb 30% lehet. Létünk és jövőnk biztatósa a közteherviselés tekintetében is a legmesszebbmenő ajdóztatvállalást követeli meg az ország minden polgárától, különösen indokolt tehát, hogy a fényüzési cikkek vásárlói az eddiginél is nagyobb forgalmi adóterhet viseljenek. Ezért a kormány január 31-én kiadott 480. M. E. számú rendeletével a fényüzési tárgyakka minősített áruk után, illetve a fényüzési forgalmi adó fizetésére kötelezett vállalatok által viselendő fényüzési forgalmi adó kulesának also határát 5-ről 10%-ra, felső határát pedig 30-ról 50%-ra emeltte.

Ezenkívül ugyanez a rendelet felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy a belföldi előállítás helyén, illetőleg a behozatal alkalmával megadózandó fényüzési tárgyak közül egyes áruknak a kiskereskedelmi forgalomba történő átruházása után rendkívüli fényüzési adót szedhessen, tekintet nélkül arra, hogy az áruházzott áru, vagy az annak előállításához felhasznált valamely anyag után kellett, vagy kell-e fényüzési forgalmi adót fizetni. A rendkívüli fényüzési adó kulesa 3%-nál magasabb nem lehet. Eyrdeideig adta ki a pénzügyminiszter 226. számú rendeletét, amely a fentebb ismerttetett kormányrendelet végrehajtási utasítását tartalmazza. Ennek értelmében a pénzügyminiszter a régi sereg fényüzési forgalmi adó kulesát 30%-ban, az árverések és aukciók forgalma után fizetendő fényüzési forgalmi adó kulesát 10%-ban, a finom szeszitalok fényüzési adó kulesát a belföldi forgalomban 30%-ban, a behozatali forgalomban 50%-ban, a pezsgőbor fényüzési adó kulesát 50%-ban, a disztollak és madárörök fényüzési adó kulesát 50%-ban, a drágakövek, nemes fémáruk, igazgyöngyök, féldrágakövek, kornlok, díszárak, ólomkristályüvegek, mozaikok és üvegfestmények fényüzési adó kulesát 50%-ban, egyéb díszáruknak adókulcsát pedig 30%-ban állapította meg, s egyúttal kimondotta, hogy a palackozott szeszitalok palackonként 13 pengő, a palackozott borok pedig palackonként 6 pengő értékhatáron felül esnek fényüzési adó alá.

A pénzügyminiszter rendeletének 2. §-a intézkedik a rendkívüli fényüzési adóra vonatkozólag és kimondja, hogy finom és különleges primbörökből készült keszszesárak, továbbá gyapjúból, selyemfonalakból és valódi gobelinből készült esomozott szőnyegek, továbbá 1000 pengőnél magasabb eladási árú eredeti festmények, rajzok és szobrok, végül pedig gramofonok és hangszekrények az eladási árra való tekintet nélkül, továbbá rádióvevőkészülékek, amennyiben eladási áruk 200 pengőnél több, 30%-os rendkívüli fényüzési adó alá esnek. Amennyiben alkotóművészek festményeiket, rajzaikat, vagy szobraikat közvetlenül műtermükből, vagy maguk rendezte tárlaton értékesítik, nem tartoznak rendkívüli fényüzési adó alá.

FUTOR-CSONT PECK-ÉLETERŐ
CHINOIN UJPEST

FUTOR-CSONT PECK-ÉLETERŐ
CHINOIN UJPEST

FUTOR-CSONT PECK-ÉLETERŐ
CHINOIN UJPEST

FUTOR-CSONT PECK-ÉLETERŐ
CHINOIN UJPEST

Az értékpapírforgalmi adó új tételei.

A pénzügyminiszter az értékpapírforgalmi adó tételeinek új megállapításáról január 31-én 230. szám alatt rendeletet adott ki, amelynek értelmében értékpapírforgalmi adó fejében az ügylet tárgyának értékéhez képest annak minden megkezdett 100 pengője után a következő adó jár:

1. Az osztalékpapírokra (részvényekre, stb.) és a nyereménykövetvényekre vonatkozó ügyleteknél:

- a) ha az ügyletet lezárolásra kötétek (1900: XI. t. c. 14. §) 80 fillér;
- b) ha az ügyletet nem lezárolásra kötétek (közvetlen ügylet 1900: XI. t. c. 19. §) és az ügylet olyan felek között jött létre, akiknek mindegyike iparszerűen foglalkozik — iparigazolvány vagy iparengedély alapján — értékpapírforgalmi ügyletekként, 1 pengő 20 fillér;
- c) az a)–b) pontban nem említett esetekben 1 pengő 60 fillér.

2. A magyar államadóssági kötvényekre és minden egyéb, az 1. pont alá nem tartozó értékpapírra vonatkozó ügyleteknél 40 fillér.

Lezárolásra kötéteknek az 1900: XI. t. c. 14. §-ának megfelelően az olyan ügyletek tekintendők, amelyeket a szerződő felek a lezárolás iródnál lezárolás végett bejelenteni tartoznak, amelyek után tehát az adót a lezárolás végett történt bejelentés alapján a lezárolás iróda (Budapesti Gíró- és Pénztár Egylet Részvénytársaság) szedi be.

Az új adótételeket kell alkalmazni mindazokra az ügyletekre, amelyeket az 1943. évi február hó 1. napjától kezdve kötétek meg.

Új sör-, pálinka és dohánytermék árak.

A hivatalos lap január 31-i száma több közellátásügyi miniszteri rendelet között az itali szesz, a különleges rum, likőr és égetett szeszitalok, a közönséges szeszitalok, a sör, továbbá a dohánygyártmányoknak a pénzügyminiszter által történt áremeléséről.

Az itali szesz ára hektoliterfokonként 18 pengőre emelkedett, vagyis hektoliterfokonként 6 pengővel lett magasabb. A bor javítására szolgáló párlat egységárát a forgalmi adó váltással együtt hektoliterfokonként 480 pengőre, a kivételre kerülő bornál és szeszitalonként pedig 350 pengőre, az ipari és egyéb célra szolgáló, tehát nem itali szesz egységárát eladási ára változatlan maradt.

A dohánygyártmányok eladási ára 27%-tól 63% ig terjed, azonban a katonaság részére kiszolgáltatott Honvéd-szivarka és mérsékelt árú pipadohány eddigi ára változatlan maradt. Ugyancsak változatlan maradt a növényvédelmi szerek használatához fűződő fontos érdekekre való tekintettel a nikotin és a niktin eladási ára, amennyiben 1 kg niktin ára 560 pengő, 1 kg niktin rendes eladási ára 20 pengő, mezőgazdasági célra pedig mérsékelt eladási ára 13 pengő maradt. A dohányárások eladási jutalékulosa is változatlan maradt, raktárkészletük után azonban kötelesek voltak meglétfeni a régi és új eladási árak közötti különbözetre.

A sör és a szeszitalok új felemelt árai január 31-től kezdve a következők:

A 8 hektoliterfokos sör luxusvendéglőben 40, 54, 82 fillér, aszerint, hogy egy pikkolót, egy poharat, vagy egy korsót fogyaszt a vendég. I. osztályú vendéglőben 36, 52, 78 fillér, II. osztályú vendéglőben 32, 50, 74 fillér, III. osztályú vendéglőben 28, 46, 68 fillér.

A 12 hektoliterfokos sör luxusvendéglőben 44, 58, 90 fillér, I. osztályú vendéglőben 40, 56, 86 fillér, II. osztályú vendéglőben 36, 54, 82 fillér, III. osztályú vendéglőben 32, 50, 78 fillér.

A 78 hektoliterfokot meghaladó sör luxusvendéglőben 52, 68, 100 fillér, I. osztályú vendéglőben 48, 66, 96 fillér, II. osztályú vendéglőben 44, 64, 92 fillér, III. osztályú vendéglőben 40, 60, 86 fillér.

A szabadforgalomba boesított legalább 96% szesz-tartalmú finom szesz ára fejében a forgalombahozók hektoliterfokonként 25 hektoliterfokig legfeljebb 1940 pengő, 25–100 hektoliterfokig legfeljebb 1934 pengő, 100 hektoliterfokot felül pedig legfeljebb 1930 pengő számíthatnak fel. A kiskereskedő, drogeria, vendéglátó ipari üzem a finomszesz beszerzési árához bruttó házonként 1 pengőt, zöldsipalack után literenként 90 fillért, 1/2 literes palack után 85–90 fillért számíthat hozzá. A különleges rum, likőr és égetett szeszitalok jelenlegi árához, azok szesz-tartalmának megfelelően, hektoliterfokonként legfeljebb 6 pengő felárat lehet hozzászámítani.

A közönséges rum, gyümölcs-pálinka és likőrfélék, valamint egyéb égetett szeszitalok legmagasabb literenkénti eladási ára a következő:

a) Rum:

	25 literig	25–100 literig	100 literen felül
40%-os	824	820	812
45%-os	927	923	914
50%-os	1030	1025	1015
55%-os	1133	1128	1117
60%-os	1236	1230	1218

b) Likőrök:

23 értékegységgel	534	544	524
27 értékegységgel	648	638	618
31 értékegységgel	742	732	712
35 értékegységgel	836	826	806

c) Gyümölcs-pálinkák:

(cseresznye, meggy, barack, szilva, dió, stb.)

40%-os	860	856	848
45%-os	968	963	954
50%-os	1075	1070	1060

d) Törköly-, seprőpálinka és minden egyéb az a)–c) pontokban fel nem sorolt égetett szeszitalok (whisky, gin, ánizs, kömény, lengyel-pálinka, stb.)

40%-os	850	846	838
45%-os	936	932	924
50%-os	1063	1058	1048
55%-os arató-pálinka	744	740	733

e) Brandy (konyak):

40%-os	12—	1195	1190
--------	-----	------	------

Ezekhez az árakhoz zárt palackokban való eladás esetén palackozási költség fejében legfeljebb a következő összegeket szabad hozzászámítani:

	P a l a c k								Zsebuveg	
	1 lit.	7 dl	5 dl	3,5 dl	2,5 dl	2 dl	1 dl	2 dl	1 dl	
I. Fehér üveg	—	90	85	60	55	50	40	60	50	
II. Zöld üveg	—	90	85	60	55	45	40	30	40	

A közellátásügyi miniszter az új eladási ára pedig január 31-től kezdve az 53. számú pénzügyminiszteri hirdetésnek értelmében a következő:

- a) Szivarok: Margitfa 2'—P, Royales 150 P, Novitas 75 fillér, Regalia 72 fillér, Prensados 72 fillér, Palatinus 66 fillér, Regalia-Media 60 fillér, Havanna-virginia 50 fillér, Britanica 50 fillér, Trabuko 42 fillér, Millares 36 fillér, Kuba 32 fillér, Portorico 24 fillér, 26 fillér, Senoritas 24 fillér, Joviales 18 fillér, vegyes külföldi 16 fillér, Cigarillos 14 fillér, Faintos 12 fillér darabonként.
- b) Cigarettek: Extra 1 darab 9, Princessas 1 darab 8, Mirjam (parafás) 1 darab 8, Mirjam (szepokás) 1 darab 8, Theba 1 darab 8, Gerle 1 darab 7, Király 1 darab 6,5, Turul 1 darab 6, Hercegovina 1 darab 5,5, Symphonia 1 darab 5,5, Levante 1 darab 4, Délbáb 1 darab 4, Hunnia 1 darab 3 fillér.
- c) Szivarkadohányok: Finom török 100 gramm 8 pengő, finom hercegovinai 100 gramm 520 pengő, változtatott érsékűvári 100 gramm 430 pengő, közepfinom török 100 gramm 4 pengő, Balkán 100 gramm 3 pengő, legfinomabb magyar 25 gramm 50 fillér.
- d) Pipadohányok: Gentry 50 gramm 820 pengő, Muskotály, Vercipleti 100 gramm 2 pengő, legfinomabb magyar 100 gramm 160 pengő, finom magyar 100 gramm 120 pengő, közepfinom magyar 100 gramm 112 pengő, Kapa 100 gramm 92 fillér, magyar 25 gramm 18 fillér.

Állami akció a juhtenyésztés fellendítésére.

Az utóbbi évtizedekben egyre hanyatló magyar juhtenyésztés megerősítése érdekében a kormány már évek óta nagyszámú tenyésztővel oszti szét az állattartó gazdák között. Most az év akció keretében körrendeletben hívta fel a földművelésügyi miniszter a hatóságokat, hogy tekintettel a takarmányozási nehézségekre, idejében biztosítsanak a juhállomány részére megfelelő nagyságú és minőségű legelőterületet.

A termelők házi fogyasztására előállított pálinka után fizetendő mérsékelt egységárú árkülönbözet felemelése.

A szeszegységárú szesz 1938. évi XXX. t. c. 26. §-a értelmében a pénzügyminiszter rendelettel állapítja meg a pálinkaföldékek előállított pálinka után fizetendő egységárú árkülönbözet összegét, mely hektoliterfokonként legfeljebb 180 pengő lehet és az így megállapított árkülönbözetből a pénzügyminiszter a termelők által házi fogyasztásra előállított szesz (pálinka) után legfeljebb egyharmadrész erejéig terjedő leengedést engedélyezhet. Ezidőszertől tehát az úgynevezett mérsékelt egységárú árkülönbözet hektoliterfokonként 120 pengőt tett ki. Tekintettel arra, hogy a szesz egységárú eladási ára hektoliterfokonként legújabbban 6 pengővel felemeltetett, vagyis ezidőszertől 1780–18 pengőt tesz ki: egyrészt az árak arányosítása szempontjából, másrészt a mérsékelt és a teljes egységárú eladási ár között keletkező nagy különbség folytán elkövetendő visszaélések lehetősége kiküszöbölése érdekében felmerült annak a szükségére, hogy a termelők által saját házi fogyasztásukra előállított pálinka után fizetendő mérsékelt egységárú árkülönbözetet is arányosan felemeltessek. Ezért adta ki január 31-én a kormány 559. M. E. számú rendeletét, amelynek értelmében szesz (pálinka) után mérsékelt egységárú árkülönbözet címén hektoliterfokonként 7 pengőt kell fizetni. Továbbá felhatalmazza a kormányrendelet a pénzügyminisztert arra is, hogy a szabadforgalomba boesított szesz és pálinka birtokosait rendelettel megállapítandó feltételek mellett, hektoliterfokonként 6 pengő egységárú árkülönbözet fizetésére kötelezhesse. E rendelet megszövege vagy kijátszása súlyos jövedéki kifizetésnek minősül, amely a megrövidített vagy megrövidítés veszélyének kitétt egységárú árkülönbözet negyszerezésével nyolcszorosított terjedhet büntetésre, büntethető.

Egyidejűleg adta ki a pénzügyminiszter 1250. számú rendeletét a fentebb ismertetett kormányrendelet végrehajtása tárgyában, amely szerint mindazok, akiknek birtokában vagy őrizzetében január 31-én reggel 8 óra kor szabadforgalomba boesított bármilyen minőségű szesz, tehát borpárlatból, pálinkából, likőrből, stb. együttesen 500 hektoliterfokot meghaladó mennyiség volt tárolva, kötelesek erről az illetékes pénzügyi szakosztálynál 48 óra belüli írásban jelentést tenni és a közzétett 500 hektoliterfokot meghaladó mennyisége után hektoliterfokonként 6 pengő árkülönbözetet befizetni.

Rendelet a szappanról.

A Budapesti Közlöny január 31-i számában jelent meg az iparügyi miniszternek a szappan és hasonló rendeltetésű készítmények előállításának és forgalomba hozásának újabb szabályozásáról szóló 5400. számú rendelete. A rendelet hatályon kívül helyezi a mosószappan, a pipereszappan, mosószerek, stb. előállításáról szóló, eddig megjelent valamennyi rendeletet és így ezután az egyes szappankészítmények összetételére vonatkozó rendelkezéseket az érdekeltek egy rendeletben találhatják meg. A mosószappanra és a mosóporra, továbbá a kenőszappanra vonatkozó előírások nem változtak. A kenőszappan (kálszappan) ezután legalább 34, de legfeljebb 35% elszappanosított zsírsavat tartalmazhat. Az egységes pipereszappan legkisebb és legnagyobb zsírsavtartalma az új előírás szerint 40–42%. Borotvaszappant a rendelet értelmében kocka- vagy rúd alakban 70 g-os darabokban szabad csak előállítani. A „kockaborotvaszappan” vagy „rúdborotvaszappan” legalább 62, de legfeljebb 64% zsírsavat tartalmazhat. Az egyes darabokon, mint a többi egységes típusú szappanfajtan is, fel kell tüntetni a készítő nevét, üzletének helyét, a gyártási súlyt és a meghatározott c'nevezést. Az egységes típusoktól eltérő készítményeket csak az ipari anyaghivatal engedélyével szabad előállítani. A rendelet az eddigi előírásoknak megfelelően már előállított készítmények forgalomba hozását 60 napig megengedi.

A burgonyakeményítő legmagasabb ára.

A közellátásügyi miniszter 170,727. számú rendeletével a belföldi burgonyakeményítő és a burgonyából belföldön előállított keményítőtermékek legmagasabb gyári és nagykereskedői eladási árát újonnan szabályozta, mégpedig oly módon, hogy a legelsőrendű burgonyakeményítőfajták legmagasabb gyári eladási ára

A szűk abrakolás következtében állataink nem jutnak elegendő foszforsavhoz. Ezért a fiatal állatok csontozata kellően nem szilárdul meg, hanem lágy és hajlékony marad, minek következménye a csontok elgörbülése és az izületek megduzadása, továbbá rossz takarmányértékesítés és az elégtelen növekedés. Ennek elkerülésére rendkívül fontos

A foszforsavas takarmánymész (csontliszt) adagolása

A foszforsavban gazdag csontlisztadagolása manapság elsősorban a csontok, de a hús, a zsír, a vér és a tej képződésének elősegítésére is nélkülözhetetlen.

A foszforsavas csontliszt ezidőszertől kapható:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉ-nél
Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 29. és kirendeltségeinél

tisztaságban métermázsánként 150 q-n felüli mennyiség vásárlása esetén 139—, 100 q-n felüli mennyiség vásárlása esetén 140— pengő. Ugyanezen mennyiségek alapulvételével a burgonyadextrin legmagasabb gyári eladási ára zsákban 17450, illetve 17550 pengő, az elsőrendű kristályszörpé 153, illetve 154 pengő és az elsőrendű szőlőcukor legmagasabb gyári ára, a csomagolás költségét beleértve, 14250, illetve 14350 pengő budapesti paritásban, vagy a gyári feladóállomáson, forgalmi adó-váltás nélkül. A legmagasabb nagykereskedői árak ezeknél a gyári áraknál az engedélyezett nagykereskedői haszonnal magasabbak, amely métermázsánként 6—9 pengőt tesz ki. Az új árak január 29-én léptek életbe.

A népiskola felső tagozatát végzett tanulók gazdasági középiskolai felvételi vizsgálatára.

A 120.700. számú vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet értelmében az a tanuló, aki valamely népiskola felső tagozatát leglább jeles eredménnyel végezte el, gazdasági középiskolában és pedig mezőgazdasági közép- és leányközépiskolában, ipari közép- és leányközépiskolában, kereskedelmi közép- és leányközépiskolában felvételi vizsgálatot tehet, amelyre való becsatolást minden év június hó 15-ig kell annál a gazdasági középiskolánál kérelmezni, amelyben a tanuló tanulmányait folytatni kívánja. A rendelet melléklete sorolja fel a vizsgálat anyagát, amelyben magyar- és németnyelv, történelem, földrajz, számítás, növénytan és állattan, ásványtan és vegytan, természettan, élet- és egészségügy elemi szerepelnek. A vizsgálat díja 5 pengő.

Az állami mezőgazdasági középiskolák, háztartási gazdasági szaktanfolyamok és háztartási továbbképző tanfolyamok tanulóitthonainak díjszabályzata.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter 140.800. számú rendeletével folyó hó 2-án tetto közé az állami mezőgazdasági középiskolák, az állami háztartási gazdasági szaktanfolyamok és az állami háztartási gazdasági továbbképző tanfolyamok tanulóitthonaiban fizetendő díjakra vonatkozó szabályzatot, amely kimondja, hogy a tanulóitthonban lakó tanulók lakás, fűtés, világítás, élelmezés, mosás és orvosi kezelés fejében ellátási díjat, a kívülről bejáró és a tanulóitthonban csak étkező tanulók pedig ebéddíjat tartoznak fizetni. E díjakból bizonyos kedvezmények engedélyezhetők, mégpedig 100, 75, 50 és 25%-os fokozatban, illetve az ebéddíjnál 1/3, 1/2 és 2/3 mértékben. A díjakat évről-évre a vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg.

A szesz egyedárusági és kedvezményes egyedárusági eladási ára.

A pénzügyminiszter 1300. számú rendeletével folyó évi január 31-től kezdve a szeszegyedárusági igazgatóság által belföldön forgalomba bocsátott szesz egyedárusági eladási árát — forgalmi adó váltással együtt — további intézkedésig hektoliterfoknként 6 pengővel fel-emelte és az alábbi táblázatban foglaltak szerint állapította meg.

A bor- és gyümölcs-szeszfőzésekben előállított és az illető szeszfőzők vállalkozói által visszaváltott palinkának a táblázat szerinti egyedárusági eladási árából a pénzügyminiszter 5% leengedést engedélyez, ha a palinka szesztartalma nem haladja meg a 65 fokot.

A borfogyasztási adó felemelése.

A 200. számú pénzügyminiszteri rendelet folyó évi február 1-től számítható hatállyal a városok és községek által szedhető bor- és hús-fogyasztási adók, valamint sör- és szesz-fogyasztási adópótlékok tárgyában kiadott 1934. évi 147.834. számú pénzügyminiszteri rendelet 1. §-ában foglalt árszabás 1. rovata helyébe a következő új árszabást léptette:

Rovat	Tétel	Tárgyak megnevezése	Mérték liter	Budapest	I. osztály	II. osztály	III. osztály
I.	1.	Bor, pezsgőbor, habzóbor, az ecetkészítésre vagy ipari sav előállítására előzetes engedély mellett adómentesen felhasználható bor kivételével	100	20—	20—	15—	14—
	2.	Bormust, szőlőcetre	100	14—	14—	14—	12—
	3.	Borseprő	100	7—	—	—	—
	4.	Gyümölcslé	100	7—	7—	5—	5—
	5.	Az ecetkészítésre vagy ipari sav készítésére felhasznált bor előzetes engedély mellett					adómentes

A városok és községek tehát folyó hó 1-től kezdve a fenti adótarifák után a fentebb feltüntetett fogyasztási adót szedhetik be, illetőleg az általánosságok megállapítására vonatkozó egyezségeket az új adótételeknek megfelelően köthetik meg. A szemléivel rendelkező adózók készleteit pontosan meg kellett folyó hó 1-én állapítani és azokra az új adótételeket kell február 1-től alkalmazni.

E rendelet végrehajtásával kapcsolatban a belügyminiszter 67.478. számú körrendeletével előírta, hogy a törvényhatóságok első tisztviselői gondosan ügyeljenek arra, hogy a kis- és nagyközségek költségvetési kiadásainak fedezetül elsősorban a fogyasztási adóbevételeket kell felhasználni és községi pótlódó kivételének csak akkor van helye, ha a fogyasztási adóbevételek a kiadásokat nem fedezik és azokra az átengedett közszolgáltatásokból eredő egyéb bevételek sem elegendők. Ahol pótlódó kivételére van szükség, a borfogyasztási adót a fentebbi árszabásban megállapított legmagasabb tételek szerint kell szedni.

A gerebenezett kenderből kézi erővel készült gazdasági kötelek legmagasabb ára.

A közellátási miniszter 12.600. számú rendeletével folyó évi január 29-től kezdve a gerebenezett kenderből kézi erővel készített gazdasági kötelek legmagasabb eladási árát olyan módon szabályozta, hogy ez az ár nem lehet több, mint az ára előállításához felhasznált nyersanyag (gerebenezett kender, szakállkender) beszerzési ára, továbbá a rendeletben meghatározott szakszerű kulesat számított előállítási költségnek és haszonnak együttes összege. A nyersanyagbeszerzési ár nem lehet magasabb, mint a nemesített kenderrostanyagokra a múltévi november 20-i 163.290. számú közellátásügyi rendeletben megszabott legmagasabb árak a fuvar- és fuvar- és fuvar-költségekkel nagyobbított összege. Ehhez a nyersanyagbeszerzési árhoz a fogyasztók részére történő eladás esetén az előállító kézműiparos munkabér, üzemi és általános költség, valamint tisztahaszon címén együttvéve a nyersanyagbeszerzési árak legfeljebb 45%-át számít hatja hozzá sáma, 16—60 mm-es köteleknél, 55%-át 16 fonalas hámistráng, kötőfékszár, marha-, borjú- és rúdalkötél, vagy egyéb gazdasági kötél után, 60%-át 28 fonalas hámistráng, kötőfék, kötőfékszár, kötőfékfej, szántógéplő és 8—15 mm-es simakötél után, végül 105%-át ruhazárító- és halászakötél, síkált zsineg, laposan fonott, fűzött és debreceni kötőfékfej, továbbá fűrészsíneg, nyakló és 4—7 mm-es kenderzsinórok után. A viszonteladó kereskedő közvetlenül a fogyasztóknak történő eladásnál a fentebbi árakhoz legfeljebb 11% bruttó hasznot számíthat.

A pénzügyminiszter 263. számú rendeletével a belföldön termelt, vagy külföldről behozott sör után fizetendő söradót és kinestári árrészesedést a sörle minden hektoliterre és a 100 fokú cukorkörmér minden foka, azaz minden hektoliterfok extraktartalom után az eddigi 2 pengőről 4 pengőre emelte fel. Egyúttal szabályozza a rendelet a vámkülföldre való kivitel, valamint a megromlott sör után adandó adóvisszatérítés összegét. A sörfőzők február 1-i sörkészletei után minden hektoliterfok extraktartalom után 2 pengő pótrészesedést tartoznak leróni.

A sör után fizetendő kinestári árrészesedés felemelése.

A 262. számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében folyó évi január 31-től kezdve:

A belföldön előállított, valamint a külföldről behozott mindennemű és fajtájú szivarkahüvely- és szivarkapapír adó, valamint kinestári árrészesedés címén együttvéve a következő összegeket kell fizetni:

a) szivarkahüvely után dobozonként legfeljebb 100 hüvely tartalommal 42 fillért, ezt meghaladó tartalommal minden megkezdett 100 hüvely után 42 fillért;

b) szivarkapapír után esomagonként legfeljebb 60 lap tartalommal 17 fillért, ezt meghaladó tartalommal minden megkezdett 60 lap tartalom után 17 fillért.

A szivarkahüvely és szivarkapapír után járó adó és kinestári árrészesedés lerovására cenzúli is adóegység szolgálhat, amelyeknek ára darabonként 42, illetőleg 17 fillér.

Ennek megfelelően a szivarkapapíros eladási ára 60 hüvelyt tartalmazó szivarkahüvely fogyasztói ára dobozonként 10 fillérrel emelhető.

A szivarkahüvely és szivarkapapír kinestári árrészesedése.

Kedden és esütörtökön is lehet esomagot feladni.

A postavezérgazgatóság közli, hogy esomagokat ez után kedden és esütörtökön is föl lehet adni.

A posta egyidejűleg rendeltetett adott ki, amely szerint nem tábori postal küldemények sorsának megállapítása iránt — további intézkedésig — csak a küldemény feladásától számított két hét múlva lehet kérdőív, illetőleg tudakozvány kiállítását kérni.

Ez a korlátozás az értékküldeményekre (értéklevelekre, értékdobozokra, kézi- és betétesomagokra) nem vonatkozik. A rendelet február 1-én lépett hatályba.

Január 31-ig fel kellett ajánlani az óeskavas-készleteket.

Az óeskavas- és fémhulladékkészlet-tulajdonosoknak a 63.800/1942. Ip. M. rendelet szerint január 31-én a birtokukban levő anyagokat a fémgyűjtőnek február 7-ig átvételre fel kell ajánlaniuk. A beszolgáltatás csak azokra nem kötelező, akiknek az anyagvitalat erre már előzetesen írásban engedélyt adott. A felajánlási kötelezettség kiterjed mindazokra, akik kovacsoltvasból, öntöttvasból, úgynevezett hasznos óeskavasból, bronz, réz, alumínium, stb. fémekből zárolt készletekkel rendelkeznek.

A felajánlási kötelezettség alól mentesül az is, aki készletét a határidő alatt az igazolványos megbizottaknak átadja. Ebben az esetben kedvezőbb átvételi árat is kap.

A felajánlási és készletbejelentési kötelezettség teljesítése fontos kötelesség. A M. K. Ipari Anyaghivatal minden esetben, amikor a rendelkezések megszegéséről tudomást szerez, megindítja az eljárást, aminek szigorú büntetés a következménye.

Vadőrök alkalmazása a visszaesatolt keleti és erdélyi országrészen.

A földművelésügyi miniszter 36.305. számú rendelete értelmében a visszaesatolt keleti és erdélyi országrészen a vármegyei vadászati felügyelők szakvéleményének meghallgatásával és a helyi viszonyok figyelembevételével kivételt engedélyezhet az alól az általános szabály alól, hogy a vadászatra jogosultak vadászterületükön négyezer kat. holdankint kötelesek egy-egy vadórt alkalmazni. A kivételzés iránti kérvényt az illetékes vármegyei vadászati felügyelőnek kell beadni, aki azt 30 napon belül véleményes javaslatlal terjeszti a földművelésügyi miniszter elé.

Egy tételen vásárolt mennyiség	Egyedárusági eladási ára				Kedvezményes egyedárusági eladási ára					
	abszolút	hektoliterenkint	pengőben	szesz	abszolút	hektoliterenkint	pengőben	szesz		
100 hl-en felül	1780	290.40	170.40	182.40	240	350	480	170.40	182.40	350
50—100 hl-ig	1785	292.80	172.80	184.80	240	350	480	172.80	184.80	350
25—50 hl-ig	1790	295.20	175.20	187.20	240	350	480	175.20	187.20	350
10—25 hl-ig	1795	297.60	177.60	189.60	240	350	480	177.60	189.60	350
10 hl-ig	1800	300.—	180.—	192.—	240	350	480	180.—	192.—	350

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATERTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN
 V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM
 TELEFON: 111—310, 112—914
 Sürgőny cím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:
 Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hízlatási hitelek nyújtásával.

Állatszallítmányok címzendők:
 BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú- és juhoknál;
 Budapest - Ferencváros - Marhavásártér Sertéseknél;
 Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

Gazdatársadalmi intézmény.
 Mindennemű állat-kivétel legelőnyösebben lebonyolítunk. Meghívásra a szakértőket a helyszínre küldjük.

Postai küldemények után való tudakozódás.

A postavezérgazgató 202.180. számú rendelete értelmében folyó hó 1-től kezdve nem tábori postai küldemények sorsának megállapítása iránt — további intézkedésig — csak a küldemény feladásától számított két hét múlva lehet kérdőív, illetőleg tudakozvány kiállítását kérni. Ez a korlátozás azonban nem vonatkozik értékküldeményekre, értéklevelekre, értékdobozokra, kezi és betétesmagokra.

Forgalmi adó a belépőjegyek után.

A 300. számú pénzügyminiszteri rendelet folyó évi január 1-től visszahatólag kezdődő hatállyal általános forgalmi adó alá veti a magánosok, egyesületek, vagy közületek által fenntartott színházak, mozgófénykép-üzemek, hangversenyrendező vállalatok, jegyárutóirodák, érkusok, mutatványosok és más szórakoztató vállalatok, úgyszintén kaszinók, klubok, egyetemek, játéktérpénzkezelők, továbbá pinkapenzkezelők, ruhatári díjakból származó bevételeit, árumintavásárok és egyéb kiállítások belépődíjait, a jég-, tenisz-, golf-, poló-, lovagló-, stb. pályák használatáért szedett díjakat, a hivatalos versenyzők részvételével tartott ökölvívó- és birkózóversenyek vagy bemutatók belépődíjait. Az egyesületek, kaszinók tagsági díjai, múzeumok, képtárak belépő- és ruhatári díjai nem esnek általános forgalmi adó alá. Úgyszintén mentesíti a rendelet az alapszabályszerűen működő sportegyesületek és sportszövetségek rendezésében lebonyolításra kerülő labdarúgó-mérkőzéseket, ökölvívó- és birkózóversenyeket, valamint bármilyen sportegyesület, illetőleg sportszövetség által rendezett egyéb verseny, vagy bemutató mérkőzés belépődíjait.

A forgalomból bevont váltópénz-érmék érvénytelenítése.

Az 55.502. számú pénzügyminiszteri rendelet kimondja, hogy folyó hó 1-től kezdve valamely állami és egyéb közpénztárnál, valamint a Magyar Nemzeti Bank pénztáránál történő befizetések alkalmával az e rendelet hatálybalépése előtt a forgalomból bevont, tehát törvényes fizetési eszköz jellegüket elvesztett és ennek következtében érvénytelen, visszautasítandó váltópénz-érmék kerülnek az illető pénztárak elé, azokat a felnek való visszaadásuk előtt minden esetben át kell lyukasztani, vagy be kell vágni. Ugyanezt az eljárást kell megfelelően alkalmazni a pengőértéknek a forgalomból a jövőben bevonandó és a végső bevonási határidő lejártával törvényes fizetési eszköz jellegüket elvesztett érvénytelen, s ennek következtében visszautasítandó váltópénz-érmék tekintetében is.

Újra szabályozták a zsákok forgalmát.

Az iparügyi miniszter január 29-én 4600. számú rendeletet adott ki, amelyben módosította a zsákok forgalmáról és felhasználásáról szóló eddigi rendelkezéseket.

A rendelet szerint a zsákba esomagolt gabona vagy más szemes termény, örlemény, vagy hántolt áru bevételére kötelesek az áru átvételkor cserezsákot adni, vagy legkésőbb az átvételtől számított tíz hét alatt az eladónak visszaszolgáltatni a zsákot, vagy más zsákot adni. Ha a vevő az áru átvételkor nem ad cserezsákot, az eladó a zsákba esomagolt árut csak abban az esetben adhatja ki, ha a vevő pénzbeli biztosítékot tesz le. A tiszta rozsok pénzbeli biztosítékát zsákonként tíz pengő, az egyéb zsákoké hat pengő. Szerződésileg is legfeljebb csak öt hónapi visszaszolgáltatási határidőt lehet megszabni.

A fáradt olajat felújító vállalatok pénzügyi felügyelete.

Az 1162. számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében fáradt olajnak saját, vagy más részére való iparszerű felújítását csak az iparügyi miniszternek a pénzügyminiszterrel egyetértésben kiadott engedélye alapján szabad folytatni. A rendelet egyúttal előírja a fáradt olajat felújító vállalatok pénzügyi felügyeletét, műszaki és pénzügyi ellenőrzésének módját. A rendelet továbbá tartalmazza a pénzügyi és műszaki ellenőrzéssel kapcsolatos eljárásoknál használandó űrlapok mintáit, végül kimondja, hogy a felújítás során melléktermék gyanánt nyert benzint vagy petróleumot tovább finomítani tilos.

KÖNYVISMERTETÉS.

Tejgazdasági ismeretek tejtermelők részére (Tejtermelés, tejkezelés és tejértékesítés). Írta: Gratz Ottó dr., a Tejgazdasági Kísérleti Állomás ny. kísérletügyi főigazgatója. Második bővített és átdolgozott kiadás. Budapest, 1943. A Tejtermelők és Tejszövetkezetek Országos Szövetségének kiadása.

A Tejtermelők Országos Szövetsége fáradságot és költséget nem kímélve, a tejtermelő gazdák részére évek óta felvilágosító és ismeretterjesztő előadásokat tart tanfolyamok keretében, oktatva a gazdákat mindazokra az ismeretekre, amelyek a helyes tejnyerés és tejkezelés szempontjából nélkülözhetetlenek. Hogy ezeken a tanfolyamokon elhangzottak maradandó nyomot hagyjanak és az ismereteket azok is magukévá tehessek, akik valamilyen okból az előadásokon nem vehetnek részt, a Totosz a tanfolyamokon közölték könyvalakban is kiadta. Gratz Ottó könnyen áttekinthető módon, a szakavatott író készségével, egyszerű és jól érthető nyelven írta meg a haladni kívánó tejtermelő gazdákat, valamint a tejgyűjtő- és főlőzőüzemek

vezetésével megbízott kistejgyűjtők részére nélkülözhetetlen ismereteket. Szerző a gyakorlati ember nyelvén szól a gyakorlathoz.

A tejtermelés terén még nagyon sok a tennivaló. A tehénistálló a legtöbb helyen átalakításra szorul. A fejés alkalmával a gazdák még nem hasznosítják az ezen a téren elért eredményeket. A tej kezelése a fejés után még nem kielégítő, sok, nagyon sok a hibás, a savanyú tej az üzemekben. A tejpar alapja pedig a kifogástalan minőségű tej.

A több és a jobb tej termelése érdekében szól szerző az olvasóhoz, amikor ismerteti a tehénistálló építését és a berendezés szakszerű módját, a különféle fejési módokat, azok előnyeit és hátrányait, valamint mindazokat a tényezőket, amelyeknek figyelembevételével a gazda növelheti a tej zsirtartalmát és a tej mennyiségét. Megismerteti a leggyakoribb tejhibákkal és az ellenük való védekezésel. Kikéri a tej helyes kezelésére, hogy lehetőleg friss állapotban érkezzen a gyűjtőhelyre. A kistejgyűjtő és a főlőzőmester is értékes útmutatást talál a gyűjtő- és a főlőző-üzemek építésére és berendezésére, a helyes tejátvitelre és a tej szakszerű kezelésére és tárolására. Szerző röviden ismerteti még az egyes tejtermékek házi készítését, a tej és a tejszín vizsgálatát. A könyvecskét tejértékesítési ismeretek, a tejszövetkezetek alakítására vonatkozó tudnivalók, a tejtermelőt érdeklő törvények és rendeletek, s befejezésül az újonnan megalakult Tejtermelők és Tejszövetkezetek Országos Szövetsége szervezetének ismertetése egészítik ki.

A második kiadást bő képanyag teszi értékesé, amely fokozott mértékben járul hozzá, hogy minden gazda és tejgyűjtő élvezettel forgassa ezt a szakirodalmunkban hézagpótló munkát.

A könyv megrendelhető a „Patria”-nyomda R.-T.-nál (Budapest, IX., Üllői-út 25.). Bolti ára 4-20 P. A Totosz által rendezett tanfolyamok hallgatói a könyvecskét a szövetség ajándékként ingyen kaphják és levelezőlap kérésre a szövetség tagjainak is díjtalanul rendelkezésre bocsátja.

Csiszár J.

„Útmutatás az Alföld fásításának munkájához.” IV. kiadás. Írta: Béky Albert ny. miniszteri tanácsos, volt debreceni m. kir. erdőigazgató. A földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztályának kiadása.

Béky Albert, lapunk kiváló rovatvezetője 1931-ben írta meg fenti című munkáját, gondos alapos-sággal, nagy szaktudással összesűrítve mindazt a tudnivalót, amit az Alföldfásítás során szem-előtt kell tartanunk. Könyvecskéje azóta IV. kiadását éri meg és az I—III. kiadás 14.000 példányszáma után, most újabb 10.000 példányban áll az ügy szolgálatára. De nemcsak példányszámát tekintve gyarapodott a könyv az első kiadás óta, tartalmát is fejlesztette, bővítette a szerző, úgyhogy útmutatással valóban kielégítenek minden követelményt és jótanáccsal szolgálnak a fásítás összes kérdéseiben.

Az Alföld-fásítás szép eszméje erdőterületeink gyarapodásával nem vesztett semmit értékéből. Az Alföld fejlesztése, az alföldi gazdálkodás megjavítása, az Alföld népessége gazdasági helyzetének megerősítése szempontjából, de országos érdekből is laukadatlan erővel kell folytatnunk az Alföld nehezen megkezdett, de sok úgyszeretettel és anyagi áldozattal most már mégis fejlődésnek lendített fásítását, hogy valóra válhasson mindaz a szép elgondolás, amit az Alföld-fásítás apostolai célul tűztek ki.

Béky Albert könyve az Alföld-fásítás gyakorlati megvalósítása szempontjából már eddig is sokat tett és újabb kiadásával még többet hivatott lenni ezen a téren. A fásítás szükségességének felismerése a propaganda hatására egyre szélesebb körben terjed, az Alföld népében már megvan a jószándék és a tetterre való készség, a földművelési kormányzat pedig egyre nagyobb áldozatkészséggel biztosítja a megvalósítás lehetőségeit is. A jószándék és az áldozatkészség azonban csak úgy vezethetnek eredményre, ha az Alföld-fásítás végrehajtása, gyakorlati megoldása minél helyesebben, minél szakszerűbben történik. Ebben nyújt hasznos segítséget Béky Albert könyve, mert a fásítás jelentőségének kidomborításán kívül olyan részletekkel és gyakorlati érzékkel tárgyalja a fásítás és erdőtelepítés tudnivalóit, hogy tennivalóiban az sem akadhat fenn, aki eddig fásítással még sohasem foglalkozott. Az alapsmeretekben kívül ismerteti a könyv az Alföld-fásításra alkalmas fafajokat, részletesen közli a csemetenvelésre vonatkozó tudnivalókat és alapos felvilágosítással szolgál az erdőtelepítés és gazdasági fásítás munkájához. A könyv 36 fejezete úgy csoportosítja a gazdag anyagot, hogy mindenki könnyűszerrel megtalálja benne kérdésére a szükséges felvilágosítást.

A földművelésügyi minisztérium a munka újabb kiadásával és ingyenes szétosztásával hasznos áldozatot hozott az Alföld-fásítás érdekében, mert kétségtelen, hogy a buzdítás és a fásítás anyagi előfeltételeinek megkönnyítésén kívül a fásításra

vonatkozó szakismeretek terjesztésével biztosíthatja leginkább a sikert. A könyvet a debreceni m. kir. erdőigazgatóság akár egyszerű levelező-lapon közölt kérésre ingyen küldi meg az érdeklődőknek.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricsus Endre.

A Csanád-Arad-Torontálvármegyei Gazdaság Egyesület január 19-én tartotta Mezőhegyesen igazgatóválasztmányi gyűlését Nicsovics György ügyvezető elnök elnöklése alatt. A választmány foglalkozott az ipari növények kötelező termesztésének kapcsán a dohány-, a cukorrépa-, a rost- és olajnövények termesztésével. A cukorrépa-terület megállapítása ügyében átirattal fordult a Cukorrépa-termelők Országos Szövetségéhez. A cseléd- és munkáskérdéssel foglalkozva, Zuber Gyula dr. munkáügyi felügyelő ismertette a kormány által kiadott kötelező irányelveket, amelyet több hozzászólás után tudomásul vettek azzal, hogy a cselédek lét-minimumának felemelésére és annak kereseti adó alóli mentességére van szükség. A hasznóbérek 1942. évi mérsékléséről szóló kormányrendelet alapján lehetővé vált egyeztető tárgyalások mielőbbi megindítását tartja szükségesnek a választmány. A GEOSZ végrehajtóbizottságába a választmány az 1943-45. évi időszakra kiküldölte rendes tagokul Sármezey Endrét, Nicsovics Györgyöt és Tóth Arisztidét, míg póttagokul Spilka Lászlót és Ifj. Nagel Henriket. A lótenyésztési szakosztály munkájának megkezdéséről Gundelfingen György szakosztályi igazgató beszámolt és ismertette a vármegyében követendő tenyészirányokat. Telbisz Imre dr. szóvá tette az egykezek működését, ami igen sok megjegyzésre és jogos panaszra ad okot és szükségesnek tartaná azt, hogy az egykezeket az érdekképviseleti testületek ellenőrizzék. Rápolti Nagy József dr. és Nicsovics György hozzászólása után Sármezey Endre felkérte rápolti Nagy József dr.-t, hogy az egykezekkel kapcsolatban hallottakat illetékes helyre továbbítsa.

A Bars-Hontvármegyei Gazdasági Egyesület január 30-án Léván igazgatóválasztmányi gyűlést, majd nagyszámú gazdaközönség jelenlétében, Staud Gábor elnöklése alatt tisztújító közgyűlést tartott. Krajszik Jenő igazgató beszámolt arról, hogy a vármegye gazdaközönségének kívánságait és a termeléssel kapcsolatos panaszait Konkoly Thege Sándor dr. államtitkárnál a földművelésügyi minisztériumban előterjesztette, akitől ígéretet nyert, hogy az előterjesztett sérelmeket és panaszokat a legmesszebbmenő támogatással fogja a földművelésügyi miniszter elé terjeszteni. A tisztújító közgyűlés az elnökséget, választmányt és számviteli bizottságot választotta meg. Alsóecri Farkas Géza, az egyesület eddigi elnöke bejelentette, hogy korára való tekintettel nem öhajlja az elnöki tisztet továbbra betölteni. A közgyűlés azonban úgy határozott, hogy a nehéz gazdasági viszonyok között nem nélkülözheti az egyesület vezetésében elnöki működését és egyhangú lelkesedéssel ismételt elnökké választotta és arra kérte, hogy továbbra is vállalja az elnökséget. Alsóecri Farkas Géza a közönségnek engedve, fogadta el az egyesület elnöki tisztségét. Ezután a közgyűlés az egyesület választmányába 80 választott tagot és 35 gazdaköri elnököt iktatott be. Mihailovits igazgató a lótenyésztési szakosztály működéséről szóló jelentését a közgyűlés tudomásul vette.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének közgyűlése.

Lapunk legutóbbi számának vezető helyén már részletesen méltattuk a Magyar Mezőgazdák Szövetkezet eredményes munkásságát és megemlékeztünk a közgyűlés kiemelkedő eseményeiről. Ezúttal a szövetkezet folyó évi január 28-án megtartott 48. rendes közgyűlésének lefolyásáról közlünk tudósítást.

Somssich Gyula gróf dr., felsőházi tag, m. kir. titkos tanácsos, a szövetkezet alelnök-vezérigazgatója elnöklésével megtartott népes közgyűlésen a m. kir. földművelésügyi minisztériumot Báányos-Károly dr. államtitkár, a m. kir. pénzügyminisztériumot Lechner József dr. miniszteri osztályfőnök képviselték. Megjelentek a közgyűlésen agrárközületünk kiváloságai, a mezőgazdasági intézmények képviselői és kiküldöttei, a szövetkezet vezetősége, tisztviselőik és tagjai nagy számban. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről Somssich László gróf m. kir. titkos tanácsos, felsőházi tag, elnök és Mutschbacher Emil dr. felsőházi tag, ügyvezető-igazgató vett részt a közgyűlésen.

A közgyűlést Somssich Gyula gróf dr. alelnök-vezérigazgató mélyenszántó elnöki megnyitó beszéddel nyitotta meg. Megemlékezett vitéz nagy-

bányai *Horthy* István kormányzóhelyettes hős haláláról, majd meleg szavakkal méltatta a szövetséget elhunyt elnökének, *Teleki* Tibor grófnak és alelnökének, *Bernát* István dr.-nak közéleti munkáját és a szövetséget fejlesztése során szerzett érdemeit. Javaslatára a közgyűlés néhai *Teleki* Tibor gróf emlékére tisztviselői jóléti célokra 100.000 pengős alapítványt tett. Ezután kegyelettel emlékezett meg a szövetséget hős halottairól.

Áttérve az üzleti jelentés anyagára, *Somssich* Gyula gróf kiemelte, hogy a szövetséget munkássága az összes hatóságokkal és társintézményekkel a legszorosabb összeköttetésben és a leghatározottabb együttműködésben folyt. A szövetséget nagy munkát végzett, s rendelkezésére állott a kormányzatnak is a gazdaságpolitikai akciók lebonyolításában, emellett fenntartotta, sőt kimélyítette összeköttetését a gazdatársadalommal is kirendeltségi és bizományi, valamint érdekeltségi hálózatának célszerű továbbfejlesztésével. Ez a munka azonban óvatosan, a rendelkezésre álló erőket szigorú mérlegelésével folyt. „Az erőltetett terjeszkedés megfelelő adminisztrációs apparátus és szakképzett tisztviselői gárda nélkül — mondta *Somssich* Gyula gróf dr. — merész kísérlet és nem más, mint az alkonzunktúra után való hajszá, amely közgazdasági értékkel nem bír és veszedelmes visszahatással lesz annál is inkább, mert az igazi kereskedelmi tevékenységtől, amely komoly, kitartó, küzdelmes munkát és szakértelmet igényel, meglehetősen távol áll.” Rámutatott ezután arra, hogy milyen súlyos feladatokkal került szembe az elmúlt esztendőben a szövetséget és leányvállalatai akkor, amikor a gazdasági életben egyre nagyobbarányú tevékenységet fejtett ki a feketepiac, amelynek tevékenységével természetesen nem versenyezhetnek azok az intézmények, amelyek a gazdasági erkölcs és az érvényes jogszabályok szem előtt tartásával végzik munkájukat. A feketepiac munkája érték- és erkölcsromboló. Nem lehet eléggé helyeseini a legszigorúbb intézkedéseket a feketepiac ellen. „E helyen is ki kell jelentenem — folytatta *Somssich* Gyula gróf —, hogy szövetségetünk úgy a jelenben, mint a jövőben a legnagyobb készséggel működik közre a hazai, valamint a külföldi viszonylatokban is a komoly, legális kereskedelemmel, azt sem elfojtani, sem tisztos törekvéseiben gátolni soha nem kívánta és nem is fogja a jövőben sem.”

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd után a közgyűlés elfogadta a szövetséget zárószámadásait, amelyek rendkívüli eredményről számolnak be. A zárószámadásokat és az igazgatóság jelentését *Waldholt* Kelemen báró m. kir. titkos tanácsos ajánlotta elfogadásra. Hozzászólásában kiemelte, hogy a szövetséget jól átgondolt, s nagy önmérséklettel irányított munkával halad fejlődésének útján előre. Örömet fejezte ki, hogy a földművelésügyi minisztériummal való szoros együttműködés, amely a szövetséget helyzetét mindig jellemezte, s amely munkájának eredményéhez nagymértékben hozzájárult, változatlanul fennáll. Példaképpen mutatott rá arra, hogy ennek az együttműködésnek a szőlőgazdatársadalom szempontjából igen nagy eredménye a szövetséget leányszövetkezetének, a Magyar Szőlőgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének megalakulása, amelyet egyrészt a kormányzat messzelátó gazdasági politikája és anyagi támogatásának, másrészt azonban a szövetséget közérdekű szelleme és anyagi önzetlensége tett lehetővé. „Teljesen igazza van az alelnök-vezérigazgató úrnak abban — és ez a mai időknek rendkívül aggályos tünete —, folytatta beszédét *Waldholt* Kelemen báró —, hogy a gazdasági életben óriási hátrányban vannak a tisztességes elemek, akik a jogszabályokat betartják, a gazdasági erkölcsöket érvényesíteni törekednek és a közérdek szolgálatát tekintik elsősorú feladatuknak. Nagyon gyakran fordul elő és mélyseges szomorúsággal látjuk, hogy az ilyen egységek és intézmények üzleteket kénytelenek elszalasztani, jogos keresetektől esnek el és sokszor előfordul az, hogy a gazdasági élet szempontjából legkitűnőbb munkát végző emberek és intézmények létlenségre kényserülnek, mert nem bocsátíthatnak olyan versenybe, amely erkölcsi felfogásukkal, törvényiszteletükkel szöges ellentétben áll.” *Waldholt* Kelemen báró annak a véleményének adott kifejezést, hogy ilyen esetekben kérlelhetetlen szigorral kell a bűnösök ellen eljárni és ezen a téren nincsen helye könyörületnek. Javaslatára a közgyűlés erre a veszedelmes jelenségre a kormányzat figyelmét felhívta. Ezekután a közgyűlés elfogadta a szövetséget zárószámadását és köszönetet mondott a szövetséget igazgatóságának, tisztviselőkarának, elsősorban *Somssich* Gyula gróf dr. alelnök-vezérigazgatójának, akiknek önzetlen munkája a nehéz viszonyok között is a szép eredmények elérését lehetővé tette.

Az elnökségben és az igazgatóságban megüresedett helyek betöltéséről lapunkban már megemlékeztünk. A további választások során a közgyűlés a felügyelőbizottság elnökévé *Váradny* László dr. ny. miniszteri osztályfőnököt, alelnökévé *Szelezky* Iván m. kir. kormányfőtanácsos, vezérigazgatót, tagjaivá pedig *Fáy* Andor gazdasági főigazgatót, *Ihrig* Károly dr. egyetemi ny. r. tanárt, *Rege* Károly dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, OMGE főtitkárt, *Szontagh* Antal dr. ny. miniszteri tanácsos, földbirtokost, *Zboray* Ferenc m. kir. gazdasági főigazgatót és *Trajanovits* Pál dr. miniszteri titkárt választotta.

Hidegvérű-lótenyésztők nagygyűlése Szombathelyen.

Nagyszabású megmozdulás színhelye volt Szombathely, ahová a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara a földművelésügyi minisztérium lótenyésztési főosztályával egyetértésben, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara, a Baranya-, Somogy-, Sopron-, Tolna-, Vas- és Zalavármegyei Gazdasági Egyesületek lótenyésztési szakosztályaival karöltve január 29-ére országos értekezletre hívta össze az ország hidegvérű-lótenyésztőit, tenyésztő szervezeteit és az érdekelteket, hogy a tenyésztési és a követendő tenyésztési elveket megállapítsák.

Ennek az értekezletnek az összehívására azért volt szükség, mert hidegvérű lótenyésztésünk már hosszú idő óta minden irányítás nélkül állott, aminek káros következményei sajnálatos módon mutatkoztak. A különféle tervszerűtlen menüpontok nem kedveztek a jól használható hidegvérű típus kialakulásának s így célszerűnek mutatkozott az összes, ezzel kapcsolatos kérdéseknek nagyarányú értekezlet keretében való megtárgyalása. Arra hivatott vezető köreink a hidegvérű lótenyésztést hosszú ideig mint meglévő, de nem kívánatos tenyésztési irányt könyvelték el s így a fejlődésre természetesen nem volt meg a lehetőség. Az OMGE mindenkor hangoztatta hidegvérű lótenyésztésünk jelentőségét, ami nemcsak a jelen, hanem a jövő szempontjából sem hanyagolható el. Feltétlenül kívánatos volt tehát gondoskodni arról, hogy a magyar mezőgazdaságnak azon a területén, ahol a hidegvérű lótenyésztés fenntartása megokolt, jó hidegvérű lóanyaggal rendelkezünk, másrészt, hogy igen komoly exportpiacainkat nemcsak megtartani, hanem fejleszteni is tudjuk.

A gyűlésen a földművelésügyi miniszter képviselőjében vitéz *Pettkó-Szandtner* Tibor, országos lótenyésztési főigazgató, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara részéről *Rupprecht* Antal felsőházi tag, alelnök, *Vuchetich* György kamarai igazgató, *Ostffy* Lajos dr. titkos tanácsos, országmozgósítási kormánybiztos, *Horváth* Kálmán alispán, *Horváth* István helyettes polgármester, *Elek* Imre és *Biró* Sándor kerületi m. kir. gazdasági főfelügyelők, *Sipos* Gábor dr. és *Novák* Zoltán vármegyei gazdasági felügyelők, a méneskar részéről *Helcz* Iván ezredes, kerületi parancsnok és *Géczy* Miklós alezredes, celldőlki ménlepparancsnok, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Törzskönyvelő Bizottság részéről *Toldy* Miklós titkár, a földművelésügyi minisztérium, lótenyésztési főosztálya részéről *Csöndes* Ádám dr. miniszteri osztálytanácsos, a Lóértékesítő Szövetkezet képviselőjében *Szeleczky* Aladár dr. ny. miniszteri tanácsos, igazgató, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara képviselőjében *Asztalos* Lajos igazgató és *Molnár* Pál főtitkár, továbbá *Esterházy* László herceg, *Erdődy* Ferenc gróf, *Hoyos* József gróf, *Szechenyi* György gróf, *Petracssek* Béla, *Somssich* Miklós * a somogyvármegyei, *Erdődy* Pál gróf a vas megyei, *Kammerer* Endre a baranyavármegyei és *Nyáry* Kálmán a zalavármegyei lótenyésztő szakosztályok elnökei, *Horváth* István és vitéz *Poroszhegy* Károly gazdasági egyesületi igazgatók, *Háry* Dezső, *Molnár* Béla, *Odersky* Győző, *Tarnóczy* Pál lótenyésztési szakosztályi igazgatók, *Csöndes* László dr. jászágazgató, továbbá az érdekeltektől dunántúli vármegyékből mintegy 300 nagy-, közép- és kisbirtokos, valamint számos gazdatiszt vett részt.

A nagygyűlést *Rupprecht* Antal felsőházi tag, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara alelnöke nyitotta meg és üdvözölte a szép számban megjelent tenyésztői szervezetek vezetőit, hivatalos kiküldötteket, valamint gazdákat. Örömmel állapította meg, hogy a gyűlés élénk tanbizonyossága a gazdatársadalom összefogásának, aminek célja a közös lótenyésztési program megvalósítása. A gyűlés ezután néma felállással áldozott a kamara nemrég elhunyt érdemes elnöke, szentmártoni *Radó* Lajos emlékének. Az elnöki megnyitó beszéd után vitéz *Pettkó-Szandtner* Tibor or-

szágos lótenyésztési főigazgató bejelentette, hogy a földművelésügyi miniszter gondot kíván fordítani a melegvérű lótenyésztés mellett a hidegvérű lótenyésztésre is és annak fejlesztését céljával tüzte ki. A minisztérium áldozatoktól senkiad vissza annak érdekében, hogy a hazai kívánalmaknak megfelelő típusú hidegvérű lóanyag kerülhessen ki tenyésztésre és az ehhez szükséges külföldi méneket behozhassák. Hangoztatta, hogy a mai viszonyok között nagyobbarányú menbehozatalra számítani alig lehet, éppen ezért a bábónai ménesbirtokon a lótenyésztési főosztály egy hidegvérű ménest állított fel. A ménes alapanyaga hazai tenyésztetkből kiválasztott, kiváló kancákból áll, amelyekhez egy igen jó és a kívánatos típusnak megfelelő mén került beosztásra. Remélhető, hogy ebből a ménesből évente 15-20 kiváló hidegvérű mén fog a köztenyésztés céljaira rendelkezésre állni. Meggyőződésének adott kifejezést, hogy lehetséges a hazai hidegvérű kancáállományból egy részt arab ménnek felhasználásával, de éppen úgy a kívánt célnak megfelelő hidegvérű mén kiválasztásával azt a megfelelő lótipust kitenyészteni, amire az országnak szüksége van s amely legközelebb áll a régi muraközi lóhoz.

Vitéz *Pettkó-Szandtner* Tibor bevezető szavai után *Petracssek* Béla lipótfai földbirtokos igen érdekes előadásban ismertette hidegvérű lótenyésztésünk fejlődését és jelenlegi helyzetét. Rámutatott arra, hogy megfelelő jó hidegvérű lovak tenyésztésével egyes vidékek mezőgazdaságát jelentős mértékben fel lehet anyagilag is lendíteni, s a gazdálkodást jövedelmezővé tenni. Sajnálattal emlékezett meg arról, hogy a világháború után mintegy két évtizedig a hidegvérű lótenyésztés irányítás nélkül, rossz vágányokra került. Minden ellenőrzés nélkül kerültek behozatalra az országba a legkülönbözőbb típusú hidegvérű mének, ami a lóállományunkat elrontotta. Ezután felsorolta az Európában tenyésztett hidegvérű lófajtákat, majd kifejtette vetített képek bemutatásával, hogy a nagytestű balga, rajnai, illetve hollandiai eredetű hidegvérű ménnek, valamint az oberländer- és jura-mének véleménye szerint nem alkalmasak hidegvérű kancáállományunkra. Szerinte erre a célra legjobban megfelelnek a kisebb testű, arányos, jó esonozatú és szervezett, valamint az olyan termékeny fajták, amelyekben az arab vérvonalat is fel lehet ismerni. Ezért behozatalra és vérfelfrissítésre a hegyvidéken nevelt ardeni, továbbá a francia eredetű Percheron-mének ajánlja. Ezeknél a lófajtáknál megtalálható mindaz a kívánalom, amire hazai hidegvérű lótenyésztésünknek szüksége van.

Petracssek Béla előadása után *Heltz* Iván méneskeri ezredes, kerületi parancsnok tartotta meg a hidegvérű lótenyésztésről, a esküvelésről és a mén tartásának különféle módzartairól előadását. Hangsúlyozta a tenyésztés sikere érdekében a törzskönyvelés nagy jelentőségét, amivel az egyes fajták jó tulajdonságait rögzíteni és kiválasztás útján biztosítani lehet. Bejelentette, hogy az egyes ménletelek a lótenyésztési szervezetek közreműködésével az országban már igen nagyszámú kancáanyagot vettek törzskönyvbe s a törzskönyvelések során bemutatott tenyészanyag — véleménye szerint — biztosítékot nyújt a magyar hidegvérű lótenyésztés fejlődésére. Ezután részletesen ismertette azokat a terveket, amelyek alapján a törzskönyvelés kidolgozásra kerül s aminek szabályzatát is ki fogják adni. Általános megelégedést keltett az a bejelentése, hogy a hidegvérű lótenyésztés fejlesztése érdekében a földművelésügyi minisztérium tervbe vette két hidegvérű ménesikő-telep felállítását, amelyek közül az egyik Baranya vármegyében, Nagykanizsa környékén lesz. Ezekre a hidegvérű ménesikő-telepekre kerülnek a gazdától fiatal korban összevásárolt éves ménesikők, terv szerint a megfelelő tartás és edzett nevelés biztosított fog nyújtani a köztenyésztés céljaira megfelelő mének felnevelésére.

Az előadások elhangzása után az egyes vármegyei kiküldöttei bejelentették, hogy milyen típusú hidegvérű lovak tenyésztését kívánják. A bejelentések szerint Baranya vármegye kisebb részén a nagyobb testű hidegvérű ló tenyésztésre mellett foglalt állást, míg a másik nagyobb részben, éppen úgy, mint Somogy vármegye keleti és déli részén az ardeni típus tenyésztését kívánják. Somogy vármegyének Zala vármegyével határos részén, valamint Zala-, Vas- és Sopron vármegyeiben a tenyésztők képviselőjében megjelent kiküldöttek a könnyebb, kisebb testű, jó mozgású és erős esonozatú, a régi muraközihez hasonló lótipus tenyésztése mellett foglaltak állást. A gyűlésen elhangzott javaslat alapján a nagygyűlés harminc tagú bizottságot küldött ki a hidegvérű lótenyésztésben érdekeltektől vármegyékből, valamint helyi és országos tenyésztői szerveze-

tek részvételével ez a bizottság lesz hivatva a földművelésügyi minisztériummal az állandó érintkezést fenntartani és a hidegvérű lótenyésztés megállapított irányelveinek végrehajtását szorgalmazni.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Pályázati felhívás

a tanyai gazdálkodás előnyeinek és hátrányainak kifejtésére.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület **Telbisz Imre dr.**, az OMGE földművelési és növénytermesztési szakosztálya elnökének e célra felajánlott pályadíja igénybevételével

a tanyai gazdálkodás előnyeinek és hátrányainak szakszerű feltárására

irodalmi pályázatot hirdet az alábbi feltételek mellett:

1. Kifejtendő a tanyai gazdálkodás előnye és hátránya, elsősorban növénytermesztési, állattenyésztési és mezőgazdasági üzemi szempontból. Közigazgatási és szociális szempontok — amely tekintetben a tanyakérdés már kellőképpen megvilágított — legfeljebb szükségszerűleg, amennyire a teljesség megkívánja, érintendők. Kifejtendő, hogyan gazdálkodik a tanyás gazda a mai viszonyok között és hogyan gazdálkodhatnék, figyelemmel úgy a homoki, mint a szikes, és kötött talajon való gazdálkodásra, valamint a munkáviszonyokra.

2. A munka terjedelme legalább öt, legfeljebb tíz nyomtatott ív lehet.

3. A pályamunka *beküldési határideje 1943 július 31.* A géppel írt pályamunka jellegével az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.) küldendő be és ahhoz a szerző nevét, foglalkozását, lakhelyét feltüntető lap zárt borítékban melléklendő.

4. A beérkezett pályamunkák közül az arra érdemes *1000 pengő pályadíjban részesül* és a jutalmazott pályamunka teljes joggal az OMGE tulajdonába megy át.

Budapest, 1943 január 12.

Somssich László gróf s. k.
az OMGE elnöke.

Felhívás

az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár különböző csoportjaiban való részvételre.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület *március 27—április 4. napjain rendezi az ezévi országos mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt* Budapesten, az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelepen.

A kiállítás *tenyészállatcsoportjában* a bejelentési határidő január 10-én lejárt. További bejelentések nem fogadhatók el.

A tenyészállatkiállítást a rendezőbizottság most is különféle mezőgazdasági vonatkozású kiállítási csoportokkal egészíti ki *országos mezőgazdasági kiállítással*. Azokban a kiállítási csoportokban, amelyekben egyéni kiállítók is résztvehetnek (élelmiszeripari, borászati, háziipari, gép- és eszközkiállítás stb.) a bejelentési határidő február 15-e.

A részletes tudnivalókat tartalmazó szabályzatokat és bejelentőíveket megkeresés esetén megküldi a rendezőbizottság, esetleg felmerülő részletkérdésekre nézve is készséggel ad felvilágosítást. (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: 187-954.)

Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottsága.

VEGYESEK.

Címudományozás. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére **Kós Hubert** iradalmi központi igazgatónak, a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a m. kir. gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

Kitüntetés. A kormányzó a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére a Központi Statisztikai Hivatalnál vitéz **Mike Gyula dr.** miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsosnak és **Szöllősy Zoltán dr.** miniszteri osztálytanácsosnak a M. Kir. Statisztikai Hivatal mezőgazdasági osztálya vezetőjének eredményes és buzgó működésük elismerésül a Magyar Érdemrend tisztikeresztjét adományozta.

Kinevezések. A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. mezőgazdasági főiskolák tudományos és segédzsemményzetének létszámában **Pálinkás András** állami textilipari szakiskolai tanárt ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági akadémiai rendkívüli tanárrá, továbbá a m. kir. mezőgazdasági tudományos és kísérletügyi intézmények növényegészségügyi szakának létszámába **Hajfner Ernő okl. gazdát** m. kir. növényegészségügyi gyakornokká nevezte ki.

Az Állandó Felülbírálati tanács újalakítása. A m. kir. földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tiltalmazásáról szóló 1895: XLVI. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 38.286/1896. F. M. számú rendelet 16. §-a alapján szerveztet **Állandó Felülbírálati tanács** elnökévé **Kelecsényi Miklós dr.** miniszteri tanácsost, rendes tagjaivá **Daranyi Gyula dr.**, **Szabó Zoltán dr.**, **Wellmann Oszkár dr.**, **Blinder Kötő Zoltán dr.** egyetemi ny. r. tanárokat, **lokodó Sándor Zoltán** egyetemi magántanárt, **Dörschug Tibor** m. kir. gazdasági tanácsos, OMGE főtitkár, **Hencz Ferenc** kamarai előadót, **Csordás Elemer dr.** tisztifőorvost, **Hunkár Béla dr.-t.**, a Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézet igazgatóját, **Csiba Lajos** miniszteri műszaki tanácsost, **Jendrassik Aladár** vegyész-mérnököt, az Országos Közegészségügyi Intézet osztályvezetőjét, **Grenczer Béla** és **Halos Géza dr. m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi főigazgatókat**, **Sátorhelyi Béla dr.** és **Zóhls Artúr dr. ny. m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi főigazgatókat** — a tanács megbízatásának 1945. évi december 31-éig terjedő időtartamra — kinevezte, ugyanez alkalommal a tanács titkárává **Zaránd Mihály dr.** miniszteri titkár, jegyzőjévé pedig **Gundelfingen József** miniszteri segédtitkár jelölte.

Halálozás. Ankerstocki **Stoekinger János** ny. csendőrnagy, Tolna vármegye bizott **Áji tája**, január 30-án 62 éves korában elhunyt. A megboldogultat február 1-én helyezték örök nyugalomra a teveli családi sírboltban.

Szmrecsányi Lajos pápai trónálló, egri érsek, a magyar egyházfejelmek nesztora, január 28-án 92 éves korában Egerben elhunyt. A nagy alkotásokban gazdag életű főpap halála mély gyászba borította nemcsak főegyházmegyéjét, hanem az egész magyar katolicizmust és közéletünket, amely kimagasló vezető tényezőjét veszítette el. Alkotásai, amelyekre csak kivételes egyéniségek képesek, hirdetik élete munkája nagyszerűségét. Elsősorban egyházmegyéje kormányzata terén tevékenykedett, templomépítéssel, iskolák létesítésével, jótékonyssággal alapozta meg a hitélet és kultúra fejlesztésére irányuló munkát. Kimagasló szellemi képességei és alkotásai révén egyaránt kivette részét az ország közéleti irányításában, mind vallási, mind nemzeti és kulturális téren. A nagy egyházfejedelem halálát a magyar mezőgazdaság is őszintén gyászolja, mert mint az egri érsekség kiterjedt uradalmának legfőbb gondozója, az ott meghonosított mintaszerű gazdálkodással példát mutatott az egyházi birtokok korszerű fejlesztésére és helyes kezelésére, egyben igazolva azt, hogy az egyházi célvagyony nemes hivatásának magaslatán országos és nemzeti szempontból, de mezőgazdasági kultúránk szempontjából is nagy erősségünk. Az elhunyt főpapot országos részvét mellett vitéz nagybányai **Horthy Mihály** kormányzó és Főzéletünk Fiválóságai jelenlétében február 1-én nagy gyászpompával helyezték örök nyugalomra Egerben.

Kiváló tenyészállatanyag lesz az idei mezőgazdasági kiállításon. Az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottsága a kiállítás tenyészállatcsoportjának szervezésében közreműködő állattenyésztő szervezetek segítségével már feldolgozta a bejelentések anyagát. Ennek alapján megállapítható, hogy az ez évi kiállításra felhozandó tenyészállatok száma nemcsak eléri, hanem egyes csoportokban meg is fogja haladni a múlt évi esőeredményeket. A férőhelyek korlátozottságára való tekintettel a szarvasmarhák csoportjában lényeges létszámesökkenést is kell végrehajtani, tekintettel azonban arra, hogy itt még a múlt évinél is több férőhely áll rendelkezésre, a kiállítandó létszám még emelkedni fog. Örömmel lehet megállapítani, hogy a részvételre most már nagyobb számmal jelentkeztek a visszacsatolt területek gazdái is. Így Erdélyből is idén már több tenyészítő fog a kiállításon szerepelni; a hússertések és a juhok kiállítási csoportjában pedig a délvidéki gazdák kívánnak nagyobb számú állattal részt venni. Azokban a csoportokban, ahol a férőhelyek korlátozottsága miatt a bejelentéseket csökkenteni kell, azt a rendezőbizottság a minőségi szempontok figyelembevételével fogja végrehajtani. Ezáltal biztosítani lehet, hogy a kiállításon az értékesítésre váró hazai tenyészállatállományok legértékesebb anyagát fogják bemutatni és továbbtenyésztésre értékesíteni. A budapesti tenyészállatkiállítás így fontos eszközévé válik a háborús termelési csatának is. Ez az intézmény évtizedek óta a jobb és még jobb minőségű, nagyobb termelőképességű állatok tenyésztésére serkenti a magyar gazdákat és így

jelentős szerepe van a magyar állattenyésztés európaszerte elismert, mai magas színvonalára elérésében is. Ez a színvonal azt jelenti, hogy a törzskönyvelés segítségével a válogatott állatállomány egyedül jobb takarmányértékessítő és termelőképességükkel biztosítják a többtermelés lehetőségét és az ilyen tulajdonságokkal rendelkező tenyészállatok érhetően nagyobb gazdasági értéket képviselnek, ezért keresettebbek is. A tenyészállatvásárral kapcsolatos bírálaton és díjazáson csakis törzskönyvelt állatok vehetnek részt, amelyeknél a jó fajtajelleg és egészséges szervezet mellett elsősorban a termelőképességet részesítik figyelembe és a kiállítási intézmény ezáltal is hozzájárul ahhoz, hogy a hazai állatállományunkban elsősorban a jobban tejelő szarvasmarhák, a minél nagyobb gyapjútömeget adó juhok, a legjobban hizó és legszaporább sertések, továbbá a gazdasági és honvédelmi kívánalmaknak legjobban megfelelő lovak utódai szaporodjanak el. A fokozott termelőképességű állatállomány jobban biztosítja a közellátást, a zavartalan közellátás pedig egyben a legbiztosabb honvédelem is. Ezt a célt az idei mezőgazdasági kiállítás fokozott mértékben fogja megvalósítani.

A Magyar Szőlősgazdák és Hegyközségek Országos Egyesülete vitéz **Waldholt Kelemen** báró elnökletével január 29-én választmányi gyűlést tartott, amelyen a terménybeszolgáltatás új rendjét és a szőlőgazdaság munkáspolémáit tárgyalták. Az ülésen **Konkoly Thege Sándor dr.** államtitkár is felszólalt és a szőlőmunkások élelmézésének kérdésével kapcsolatban bejelentette, hogy a szőlőgazdálkodás különleges helyzete e téren az illetékes tényezők előtt is teljesen ismeretes. A földművelésügyi kormány mindent megtesz, hogy a szőlőmunkások elvégzése megfelelő módon bizt. sítva legyen, és hogy az id. szakú szőlőmunkások élelmézés is kielégítő megoldást nyerjen. A minisztérium továbbra is figyelemmel kíséri a szántóföld nélküli szőlőgazdaságok különleges helyzetét és a Közellátási Hivatallal e részletkérdések legcélszerűbb megoldását megtárgyalja. A gyűlés folyamán az egyesület megalakította a hegyközségi szakosztályát. **Konkoly Thege** államtitkár örömmel üdvözölte ezt a megalakulást, mert a szőlő- és gyümölcs gazdálkodás terén fokozott szerep vár a hegyközségekre és hegyközségi tanácsokra.

Az országos mezőgazdasági kiállítás szakoktatási csoportjában a földművelésügyi minisztérium gazdasági szakoktatási kiállítása ebben az évben a magyar mezőgazdaság nagyjainak ismertetését tűzte ki feladatául. E kiállításra az adta a gondolatot, hogy ebben az évben éppen a kiállítás megnyitásának napján lesz az igazságos Mátyás király születésnapjának 500-ik évfordulója. A nagy király hosszú és bölcs uralkodása alatt az ország gazdaságilag is felvirágozott. E téren kifejtett áldásos munkásságát és alkotásait kívánja tehát ez a kiállítás elsősorban bemutatni: Mátyást, a kiváló gazdát és több mezőgazdasági növény meghonosítóját, állattenyésztésünk egyik fejlesztőjét ünnepelve. Melléje sorakoznak majd től a történelmi időrendjében a magyar mezőgazdaság többi bölcséi és nagyjai, akiket épp úgy megillet a gazdaközönség hódolata és elismerése, mint a népszerű királyt. Ott látjuk majd **Mária Teréziát** és munkatársait: **Nagyvándhy Jánost**, **Festetics Györgyöt**, **Tessedik Sámuel** a vetőgép legelső szerkesztőjét; **P. Nagy Jánost**, a gazdasági iskolát alapító **Nádk Kristóf** gróft, **Albert Kázmér** herceget, **Balhyány Lajos** gróft, **Széchenyi István** gróft, valán int a közelmúlt nagy magyar agrártudósi: **Linhardot**, **Baross**, **Cselkót**, **Monostorit**, **Ujhelyit** és másokat. A mezőgazdasági kiállítás látogatóit bizonyonnyal le fogják bilincselni a szakoktatási kiállítás csarnokának látványos szépségei és történelmi tanulságai. A képek, a szobrok és a rajzok azt a sok évszázados nehéz, alkotó munkát fogják szemléltetni, amely a jelen emelkedett színvonalához vezetett.

Árverés tenyészbikavásár a Hortobágyon. A Debrecen—Hortobágyi Magyar Tenyészbikatelep Közös Legelőt Haszonbérő Társulat ezévi árverés tenyészbikavásárát *február 25-én, csütörtökön* rendezi meg a Nagyhortobágy vasútállomás közelében fekvő Kisálomzugpusztai telepén, ahol ez alkalommal 49 fajtatísta magyar, jócsontozatú, hortobágyi szikes legelőn ridég tartás mellett edzetten nevelt, köztenyésztésre alkalmasnak minősített, hortobágyi népies „ötvenes” gulyákból származó törzskönyvelt származású 3 éves tenyészbikát nyilvános árverés útján értékesítenek. A társulat eddigi 17 vására alkalmával több mint 900 tenyészbikát bocsátott már a köztenyésztés rendelkezésére és a bikák a tenyésztesben mindenütt jól beváltak. A bikák az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőség útján kamatmentes államkölcsonnel is megvásárolhatók. Kihátás van arra is, hogy a megvásárolt bikákat díjtalanul szállítják a vevő lakhelyére. Február 20-ig jelentkezők részére a társulat Nagy² hortobágy vasútállomásnál fogatokról gondoskodik a telepre való kijutathatás céljából. (Cím: Debrecen, Hatvan-u. 1. Telefon: 25—54.)

Az új tüskementes korai bőtermő ricinusfajta bevezetésével a

ricinustermelés igen magas jövedelmezőségű termelési ággá vált.

A kényszertermeléssel kapcsolatos termelési kötelezettségének tegyen eleget közvetlen a honvédség szervével kötött termelési megállapodással.

Megállapodást köt a

**M. Kir. Honv. Olajsajtoló
Üzem vezetősége**

Budapest, XIII., Lehel-utca 45-47.

8072

Vizsgázott vajmestert keresünk azonnali belépésre

Pályázók részletes írásbeli ajánlatukat küldjék a **Diószegi Gazdaság, Cukor- és Szeszgyár R.-T., Magyardiószeg** (Nyitra-Pozsony vm) címére.

8107

Szántóképes 30-35 HP traktorok

kerékes és lánctalpas kivitelben, ekékkel, kultivátorokkal azonnali szállításra kaphatók.

Szántógépkereskedelmi Kft.
Új cím: Budapest, V., Sziget-u. 11., III/2. Tel.: 293-459

8108

Biharmegyei nagy gróti uradalom keres önálló könyvelőt

(nőt). Indorg Intézet, Nádor-utca 26.

Hirdessen Lapunkban

Uradalmak — Erdőgazdaságok.

Homokos erdővágásokban

termeljünk **Magyar Szappangyökert**

1 k. holdra 1 kg mag elegendő. Ára 60— pengő. Erelő növény. 2-3-dik évben kitermelhető, a gyökér szárított állapotban 200 pengő/gkint. Hozam 15-20 g. Minden mennyiség eladható. Gyógyászati és ipari célra keresett cikk. Eladásra kerül 1000 kg petrezselyem dugvány. Erelő fél-hosszú magnak tavaszi kiültetésre. Ára 44— pengő ab áll. Szappangyökérrel termelési leírás 1 pengős bélyeg ellenében.

Cím: **Gritzbach Lipót** ökl. kertész, polgárdiposztai birtokos, KFCCEL.

8100

Saját érdekében

kérjen ajánlatot **VAN WAYEREN & DE BRES N.V. MAGTERMELTŐ CÉGTŐL (BUDAPEST 56)**

ki igen magas átvételi árak mellett helyez ki szerződéses alapon való termelésre rövid vegetációjú

és kétéves magféléseket, mint pl.

borsó, saláta, uborka, retek
porrét, hagymát, sárgarépat,
petrezselymet, stb.

8080

Sertéshízlalók figyelmébe!

Telefon: 339-738.

Az ország első hadiüzeme részére az egész év folyamán sertések hízlalására lekötötték igen előnyös feltételek mellett. **Beállítás előtt** a szükséges takarmány (tengeri és árpa) sertésdarabonként **400 kg** bocsátatik a hízlaló rendelkezésére a maximális áron. Akinek **beszolgáltatandó terményük van** és hízlalni óhajtanak, azok **mentesítést** nyernek. **Darabonként 150 pengő kamatmentes** előleg folyósítatik. Aki azonnal, vagy a közeljövőben a tavasszal, vagy a nyáron kívánnak hízlalni, mielőbb jelentkezzenek. A kész sertések a hízlalás helyén a mindenkor legmagasabb maximális áron vétetnek át. A sertések már 135 kg-tól kezdve leszállíthatók. Jelentkezéseket szerződés aláírására elfogad és részletes felvilágosítást nyújt:

HEINCZ ANTAL okleveles gazda állatbizományos
Budapest, IX., Tompa-u. 22.

8086

Szépvolgyi angoratenyészeti

Tökéletes küllemű, legmagasabb hozamú angol tenyésztalok **BUDAPEST, III., SZÉPVOLGYI-ÚT 192. SZ.**
Telefon: 151-817. 8003 29-es autóbussz.

MOST JELENT MEG!

A legjobb és leggyakorlatibb szakirók tollából, népszerű, gyakorlati stílusban, könnyen érthető nyelvezettel:

MALOMIPAR

GYAKORLATI MŰSZAKI SZAKKÖNYV.
404 oldal, 314 eredeti oktatórajzzal, vászonkötésben.
Ára 80— pengő.

Kapható a "Patria" könyvkereskedésében
Budapest, IX., Öllőút 25 (Köztelek)

Termelési szerződést kötök

megbízható, jól kezelt uradalmakkal, velő-, kifejtő-, expressz-, viktória- és másfajta **borsók, bokor- és karós-babokra, takarmány, konyhakerti, mindenféle olajmag- és iparnövény-, len-, kender-, mustár-, olajzöng stb. termeszésére.** A legelőnyösebb árat és átvételt biztosítom. Vetőmagot előlegezem.

Termelési előleget nyújtok.

Pöhl Henrik magtermelő,
Budapest, IV., Váci-utca 56/58. Tel.: 181-453

7722

Sovány süldőt

keres megvételre a M. Á. SZ.

Megveszünk 80 darabon felüli falkákat, fiatal, egészséges, ivartalanított, orbánc ellen beoltott és szimultánózott (állatorvos által igazoltan) süldőket, darabonként 25-40 kg-os súlyban, véstmentes vidékről.

Bejelentések és érdeklődés a M. Á. SZ.-nál
Budapest, V., Aulich-u. 8. Telefon: 114-225.

8077

TERMELTETNÉK

— jól kezelt gazdaságoknál és uradalmaknál — kifejtő- és velő-borsót, bőtermő ugorka-, saláta-, hónaposretek-, kapor-, borsfű-, paradicsom-, hagyma- és cikóriamagvakat, Sárgarépa- és petrezselyemmagvakat dugvány és magtermelésre. Vetőmagot bérmentve, kamatmentesen szállítom. Legmagasabb átvételi árat biztosítom.

KIHELYEZNÉK

továbbá viktória- és expresszborsót, lencsét, **szokványminőségű fehér étkezési babot**, kopaszárpat, lent, kender, mustár-magot, olajzöng, koriandert, mákot és keserű csillagfűrtöt. Tíz kat. hold és ennél magasabb vetési területen löhere-, lucerna- és balta-cimmgot. Különféle virágmagvakat.

Balázs László József vetőmagvak szerződéses termeltese,
Bpest, II., Csalogány-u. 5., fsz. 1. sz.

8085

Termeljünk gomborkát

Termelési utasítása.

(sárga repcét)

A kötelező % vetésterületbe 1 k. hold 1/2 k. holdnak számítatik be.

8102

Termelési szerződést küldenek.

Schuller Jenő és Imre magtermelők

Budapest, V., Széchenyi-rakpart 7., III. 1.
Telefon: 327-571

Talajban nem válogatós, minden földben megterem (ahol a rozs megterem), a homokos talajokat nagyon szereti. Fejlődése nagyon gyors, a vetéstől számított 100 nap alatt aratható. Rovar nem bántja, és növényi kártevői nincsenek. Aratása nem kényes, csak ha nincs túlerve, nem pereg. Igen értékes másodiktermény, tarlóba is vethető. K. holdankint 7 kg gomborkát 12-18 cm sortávolságra, 15-20 cm mélyre vetnek. Aratása nem kényes, mikor beösi sárgulnak, aratható kézikészével, vagy géppel egyaránt. A learatott gomborkát azonnal kévelbe kötik és a kéveket sátrakba rakjuk (mint a kender). A csomókat kellő száradás után ponyvás székere- behordjuk és elcsepejtjük. Termés a tavaszi vetésnél 6-8 g, míg a tarló utáni vetésnél 4-5 g kat. holdankint. Gomborka-mag 1 g búzáegy-éve = 200. Költsévetőmag. Biztosított átvételi ár 65— P ab Budapest.

Szeresse be közvetlen méznádvetőmag- a termelőtől

szükségletét

kilogrammonként 20 P

mázsánfelüli vásárlásánál 20% engedmény.

Merky János, Sárrétudvar

Bihar megye. 8089

Elcserélném

nyolcszobás, komfortos, adómentes, balatonútréti

VILLÁMAT

egyenlő értékű lakóházzal bíró földingatlanra.

8098 Jellege: „Pensióknak alkalmas 8098.”

Pesttől 100 km-es körzetben

**keresek
kisebb birtokot
100-150.000 P**

Ajánlatokat „8096” jellege alatt a kiadóba kérek.

8096

ÁLLÁST KERESŐK

SZAMTARTÓK

KÉTÉVES Irodai gyakorlatl... 986

GÉPESZEK

FŐGÉPÉSZ, 41 éves, többévi... 603

GAZDASÁGBA gépészkezdő... 095

KOVÁCSMESTER állást keres... 603

KOVÁCSMESTER állást keres... 436

GÉPÉSZKOVÁCSMESTER, kb... 768

GÉPÉSZKOVÁCS, 47 éves, aki... 669

FŐGÉPÉSZI vagy jobb gépész... 738

GÉPÉSZKOVÁCS, sofőr, nagy... 739

TRAKTOROS, jó bizonyítvánnyal... 807

ÁPRILIS 1-re uradalomba... 80

URADALMI gépészkezdő állást... 809

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres... 810

GŐZKEZELŐGÉPÉSZ vagy gépész... 898

GÉPÉSZI állást keresek... 811

GÉPÉSZKOVÁCS, 30 éves, 13... 812

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres... 812

ÁLLÁST keres gépészkezdő... 814

FŐGÉPÉSZI vagy vezető gépészkezdő állást keres... 815

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres... 816

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres... 817

GÉPÉSZKOVÁCS állás 1-re... 818

KOVÁCSMESTER állás 1-re... 819

FŐGÉPÉSZI állást keresek... 820

GÉPÉSZ, állást keres... 821

FŐGÉPÉSZ, 55 éves, nagyobb... 870

ÁPRILIS 1-re, esetleg előbb... 710

16 ÉVES, díszes cigány... 714

PATROLÓ- és kocsikövés... 711

HAJTÓKÖCSIS, székbe... 872

37 ÉVES, nős, kisvárosi... 720

KANÁCSZÁMADÓ állást... 720

A KERTÉSZET összes ágazatában... 774

TOBB éves szolgálatl... 905

KÉPESÍTETT kertész, dísz... 973

TISZTESSÉGES, 50 éven felüli... 974

SZŐLŐKEZELŐ és kertész... 975

MAGTAROS, kulcsáros és... 901

NYUGDIJAS oszondó... 466

KANÁCSZÁMADÓI állást... 746

KANÁCSZÁMADÓI állást... 640

HAJTÓKÖCSISNAK... 971

KERTÉSZEK

KERTÉSZ, nős, 51 éves... 563

MŰKERTÉSZ, kisgyermek... 101

KERTÉSZ, fiatal házaspár... 702

29 ÉVES gyakorlatl... 747

ELHUNNEM gazdaságra... 745

KANÁCSZÁMADÓ állást... 709

16 ÉVES, díszes cigány... 710

PATROLÓ- és kocsikövés... 711

HAJTÓKÖCSIS, székbe... 872

37 ÉVES, nős, kisvárosi... 720

KANÁCSZÁMADÓI állást... 720

A KERTÉSZET összes ágazatában... 774

TOBB éves szolgálatl... 905

KÉPESÍTETT kertész, dísz... 973

TISZTESSÉGES, 50 éven felüli... 974

SZŐLŐKEZELŐ és kertész... 975

MAGTAROS, kulcsáros és... 901

NYUGDIJAS oszondó... 466

KANÁCSZÁMADÓI állást... 746

KANÁCSZÁMADÓI állást... 640

HAJTÓKÖCSISNAK... 971

KOVÁCSMESTER, róm. kat... 629

SZÁMADÓ vagy juhász... 989

HÁZVEZETŐGÖNK... 876

ERDŐSZÉK... 824

ERDŐSZÉK... 824

KULCSÁRI, mezőri állást... 826

GAZDAI, magtáros állást... 827

ELSZÉGÖDNE nagy... 828

NOTORGEPESEZ, kovás... 829

KOVÁCSMESTER állást... 830

BÉRSEGAZDA helyet... 831

BOGNÁRMESTER állást... 832

BOGNÁRMESTER, nős... 833

BOGNÁRMESTER, elsőrendű... 834

MAJORGAZDAI, kisebb... 835

BOGNÁRMESTER állást... 836

BOGNÁRMESTER, nős... 837

BOGNÁRMESTER, elsőrendű... 838

MAJORGAZDAI, kisebb... 839

BOGNÁRMESTER állást... 840

BOGNÁRMESTER, nős... 841

BOGNÁRMESTER, elsőrendű... 842

MAJORGAZDAI, kisebb... 843

BOGNÁRMESTER állást... 844

GAZDASÁGVEZETŐNK... 977

ÖNÁLLÓ iparos, kőműves... 978

46 ÉVES, nagy gyakorlatl... 979

ERADALMI bogármester... 980

HÁZVEZETŐGÖNK... 876

ERDŐSZÉK... 824

ERDŐSZÉK... 824

KULCSÁRI, mezőri állást... 826

GAZDAI, magtáros állást... 827

ELSZÉGÖDNE nagy... 828

NOTORGEPESEZ, kovás... 829

KOVÁCSMESTER állást... 830

BÉRSEGAZDA helyet... 831

BOGNÁRMESTER állást... 832

BOGNÁRMESTER, nős... 833

BOGNÁRMESTER, elsőrendű... 834

MAJORGAZDAI, kisebb... 835

BOGNÁRMESTER állást... 836

BOGNÁRMESTER, nős... 837

BOGNÁRMESTER, elsőrendű... 838

MAJORGAZDAI, kisebb... 839

BOGNÁRMESTER állást... 840

BOGNÁRMESTER, nős... 841

BOGNÁRMESTER, elsőrendű... 842

MAJORGAZDAI, kisebb... 843

BOGNÁRMESTER állást... 844

KÜLSŐ vagy belső gazdal... 856

TEHENSZÉKGAZDAL, vajmester... 857

IGÁSKÖCSIS vagy ehhez... 840

PARÁDÉSKÖCSIS vagy... 840

55 ÉVES, a gazdaság minden... 841

FIATÓTÓ kovács, ref... 873

SZÁMADÓKANÁCS, állást... 877

53 ÉVES, ökl. erdő- és vadőr... 878

BOGNÁRMESTER, állást... 879

BOGNÁRMESTER, állást... 880

GAZDAI vagy kulcsári állást... 881

GAZDAI, magtáros állást... 882

GAZDAI, magtáros állást... 883

GAZDAI, magtáros állást... 884

GAZDAI, magtáros állást... 885

GAZDAI, magtáros állást... 886

GAZDAI, magtáros állást... 887

GAZDAI, magtáros állást... 888

GAZDAI, magtáros állást... 889

GAZDAI, magtáros állást... 890

GAZDAI, magtáros állást... 891

GAZDAI, magtáros állást... 892

GAZDAI, magtáros állást... 893

GAZDAI, magtáros állást... 894

GAZDAI, magtáros állást... 895

GAZDAI, magtáros állást... 896

BOGNÁR állást keres... 915

BOGNÁR, 40 éves, saját... 916

40 ÉVES bogár, hosszú... 917

JÓ PARAGÓ, ki földművelés... 921

ÁLLÁST keres... 922

BOGNÁRMESTER vizsgával... 923

NAGYOBB úri háznál... 924

HAJTÓKÖCSISNAK... 925

ALLATOK

MANGALICATENYÉSZTŐK... 926

BRONZPULYKÁK... 927

ELADÓK ardeni percheroni... 928

IGÁSLÓYAK és jármű... 929

LAPIZZAI, tisztavérű... 930

60-100 darab 30-35... 931

TENYÉSZRIKA, importált... 932

ISZÁN, gazdaság... 933

ISZÁN, gazdaság... 934

ISZÁN, gazdaság... 935

ISZÁN, gazdaság... 936

ISZÁN, gazdaság... 937

ISZÁN, gazdaság... 938

ISZÁN, gazdaság... 939

ISZÁN, gazdaság... 940

ISZÁN, gazdaság... 941

ISZÁN, gazdaság... 942

Meghirdetésért minden szövegért... legkezebb hirdetés díj pengő.

KISHIRDETÉSEK

A hirdetés díjak előre fizetendőek

Beltartóknak... Hirdetéseik... díj... pengő.

Jelítség leveleket csakis megfelelő postabélyeg ellenében továbbítunk.

Díjtalan állásközvetítés!

A 60 év óta fennálló Magyar Gazdasági Országos Egyesület... díjtalan állásközvetítés.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDÁTSZÉK

SZÉKELVÁRHEGYESI 1900... állás... díjtalan.

OKL. GAZDÁTSZÉK

SZÉKELVÁRHEGYESI 1900... állás... díjtalan.

OKL. GAZDÁTSZÉK

SZÉKELVÁRHEGYESI 1900... állás... díjtalan.

OKL. GAZDÁTSZÉK

SZÉKELVÁRHEGYESI 1900... állás... díjtalan.

OKL. GAZDÁTSZÉK

SZÉKELVÁRHEGYESI 1900... állás... díjtalan.

OKL. GAZDÁTSZÉK

SZÉKELVÁRHEGYESI 1900... állás... díjtalan.

BERGZASZÁGOMBA keresek... díjtalan.

KERESKÜNK főleg irókat... díjtalan.

GYILMÁZAI (Szabolcs megye) 720 magyar... díjtalan.

GYÖMÖLCSÉSZETHEZ és szőlő... díjtalan.

GAZDA-KEZELÉST, fejérmezei... díjtalan.

SZÁMANTARTÓK

KERESKÜNK megfelelő végzettségű... díjtalan.

GEPEZSEREK

GEPEZSERVÁCS, a Hoffer-... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT KERESKÜNK... díjtalan.

GYILMÁZAI gazdaság... díjtalan.

KERESKÜNK azonnali beépítést... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT 500 kat... díjtalan.

FŐGÉPÉSZT, gépezke, traktorok... díjtalan.

GEPEZSERVÁCS és bognár... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

KERTESZÉK

VINCCELLERT keresek 5 hold... díjtalan.

GYÖMÖLCSÉSZETHEZ és szőlő... díjtalan.

GAZDA-KEZELÉST, fejérmezei... díjtalan.

SZÁMANTARTÓK

KERESKÜNK megfelelő végzettségű... díjtalan.

GEPEZSEREK

GEPEZSERVÁCS, a Hoffer-... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT KERESKÜNK... díjtalan.

GYILMÁZAI gazdaság... díjtalan.

KERESKÜNK azonnali beépítést... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT 500 kat... díjtalan.

FŐGÉPÉSZT, gépezke, traktorok... díjtalan.

GEPEZSERVÁCS és bognár... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT KERESKÜNK... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

GEPEZSERVÁCSOT keresek... díjtalan.

BOGNÁRT keresünk... díjtalan.

GAZDÁTSZÉK, hadirokkant... díjtalan.

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

GAZDÁTSZÉK, hadirokkant... díjtalan.

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

OKL. GAZDÁTSZÉK

PÁPAI szakiskolát kifizetés... díjtalan.

BIRTOK parcellázása miatt... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

GAZDASÁGI ispannák el... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

ALKATRÉSZEK KÁLMÁN JOZSEF... díjtalan.

GAZDASÁGI ispannák el... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

MEZŐGAZDASÁGI szakiskola... díjtalan.

Ha könnyűszerrel
sok vizet akar,
vásárolja a
Mezőgazdák
zuhatag-
kútját

Rozsdamentes
kivitelben is kapható.

Régebben vásárolt
zuhatag-kutakhoz
alkatrészeket szállítunk.

Aranyozókat és alkatrészeket küld

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY UTCA 25

Uradalma-knak
Gazdaságok-nak
igásökröket, beállítani való
tinókat, fejősteheneket
szállít
a **KÁRPÁTALJAI ÁLLATTENYÉSZTŐK**
ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZETE
Megkeresések Ungvár, Horthy Miklós-tér 7.
(Kormányzói Biztosi palota) címre. 8074

Termelési szerződést kötünk kedvező feltételekkel.

Borsókra:
Viktorias, expressz, hantolási és vetőmag
(ára) franko, vetőmagszállítás, termésből
25 % többlettel vissza. Árvétele hivatalos
ár.

Babokra:
Borsóbab (tisztán és köztisztán) vetőmag
kalción, termésből 25 % többlettel vissza.
Arvó-évi ár legalkoh 100 p, karisbábé 160 p.

Kapormag:
Arv. ár min. 120 p + prémium. Retekmag
190 p. Majoranna (éveles) ár. ára 1500 p.
Borsó 180 p. Saláta-félék 435-550 p.
Növényféle más gazdasági magvak szerződése

Fűmagok:
(vörös csehlész, árva rozsnok, angol és
rózserje, réti komocsin, csomószeber stb.
Kölcsön vetőmag 30% többlettel vissza.
Természtétel hivatalos áron.

Szarvaskerep:
20 évig is étel. Szérsziszog, nedvesítget
birja. Kőlényvetőmag 30% többlettel
vissza. Árvétele hivatalos áron. Barmily
párdasági vagy kermagot óhajának ter-
melt, kérjenek ajánlatot és termelési ismer-
teket.

Sumac edescirokmag:
10 kg-ig kg-ént 25 p, 20 kg-ig 20%, 50
kg-ig 30%, 50 kg-ent felül 40% enged-
ményt adunk. Csomagolás: önköltség.

SCHULLER JENŐ ÉS IMRE magtermelők
Budapest, V., Sechenyitrapart 7., III. 1. Telefon: 327-571

Vennénk
kb. 100-150 drb fiatal
anyabirkát,
vagy beüzemelt apácákat, csak az
Alföldről. Ajánlatokat ármegejelöléssel
és a körülbelüli súly megadásával
Pusztakürti Gazdaság, Jász-
kisér címre kérünk. 8085

Vetőmagtermelési
szerződést kötök: Olajozón
Mik
Gomborka
Kender
Fonallen
8073
és egyéb olajmag elszállítására előnyös
feltételek mellett. Letételek közvetlen össze-
kötést befűldi, termelők és külföldi cégek között.
PÖHL HENRIK magtermelő
Budapest, IV., Váciutca 56/58. Telefon: 181-453

Az Iparügyi Minisztérium 49.000/1940.
számú rendeletével kötelezővé tette a
fáradt
olajok felújítását.
Legmodernebb berendezésével, nagy tapasztalattal
rendelkezésre áll
„OLEA“ OLAJTISZÍTÓ IPARI KFT.
Budapest, IX., Soroksári-út 45. Tel.: 137-681
7524

Használt jókarban lévő
ökrös szekeret
és jármot
veszünk.
Értéstitést kér **Szurdok-**
püspöki Gazdaság,
Szurdokpüspöki, Heves megye címre. 855

Univerzális szítógépek
elevátorral és elevátor
nélkül zúz, vág és lep.
Rápát vág.

Készíték vasból gép- és kézi hajtásos szena-
szalma-, fen-, cirok-

SAJTOLOKAT
mely könnyebben,
gyorsabban, súlyosabb
bálákat sajtol az eddi-
giéknél. Gyártok barna-
szén-generátorokat.

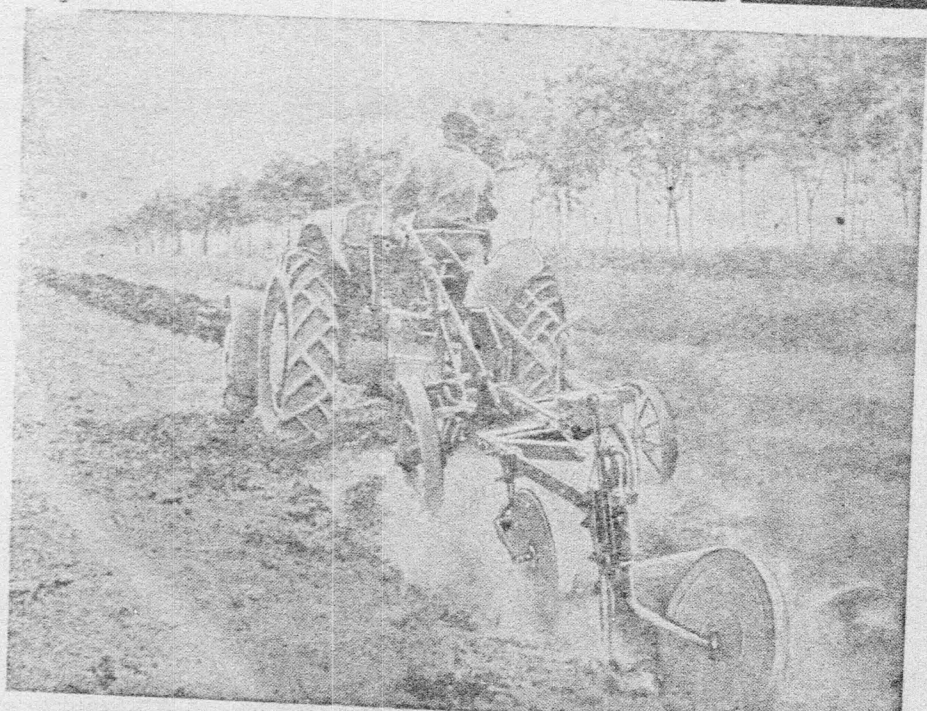
BARTKO GYÖRGY
GÉPÖZEMÉ
Budapest, XIII.,
Szegeci-út 48.
Telefon: 498-374.

Alkalmi vétel!
Cséplőgarnitúra, kifogástalan álla-
potban, azonnal szállítható, 32 HP
Hofner-tractor, 54 collos Mávag-
cséplő, 19 m szlázat, elevátorral, vil-
lanyvilágítással, bőséges üzemanyaggal
55.000 P. Fizetési kedvezmény.

KENDE PÁL
Budapest, VI., Nagymező-u. 28. sz. 8111

Csepeg az istállója?
A szabadalmazott
motor nélküli **„Autoventor“** folytonszellőző
szárász és páramentesszó teszi.
Malacfiatartónál ökör, tehén, ló,
birkastállónál egyaránt nélkülözhetetlen

VADAS MIHÁLY okl. mérnök
hűtő- és szellőzőberendezések vállalata
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. Tel.: 220-051
8110

AZ ÚJ 20-25 LE

RÁBA

MINDENES

TRAKTOR

KISEBB GAZDASÁGOK EGYETEMES MUNKAGÉPE,
URADALMAK KONNYŰ TALAJMŰVELŐ- ÉS VON-
TATÓGÉPE, NAGYTELJESÍTMÉNYŰ KASZÁLÓ- ÉS
KAPÁLÓGÉP, VONTATJA ÉS ÜZEMBENTARTJA A
NAGYOBB CSÉPLŐGÉPEKET IS.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTAR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210
Pátria Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása. Budapest, IX. kerület, Öllői-út 25. szám. (Köztelek). — 430919 — Felelős vezető: Wessely Károly